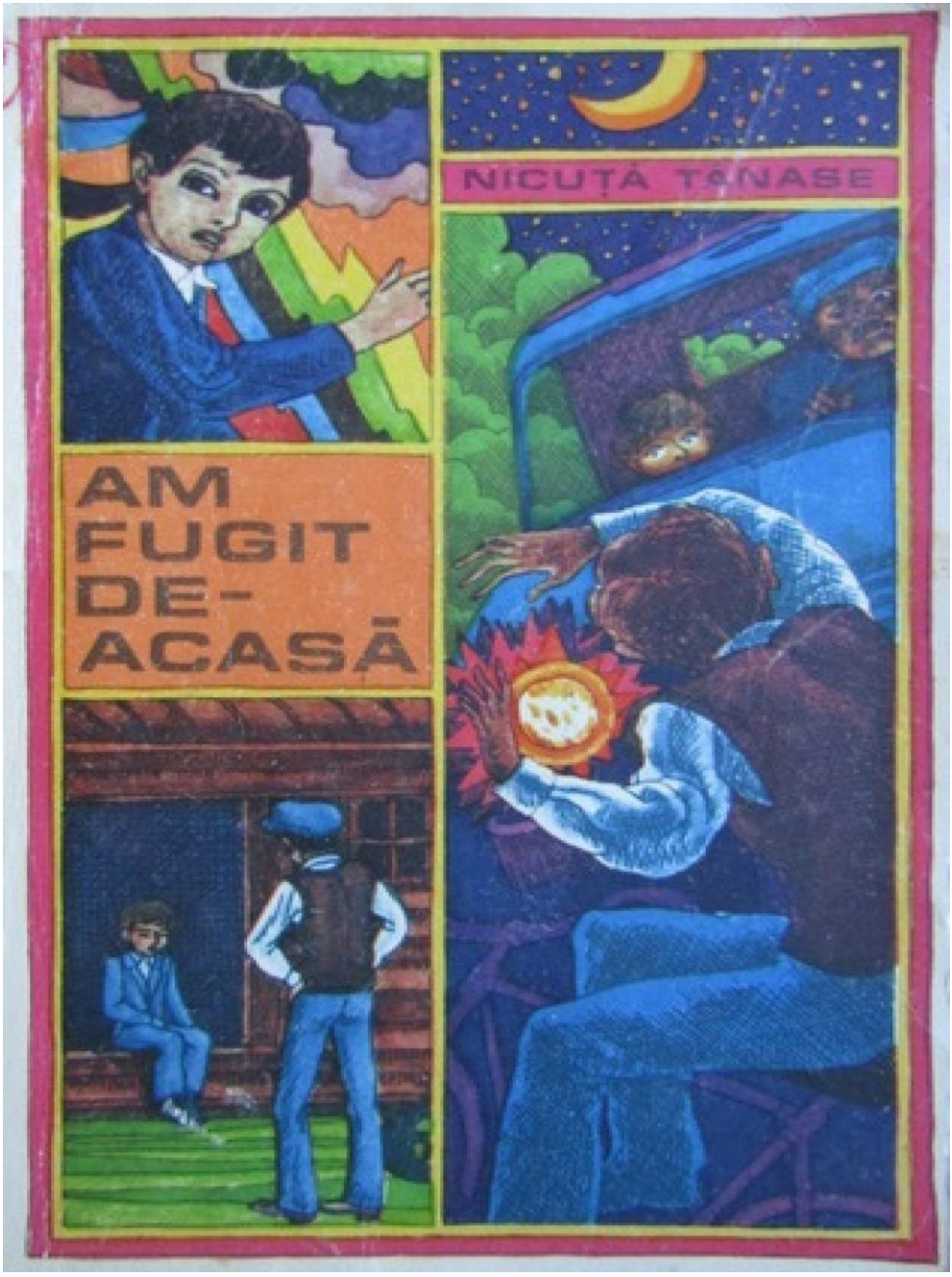
NICUȚĂ TĂNASE
AM FUGIT DE-ACASĂ

NICUŢĂ TĂNASE
AM FUGIT DE-ACASĂ

EDIŢIA A TREIA

● MUZICUŢA CU SCHIMBĂTOR …2
● ACŢIUNEA P. 1500 …43
● AM FUGIT DE-ACASĂ …84

EDITURA «ION CREANGĂ»

MUZICUŢA CU SCHIMBĂTOR

Aveam o muzicuţă pe cinste. Mi-a dispărut într-o recreaţie. Și ce muzicuţă era! Parcă o văd. Nu era ca toate muzicuţele. Avea și schimbător. Abia mi-o cum părase tata. O groază de bani a dat pe ea. El nu știe că n-o mai am. Dacă ar afla, s-ar supăra pe mine. Și pe drept cuvânt. Nu-i nicio săptămână de când mi-a adus-o.

Mama știe. I-am spus. Mi-a zis vreo câteva, dar nu m-a bătut. Să mă bată pentru o muzicuţă! Fie ea și cu schimbător! De-atunci, gândul numai la ea îmi este. Uite, și acum, Oprinescu e scos la tablă, și eu nu știu de ce.

— Dinule!

Cine mă strigă? A, da, tovarășul profesor. Mă ridic în picioare.

— Prezent!

— La ce te gândești, Dinule?

— La muzi… La nimic, tovarășe profesor.

Am început să și mint. Și asta nu-i frumos.

— Ce aţi avut pentru astăzi, Dinule?

— Pentru astăzi am avut… am avut o muzi… am avut… El-Zorab.

— Stai jos și fii atent!

M-am așezat. Ce să fac să nu mă mai gândesc la muzi cuţă? Niciun copil de pe strada mea n-a avut o muzicuţă cu schimbător. Iar au luat-o gândurile razna. Vocea profesorului o aud ca prin vis. Parcă-l aud pe el cântând cu muzicuţa. Nu, nu cântă. Să fiu atent.

— Oprinescule, spune: ai învăţat, ori nu?

— Am învăţat.

— S-auzim!

— „La pașa vine un arab.
Cu ochii stinși, cu graiul slab.
Sunt, pașă, neam… neam”…

Mă uit la Oprinescu. S-a încurcat. Se uită și el la mine.

Se uită cu niște ochi… parcă-l văd și pe el cântând din muzicuţă. Nu cântă. S-a îngălbenit ca ceara. Ce-o avea?

— Formidabil! Dinule!

Cine mă strigă? Ăsta trebuie să fie Chiru. Vocea lui e.

— Ce e, bă?

— Formidabil! Uite-ţi muzicuţa, Dinule!

Visez?

— Unde e, Chirule?

— Uite-o, era în ghiozdanul lui Oprinescu.

Aud vocea profesorului:

— Liniște! Hai, Oprinescule, ce te-ai împotmolit? Liniște!

Pot să stau liniștit? întind mâna până la banca vecină.

Am muzicuţa iar. Doamne! Priviţi-o, e în mâna mea! Să sar de bucurie? Nu. Am zece la purtare. Nu vreau să mi se scadă nota.

— „O mie de ţechini primești?” recită Oprinescu și abia se mai ţine pe picioare.

Chiru șoptește:

— O mie de pumni o să primești, nu ţechini!

Cu câtă nerăbdare aștept recreaţia! Am să-i dau doi pumni lui Oprinescu. Merită. Eu nu sunt bătăuș, dar zău că merită.

— Treci la loc, Oprinescule! Nu-mi place. N-ai învăţat.

Oprinescu trece pe lângă Chiru. Chiru îi dă un ghiont.

Trece pe lângă mine. Îi dau și eu unul. N-am înjurat de mult, că nu șade bine unui copil să înjure. Dar acum parcă m-aș răcori.

— Furiciosule!

— Furiciosule!

În sfârșit, aud și mult așteptatul clopoţel. A ieșit profeso rul. Bine că nu am luat vreun doi la purtare. Eram în stare să fac vreo boroboaţă. Mă reped la Oprinescu, îl trag afară din clasă și-i pun mina în gât. Rădulescu s-a și așezat capra în spatele lui. Să-i dau vânt? Nu. Am auzit că unul și-a spart capul căzând așa. Dar pe cuvântul meu că pentru hoţia asta ar merita Oprinescu să-și spargă capul.

— Ce caută muzicuţa mea la tine?

— Care muzicuţă, mă? Ce muzicuţă, ești nebun?

— Poftim, judecaţi! Nu merită bătaie? s-a-nfuriat Chiru.

E rău când se-nfurie el. Uite-l, își scuipă în palme. Precis îl bate.

— Oprinescule, ești formidabil. Ei, ba nu, zău, ăsta merită să fie scalpat… Ia ţine, Rădulescule, ghiozdanul!

Rădulescu e alt prieten de-al meu. Ăsta e cel mai mare bătăuș din școală. El nu se bagă, că n-are pe cine bate.

Oprinescu e mămăligos. Și eu aș putea să-l bat. Ia uite ce-i cară la pumni! Trebuie să-i despart. Ce-o să zică maică-mea când ne-o vedea bătându-ne? Că asta învăţăm la școală? Ei, dar lumea nu știe că Oprinescu mi-a furat muzicuţa.

— Nu mai da, mă, în el! Lasă-l, nu-i frumos!

Lasă-mă, Dinule, Pană-de-șoim nu poate ierta. Panăde-șoim trebuie să facă

dreptate.

I-am spus: Chiru e șeful tribului, Pană-de-șoim”.

E ca un trib în școală. Na, c-a-nceput să plângă Oprinescu.

Nu i-ar fi rușine! El fură, și el plânge!

— Nu mai daţi în mine, mă duc la cancelarie.

— Lasă-l chirule! Lasă-l să se ducă la cancelarie.

Lasă-l să se ducă. Să vedem, are curaj?… Du-te, mă, și spune că mi-ai furat muzicuţa!

— Dar ce, ţi-am furat-o? Am vrut să învăţ să cânt și eu cu ea.

— Foarte frumos, Oprinesculel Adică eu dacă aș vrea să învăţ să cânt la pian, ar trebui să mă duc să fur pianul lui Tomoniu?

Tomoniu e vecinul nostru și are pian. Toată ziua zdrăn găne la el fata lui. Zdrăngăne fiindcă nu știe să cânte.

Acum învaţă.

De ce nu mi-ai cerut-o, mă? strig la Oprinescu.

— Cum nu ţi-am cerut-o? Ţi-am cerut-o!

Auziţi, mai și minte! mai e și mincinos după ce că fură ca un nerușinat. Cel mai urâcios lucru e să furi și să minţi.

— Când mi-ai cerut-o, mă?

— Prima zi când ai venit cu ea la școală și nu ai vrut să mi-o dai, ziceai că bag scuipat în ea.

— Ăsta-i nebuni Pe cuvântul mea că e nebun! Uite cu cine stăm noi în clasă! Cine e în detașamentul nostru de pionieri! Un mincinos și un… Ar trebui să i se ia cra vata. Nu merită s-o poarte.

— Ţi-a cerut-o, Dinule?

— Pe cuvântul meu că nu mi-a cerut-o!

— Zi așa… Și chiar dacă ar fi cerut-o. Era obligat să ţi-o dea? Ceri un lucru cuiva și, dacă nu ţi-l dă, tu i-l furgăsești? Unde-ai învăţat tu asta? Nu, nu se poate!

trebuie pedepsit. Asta e faptă de pirat… „Corabia se leagăna în larg, și piraţii atârnau de catarg ca niște cârnaţi puși la fum”…

A înnebunit și Chiru. Auzi vorbă la el! Să-l spânzure pentru o muzicuţăl Vrea să facă și el pe deștept’, vorbește cu fraze din romane.

— Las că i-ai dat destul de cheltuială, mă bag eu iar.

Oprinescu stă ca un mielușel, nevinovat. Nici usturoi n-a mâncat, nici gura nu-i miroase.

— Cum o să-l las? E imposibili Nu trebuie iertat!

Ne-a făcut de râs. El e de-al nostru. Trebuie să ne fie rușine de fapta lui. Trebuie să-l dezvăţăm.

— Păi, eu nu am mai furat niciodată, bâzâie Oprinescu.

Iar plânge hoţomanul.

— Pedeapsa trebuie să ţi-o iei.

— Mamă, mamă, se bagă și Rădulescu! Are ăsta un pumn!… Cu siguranţă că o să ajungă boxer când s-o face mare. I-a dat odată un pumn unuia dintr-a cincea

și l-a dărâmat la pământ. A venit ăla cu maică-sa la școală… N-a păţit nimic Rădulescu, că vinovat era ăla dintr-a cincea. Îi spărsese caseta de la compas… Mi-e milă de Oprinescu acum.

Chirule, zice Rădulescu, trebuie pedepsit, dar să nu întrebuinţăm metode sălbatice. Să-l luăm cu frumosul…

Cam așa: Ptiu!

Ce pumn i-a dat!

Acum haideţi! Lăsaţi-l, că se scoală el singur de jos.

Nu trebuia să dea și Rădulescu chiar așa în el. Acum

Te pomenești că se supără Oprinescu pe mine c-a mâncat bătaie din cauza mea. Aș vrea s-o văd și pe-asta.

— Hai Chirule, mergi acasă?

— Hai!

Chiru stă în cartierul meu. Doar câteva străzi ne despart.

Eu stau dincoace de găzărie. Chiru, chiar lângă chioșcul cu pâine. Casa în care stă el e mai frumoasă. Are un etaj.

El locuiește la etaj. În casa asta a avut pe timpuri Vrăbete cârciumă cu terasă. Şi o mătușă a mea, care a venit de la Galaţi, a primit casă tot aici. Mai toată ziua sunt la Chiru.

Ne jucăm la el, acolo, că e mai frumos. Într-un rând făcusem noi rost de o ţeavă de sifon. Stăteam pe balcon și de acolo pândeam când treceau oamenii cu chelie. Suflam pe ţeavă miez de pâine muiat în gură. Se lipea pe chelia trecătorului. Suflam și la necheloși.

Într-o zi — nu e. Mult de-atunci, acum două luni — am ochit, fără să ne dăm seama, tocmai chelia profesorului nostru de matematică. Știa că acolo stă Chiru. A urcat să vadă cine l-a lovit și a doua zi ne-a scos în faţa careului pionieresc. De-atunci n-am mai pus mâna pe ţeavă.

Ba mint, am mai folosit-o la un meci de fotbal, când ne-am dus cu bilet de peluză la tribuna întâi. Am sărit gardul de sârmă. Chiru și-a rupt pantalonii. Mi se pare că a mâncat și bătaie acasă. Atunci am mai ochit pe câţiva. La meciul Dinamo-Locomotiva Timișoara. De-atunci, însă, de loc. Am spart ţeava.

— Bă Chirule, prea aţi dat tare în Oprinescu!

— Lasă-l, că merită. Și-a luat pedeapsa.

— Eu cred că mai bine era să-l fi spus instructorului.

— Pentru fleacul ăsta? Să fi mers la instructor numai pentru atâta?

— Să nu se înveţe cu năravi. Să știi, Chirule, că am greşit! Trebuia spus instructorului. Am făcut o mare prostie.

Acum nu-l mai putem spune după ce l-am bătut. Pe cuvântul meu că n-am făcut bine.

— Nu mai fură el câte zile o avea! mai ales după pumnul pe care i l-a dat Rădulescu… Noroc, Dinule)…

— Unde te duci, mă, nu mergi acasă?

— Nu. Mă duc până la nea Albăstroiu; să-l rog să-mi dea porumbelul înapoi.

Mi-a prins un porumbel. Un misriliu… Noroc!

— Noroc!

Chinuiește porumbeii! Are două perechi, și-i ţine pe bal con într-un coteţ făcut din două lăzi de marmeladă…

Porumbelului îi trebuie și lui dichis. Să ai curte mare, cum avem noi, stănoagă, coteţ ca lumea, nu cârpăceli…

Ce știe Chirul…

Uite, dacă fluier de aici, vine înaintea mea mâncând norii câinele meu, Ciobanu. Vreţi să vedeţi? Staţi să pun servieta jos, să fluier eu în patru degete. Astupaţi-vă urechile… V-am spus eu? Ia uitaţi-vă ce aleargă! Și din capul străzii dacă fluier, și de acolo vine.

— Hai, Ciobănel Hai să-ţi cânt ceva din muzicuţă!

Când îi cânt, ciulește urechile. Ascultă parcă și el.

Ciobanu sare pe mine.

— Stai, mă! Ce, ţi-e foame? Stai, lasă-mă să deschid poarta! Marș, n-auzi? Mamă, sărut mâna, am găsit muzicuţa.

— Dar tu nu știi să închizi poarta?

— Am găsit muzicuţa, mamă!

Parcă-i arde de muzicuţa mea! E necăjită. E necăjită rău pe tata. Are dreptate. De două săptămâni, de când s-a înhăitat cu nea Sterică, ăla care are camion, tot târziu vine acasă. Și nu numai atât. Vine și beat. Și când e beat, nu e chip să stai de vorbă cu el.

— Unde ai găsit muzicuţa, Dinule?

— Mi-o furase Oprinescu.

— Cum se poate?

— A găsit-o Chiru la el în ghiozdan.

— Hai, du-te și te spală pe mâini și vino să-ţi dau demâncare!

— Tata n-a venit?

— N-a venit. O fi iar la cârciumă. Of, doamne, că nu știu ce să mai fac cu om' ăsta…

— Poate nu e la cârciumă. Nu cred, mamă, să fie la cir ciumă. Or fi venit ceva vagoane și o fi stat să le descarce.

Tata lucrează la depozitul de cherestea din Runcu. Din colo de barieră. Vreo doi kilometri sunt de la barieră la depozit. Tata e manipulant. Stencă e angajat cu mașina să facă transportul de la depozit la fabrică sau unde trebuie dusă scândura. Câștigă bani mulţi cu mașina lui.

Înainte a avut vreo patru-cinci mașini. Acum i-a rămas numai una. După ce termină transportul, îl mai duce pe tata la bufetul din colţ și bea cu el.

— Să știi, mamă, că-i la depozit. Nu te mai necăji. Hai să-ţi cânt ceva! Vrei?

Mama dă din cap. Nu-i arde de muzicuţa mea.

— Hai, Dinule, lasă, treci la masă… Şterge-ţi bine ghe tele, că abia am întors preșurile.

Am intrat în casă. Mama e tristă. De când mă știu n-am văzut-o așa. şi nici pe

tata nu l-am văzut îmbătându-se așa cum se îmbată de o bucată de timp. Mi-a pus să mănânc. Dânsa nici poftă de mâncare nu mai are. Știţi ce-a slăbit? Toate rochiile sunt largi pe ea. A avut o rochie la croitoreasă și de trei ori a strâmtat-o.

— Dinule, parcă bate cineva la poartă…

Am ieșit. E coana Victorina. Ce-o mai căuta și zgriptoroaica asta? Mama nu poate s-o sufere. Duce vorba de colo, colo. Din ţânţar îţi face armăsar.

— E coana Victorina, mamă.

— Deschide-i poarta!

— E deschisă.

A apărut.

— Bună seara, madam Constantini

— Bună seara.

Madam Constantin, n-ai să-mi împrumuţi până mâine puţină sare de lămâie, că am uitat să cumpăr când am fost la piaţă și acum cred că e închis la Alimentara…

Ca închid și ăștia când le vine pofta!

I-a dat mama un pachet cu sare de lămâie. O să-l vedem înapoi de la ea la paștele cailor… Aleluia! Mama îi dă de pomana ca la o miloagă. Barem de n-ar avea bani!

Da’ are. Are, că și bărbatu-său și ea sunt în serviciu.

Ba mai are și o fată — și aia cu leafă. Trei lefuri în casă… S-a învăţat așa, să ceară.

— Madam Constantin, știi, bărbatul ţi-e în colţ, la bufet, cu Sterică. Iar o să vină beat.

— Nu se îmbată el.

— Era puţin cu chef.

D-aia a venit, să spună că l-a văzut pe tata la cârciumă.

Ce face ea acum, seara, cu sarea de lămâie?

A dat Dumnezeu și a plecat coana Victorina.

— Ce rușine, Dinule! Au început să vorbească vecinii.

Plânge mama. Ce să fac? învăţaţi-mă, învăţaţi-mă ce să fac! Cum s-o îmbunez să nu mai plângă? Nu-mi place s-o văd pe mama plângând. Îmi vine parcă și mie… Nu, nu trebuie să plâng. Nici mama nu trebuie să plângă. Dar ce să facă? Tata de ce nu înţelege lucrul ăsta?

— Mamă, mă duc după el la bufet! îl aduc acasă.

— Mănâncă, Dinule! Lasă că vine el.

— Mă duc, mamă!

Mi-am luat bascul pe cap și am pornit spre bufet. S-a înserat. Au început să apară stelele. Nu sunt stele multe.

Poţi să le numeri. Dar se zice că nu e bine să numeri stelele.

S-a luat și Ciobanii după mine. Aleargă înaintea mea.

Câinele ăsta-l avem de când era mic. A crescut sub ochii noștri.

Bufetul e chiar în colţul străzii. O fi acolo tata, ori ne-a minţit coana Victorina? Ce bine ar fi să nu fie la cir ciumă, ci la depozit. Ar fi minunat dacă ar veni treaz

acasă. Do ce s-o fi schimbat tata așa? Ce bine era înainte… De ce s-or îmbăta oamenii? Când beau, sunt răi.

Eu când o să fiu mare n-o să mă îmbăt niciodată. Dacă vreţi, vă și jur. Nu, n-am să mă îmbăt!

S-aude muzica la bufet. Cântă unul la acordeon, unul cu o vioară, și un bătrân cu un neg cât toate zilele pe nas bate la ţambal. Of, de n-ar fi tata aicil Uite-l! E beat. Nici nu mă vede. N-are timp de mine. Vorbește cu Sterică. Eu, dacă aș avea o putere, l-aș bate pe omul ăsta. Numai el îl bagă în cârciumă pe tata.

— Băi ospătar, mai dă o jumătate aici!

— Bine, nea Sterică!… O jumătate pentru nea Sterică, băiete, și marchează la mine.

Mai cer o jumătate. N-au băut destul?

Ascult ce vorbesc:

— Băi Vasile, ascultă aici la mine! Nu fi prost, fii deşi tept, că ţara geme de proști. Eu te fac om pe tine. Ce-ţi strică și ţie acolo niște bani? Vine iarna, ai și tu nevoie de cutare lucru, de cutare… și-ţi cer mare lucru, mă?

Ce i-o cere lui tata? Ascult.

— Nu pot, nene Sterică. Zău nu pot. Eu sunt om cinstit.

— Lasă, mă Vasile, cinstea, cu ea mori de foame… Ce s-aude, mă, cu vinul ăla? Vine?

Se uită după ospătar. Strigă la el. Ospătaru l-a auzit.

Ţipă de la tejghea:

— Vine!… Gata, nea Sterică… Asta e a cincea, e bine?

— Bine. Hai, fugi… Băi Vasile, pe mine mă iubește toată lumea. Ai văzut cum mă servește?… Ce zici, Vasile, facem? Facem târgul? Ce-ţi cer eu ţie e un mizilâc, o bagatea…

— Mi-e frică, nea Sterică. Dacă mă prinde?

— Aș… Ai zis-o și tu… Cum o să te prindă, bă? Ce, ești așa prost? Da’ poate să-i dea prin cap lucrul ăsta?…

Ia fii, mă, atent aici, la mine! Eu să zic că sunt Vasile, tu ești eu, adică Sterică. Vii mâine dimineaţă cu mașina la mine. Eu, Vasile, mă fac că nu am citit bine ce scrie pe bon și te las să încarci camionul în loc de lemn de brad, cu stejar. Cine poate să bănuiască ceva? Și chiar dacă vede cineva, spunem că am greșit. Greșesc ei oameni mai mari, dar noi… Ei, e mare lucru ce-ţi cer?

Ai sute de vagoane acolo, — e ca și cum ai lua o picătură de apă din Marea Neagră.

— Nu pot, nea Sterică.

Tata se frământă pe scaun. Se uită la nea Sterică. Zice iar:

— Nu pot să fac una ca asta. N-am furat în viaţa mea.

Nu cred că aș putea fi în stare de lucrul ăsta.

Sterică se clatină pe scaun, pune cotul pe masă, îşi spri ţină capul în palme și-i spune lui tata:

— Da’ să mă bei două săptămâni în șir ești în stare?

Să bei pe veresie ești în stare, Vasile? Mă, să nu te joci tu cu mine! Bani pentru băutură ești în stare să împrumuţi, da' o nimică toată, acolo, nu! Cum vine asta, mă Vasile? Ce crezi, mă pârlitule, că eu sunt Marmorosch

Blank? Mă bei de atâta timp pe de-a moaca? Ia dă banii înapoi!

— Păi, de unde să-ţi dau? N-am acuma. Așteaptă, o să ţi-i dau.

— N-ai? Și de ce mă rog să te aștept? Te-am aşteptat destul. Ascultă, Vasile, mâine dimineaţă vin cu camio nul la tine. La ce oră să vin?

— Nu!

— Vasile, ascultă aici, la mine: la ce oră să vin? înţelege! La ce oră?

Tata mai dădu de dușcă un pahar. E ameţit bine. Ah, îmi vine să sar pe Sterică ăsta!

I-au trecut năduşelile pe tata.

— La ce oră să vin, Vasile?

— La douăşpe jumate; atunci e șeful depozitului plecat la o şedinţă.

Ţip la tata:

— Tata! Tată!… Hai, hai acasă! A zis mama să vii acasă!

Tata fură!

— Ce-i cu tine aici?

— M-a trimis mama după dumneata.

— Bine, lasă că vin eu!

Sterică mă mângâie pe cap.

— Băiatul tău, Vasile?… Brava! Ai copil mare, mă, să-ţi trăiască! Uite, eu n-am avut noroc de copii, ca tine… Flăcău, nu glumă. Când îl însori, Vasile?

Îi dau jos mina de pe mine.

— Hai, tată; a zis mama, te roagă… Hai acasă; vino, c-o superi!

Tata se mânie. Tipa la mine:

— Pleacă! Fugi!… N-am nevoie de dădacă!

— Mă Vasile, așa se vorbește cu copiii? Ce-l superi, mă?

Vorbește-i blând. E, ia vino tu la nenea… Ia și tu o gură de vin!

— Nu beau! Și n-o să beau niciodată!

— Nu?! Foarte frumos. Știi că-mi placi? Să nu bei, băiatule, că băutura numai necazuri aduce… Ospătar, mai adu o jumătate!

Tata fură!

— Ei, ia la nen-tu aici cinci lei și du-te acasă. Las că vine ta-tu, nu se rătăcește. Știe el drum'… Hai, nu mă fine cu mâna întinsă. Du-te și-ţi ia niște bomboane!

— Nu-mi trebuie banii dumitale!

— Rău mai ești, mă!

Tata mă apucă de urechi și mă trage. Zice că sunt obraz nic. Îmi bagă hârtia de cinci lei în buzunar.

— Hai, cară-te acasă!

Mi-a făcut vânt afară. Lăutarii au început să cânte iar.

Mie mi-au dat lacrimile.

Tata fură.

Sunt copilul unui hoţ. Copilul unuia care fură lemn de la depozit. Hoţ!

Tata fură! Nu! Nu vreau să fure tata!

Trec pe lângă oameni. Parcă se uită toţi la mine și vorbesc între ei… îl vezi, ăsta e copilul unui hoţ!”

Nu! Tata nu e hoţ! Tata e cinstit!

Plâng. Degeaba. De mâine, de la ora douăsprezece jumătate, sunt copilul unui hoţ.

Nu vreau!

Nu vreau!

Ce să fac, doamne? Mama nu trebuie să știe. Nu! Ar plânge mai tare. Dar mama n-are să creadă că e în stare tata de așa ceva.

Ce bine ar fi să fie toată povestea asta un vis!

Nu e vis. Uite-mă, calc pe caldarâm. Aud ecoul pașilor.

Uite debitul de tutun al lui Nicu Şchiopu. Uite-l pe nea Niculae hamalu, iese cu pachetul de ţigări.

Poate totuși visez. Sterică mi-a băgat cu sila cinci lei în buzunar. Îi am. Da. Of ce rău el Totul e adevărat.

Pe străzi s-au aprins luminile. S-au aprins și la casele oamenilor. Tramvaiele se întorc din centru încărcate. Nu mai e niciun copil la joacă. S-au dus toţi la casele lor.

— Fierbinte porumbelu’!

Uite o ţigancă cu porumb fiert. Tare aș mânca un porumb!

— Dă-mi și mie un porumb!

— Ia, maică, trei la doi lei.

— Trei porumbi la doi lei… Nu. Nu-mi trebuie.

— Ce faci, maică, de ce rupi banii?

Am rupt hârtia de cinci lei. Ăștia-s bani murdari. Bani de-ai lui Sterică. Poate să-mi fie oricât poftă de porumb.

N-am nevoie de banii lui furaţi. Degeaba te-nchini, ţiganco, nu sunt nebun! Tu nu știi nimic. Am rupt hârtia de cinci lei. Mai făceam rost de cinci lei și-mi reparam stiloul. N-am făcut bine că i-am rupt.

Aud într-una vocea lui Sterică:

„La ce oră să vin?”

„La ce oră să vin?”

„Nu pot, nea Sterică!”

„La ce oră să vin?”

„La douăsprezece jumătate are ședinţă șef”.

„Viu mâine la douăspe jumătate”.

Mi-astup urechile. Nu vreau să mai aud nimic. Alerg pe stradă. Ţip:

— Nu vreau!

Lumea se uită după mine. Crede că mă joc. Smintit joc!

Vocea lui Sterică mă urmărește. Să mă duc acasă la ma mă! Să-i spun ei? Nu-i spun. Poate se răzgândește tata.

Are timp până mâine la douăsprezece jumate. Dacă s-ar răzgândi, aș vinde muzicuţa, și aș face cinste la toată clasa cu câte o îngheţată.

O idee! Tata are să-i dea bani lui Sterică. Să vând muzicuţa, să-i dau bani lui tata, și stiloul, și compasul, o să-mi cumpere tata altele.

Câţi bani o avea să-i dea?

Trebuie să fiu tare. Mama nu trebuie să afle. Ochii îmi sunt plânși, plini de lacrimi.

— Ce-i cu tine, Dinule, de ce plângi?

— Nu plâng, mamă.

— Taică-tu e la bufet?

— Da, e la bufet, cu Sterică.

— Of, prietenia asta!…

Mă trântesc în pat. Bag capul în pernă. Nu vreau să mai văd nimic.

— Ţi-e rău, Dinule, ce ai?

— Nu mi-e rău.

— Te-a bătut când te-ai dus după el?

— Nu.

Ce bine ar fi să dorm! Am închis ochii. Mă perpelesc în pat de parcă aș avea vârcolaci. Plâng. Timpul trece greu. Mama își face de lucru. Îl așteaptă cu mâncarea pe tata. Se trântește și ea în pat. Așa îmbrăcată. Face lampa mai mică. În colţul casei, lampa de gaz filează.

Luminile joacă pe pereţi. Îl așteaptă cu lampa de gaz, ca să-i încălzească mâncarea.

A trecut de zece seara. Poarta nu se aude deschizându-se.

Nici pe Ciobanu nu-l aud lătrând. Nu ne dă de veste că vine. Tata. Altfel latră Ciobanu când intră un străin pe poartă și altfel când vine unul de-ai casei.

Pisica n-are astâmpăr. Se joacă cu o nucă pe dușumea.

O dă de-a dura, aleargă după ea.

— Dormi, mamă?

— Nu, Dinule.

— Să nu adormi, că mi-e urât.

Ce liniște e! Doar ceasul se aude. Bătăile regulate ale ceasului de masă. Pisica a obosit. Acum s-a dus ia pe rete. Dă cu laba în jocurile de lumini reflectate pe pe rete de lumina lămpii cu gaz. Umbra se mișcă de colo, colo. Nu se sinchisește de laba pisicii. Pisica descoperă mai multe umbre. S-a urcat în două labe pe perete. Nu poate să le stăpânească. S-a lăsat păgubașă.

Ciobanu latră. Nu e tata. Îi cunosc lătrătura lui Ciobanu'.

Am aţipit puţin. M-am trezit ţipând.

— Nu, nu vreau, mamă!

— Ce nu vrei, Dinule?

— Nu vreau să fure!

— Cine? Ce să fure?

— Nu vreau să fure, mamă, nu vreau!…

Mă zgâlţâie mama. Mă bate cu palma peste obraz. A făcut lampa mai mare.

Nu trebuie să afle.

— Ce-i, Dinule? Cine nu vrei să fure?

— Nu vreau să… Oprinescu, nu vreau să-mi fure muzicuţa.

— Hai, culcă-te! Nu ţi-o fură. Ai visat. Culcă-te, Di nule…

Stau cu ochii ţintuiţi în tavan. Aud vocea lui Sterică.

„La ce oră să vin?"

„Mâine, la douăşpe jumate"…

Ceasul ţăcăne cu aceeaşi regularitate. Bâzâie o muscă.

A căzut în maşinăria lămpii. Sare în sus, să iasă. Nu poate. Flacăra fitilului i-a ars aripile. Nu mai poate să facă nimic. Bâzâie. Atât.

Aud pe tata iar vorbind:

„Nu pot, nene Sterică. Zău „nu pot. Sunt cinstit".

„Vin mâine la douăşpe jumate".

Nu mai eşti om cinstit, tatăl Nu mai eşti.

— Te doare ceva, Dinule? De ce gemi?

— Nu mă doare, mamă, nimici

Inima mă doare. Parcă îmi sângerează. Îmi bate tare ca la un porumbel prins cu nada.

Latră Ciobanu. Vine tata. S-a sculat mama. A făcut lampa mare. Mă scol şi eu. A scos mama două farfurii din dulap, lingură, furculiţă şi pâinea înfăşurată în şervet.

A pus ciorba pe lampă.

— Deschide uşa, Dinule!

Îi deschid. Abia intră. Nu se mai poate ţine pe picioare. Se împleticeşte.

— Dormeaţi?

Abia mai poate vorbi.

— Cu cine vorbesc eu? Cu duşii de pe lume?

Mama îi toarnă ciorba în farfurie.

Dormeam. E târziu! A trecut de unşpe. Dacă vii la ora asta…

— Vin când îmi place mie… Dă-mi să mănânc.

— Hai, treci la masă! Dezbracă-ţi haina!

Tata ia de două ori din ciorbă. Abia nimereşte cu lingura la gură. Caută ceartă.

— Asta e ciorbă? Lături!

Varsă ciorba pe faţa de masă.

— Hai, bărbate, culcă-te! Culcă-te, Vasile!

Se ridică de pe scaun; cu masă cu tot se ridică.

— Poate vrei să spui că sunt beat. Am băut şi eu un păhărel.

— De unde ai în fiecare zi bani pentru băutură?

— Am luat o primă.

Încep să plâng. Nu mă pot stăpâni.

— Tată, n-ai luat primă… Să nu te mai duci cu nea Sterică… Să nu mai faci… Mâine să nu…

— Ce, mă?

Vine spre mine. Nu mă mișc din loc. Să dea-n mine cât o vrea.

— Tu mă înveţi pe mine ce să fac? Tu?

Îmi dă o palmă. Mai îmi dă una. Mă doare. Scrâșnesc din dinţi și rabd.

— Vasile, nu mai da în copil!

Se repede și la mama. Dă și în ea. Niciodată n-a dat în mama. Nici pe mine nu m-a bătut de mult. De câţiva ani.

— Şi tu faci gură? Na, satură-tel

— Tată, nu da în mama!

Se clatină tata. Își scoate șapca și o aruncă pe pat. Vine spre mine.

— Ieși! Tu îmi comanzi mie, mă? învaţă puiul pe găină? Ieși! Ce-ai căutat după mine la cârciumă?

Îşi scoate cureaua.

Mă reped la ușă. Îmi iau pantalonii, cămașa, ghiozdanul, muzicuţa și fug. M-am îmbrăcat în curte. Nu mai e nimeni pe stradă.

Aud vocea mamei. Strigă după mine.

— Dinule, Dinule!

Merg înainte. Pământul e rece. Mi-e frig la picioare. Ce să fac? Unde să mă duc? Am găsit. La Chiru.

Mi-e teamă. Mă uit în urma mea. Parcă vine cineva după mine. Mă uit mereu înapoi.

„Mâine, la ora douășpe jumate”.

Tata fură.

Pe o bancă se odihnește un miliţian. Își aprinde o ţigară. Mă vede.

— Ce-i cu tine la ora asta pe stradă?

Îmi vine să-i spun adevărul. Să-i spun că m-a bătut tata.

Că mâine o să fure. Nu-i spun. Mă măsoară de jos până sus.

Ce-i cu tine, n-auzi?… N-ai unde dormi? Ai fugit de-acasă? Ia spune, ca unui prieten, ce poznă ai făcut?

Nu te sfii, spune. Și eu am fost ca tine. Nici eu n-am fost mai breaz.

E un om bun. Să-i spun că tata fură? Că tata are de gând să fure? Dar dacă-l duce la miliţie? Mai bine să tac. Iar trebuie să mint.

— E bolnavă mama. Mă duc la tuși-mea s-o chem. Tuși-mea stă aici, uite, la balconul ăla.

— Și-i e tare rău? Să chemăm mai bine un doctor sau Salvarea.

— Nu, nu e nevoie… Mă duc s-o chem…

Am rămas singur. Am luat-o la picior. Alerg ca scăpat din pușcă. Miliţianul se uită după mine. Gata! Am scăpat de el.

Cum intru la Chiru? O să scol toţi vecinii. Mai bine s-arunc o pietricică în gean. El doarme aici la fereastra de la stradă. Am găsit o pietricică. Mai multe. Pe stradă, nici ţipenie… Au adormit și câinii. Se aude un cocoș.

Încă unul. Trebuie să fie miezul nopţii. Miezul nopţii și eu umblu hoinar pe stradă. Arunc o pietricică. Am nime rit geamul. Încă o pietricică. Strig încet:

— Chirule, Chirule…

Ce greu doarme! S-a aprins lumina. Uite-l în geam.

— Care ești, mă, la ora asta?

Fluier semnalul tribului nostru.

— Eu sunt, bă Chirule!

— Formidabil. Ce cauţi, mă, la miezul nopţii?

— Am fugit de-acasă.

— Și ce faci, unde dormi, pe stradă?

— Hai, deschide-mi ușa! Vreau să vin la tine.

Chiru cască. Se întinde. Îl văd de jos.

Luna se uită la mine. Am fugit de acasă.

— Nu pot, Dinule. Nu sunt cheile la mine. Le-a luat bătrânul.

— Și ce faci, mă lași pe stradă?

— Extraordinar! Am o idee. Stai.

Mă uit în sus. Nu-i văd decât umbră. Meșterește ceva pe acolo. De n-ar veni miliţianul. Poate să vie. Ce, fur ceva?

— Dinule, fii atent aici. Ţine.

Îmi aruncă ceva. Ca o frânghie. Sunt niște cearșafuri înnodate. Îi arunc servieta. Muzicuţa.

Ca în Mănăstirea din Parma, Dinule! Descalţă-te, bă, nu-mi murdărești cearșafurile! De-abia le-a spălat mama.

Te-ai descălţat?… Ţi-ai dat ghetele jos?

— Nu

— De ce, mă?

— Sunt desculţ.

Mă ridic în mâini, pe cearșaf, în sus.

— Sunt legate bine, Chirule?

— Fără frică.

Sprijin picioarele de perete. Cade o bucăţică de tencuială. Face zgomot. Se deschide o fereastră. Eu sunt sus.

— Cine e acolo? strigă unul de la fereastră.

Tac. S-a făcut. Sunt sus, în dormitorul lui Chiru. Deznodăm cearșafurile. S-au botit. Le netezim pe genunchi.

Pantalonii mei sunt murdari de var. Am murdărit și cearșaful.

— De ce-ai șters-o de-acasă, Dinule? De ce taci?

— Nu pot să-ţi spun.

— Spune drept, vrei să pleci în Africa?

— Ești nebun?

— Eu aș pleca într-o expediţie… O tăcere apăsătoare cuprinsese jungla. Cu mâinile încleștate pe carabină aşteptam ivirea tigrilor…”

— Dacă vrei să știi, în Africa nu sunt tigri.

— Atunci lei, dacă nu sunt tigri.

— Vorbești aiurea.

— Bă Dinule, dacă o să audă la școală că l-am bătut pe Oprinescu, o s-o păţim.

Am stat și m-am gândit bine.

Știi ce trebuia să facem? Să-l scoatem în faţa careului și să-l judecăm. N-am făcut bine.

Îmi vine iar în minte vocea lui Sferică. Mă stăpânesc.

Nu vreau să mai plâng. Chiru caută și pentru mine o pl jama. Nu găsește.

— Îmbracă-te cu asta-i Pijamaua ailaltă e la spălat.

Îmbrac o cămașă de-a lui taică-său.

— Hai, Dinule, spune ce-ai păţit?

— Nu-ţi spun.

Se ridică din pat… Ia cearșafurile. Vrea să le înnoade.

— Ce faci, Chirule?

— Dacă nu-mi spui, cobori… Era vorba ca între noi să nu avem secrete.

— Era vorba… Dar ăsta e un secret mare.

— N-am să-l spun nimănui… Pană-de-şoim mai curând ar fi lăsat să i se smulgă limba din gură decât să destăinuiască feţelor palide taina ta…” îmi spuisecretul?

— Nu.

— Să iau doi la matematică dacă spun la cineva!

— M-a bătut tata!

— Ești copil! Pentru asta nu se pleacă de-acasă. Pe mine nu m-a bătut? Și n-am plecat…

— Da, da’ pe mine m-a bătut tare. A bătut-o și pe mama, și s-a mai întâmplat ceva…

— Ce s-a mai întâmplat? Că dacă e numai bătaia, te duci imediat acasă. Ce înseamnă asta, să fugi de-acasă pentru că taică-tu dă în tine?

— Ar fi bine dacă ar fi numai atât.

Să schimb vorba mai bine:

— Hai să ne culcăm, Chirule. Mi-e somn… Vrei să aranjăm pentru duminică o excursie la Băneasa?

Chiru se uită în ochii mei. Mă apucă de gât:

— Dinule, sunt eu Pană-de-șoim?

— Ești!

— Sunt eu șeful tribului?

— Ești!

— Atunci de ce mă iei tu cu somnul, cu excursia? Nu se prinde cu minei Ce-s puști? Spune-mi secretul!

Lui Chiru nu i-am ascuns niciodată nimic. El e cel mai bun prieten al meu. Totuși lucrul ăsta nu trebuie să-l știe. Dacă se află?

— Dinule, tu ai furat ceva de-acasă și te-au bătut. Ai spart chiseaua cu dulceaţă…

— Nu, Chirule. Eu nu fur. Și dulceaţă mănânc cât îmi place. Nu mă oprește mama.

— Ai spart vreun geam cu praștia.

— Nici asta.

Pană-de-şoim e pus în faţa unei probleme și n-o poate rezolva. Asta e imposibil.

Se băgase sub cearșaf. Acum s-a ridicat. Se plimbă prin mijlocul casei cu mâinile la spate.

— Am găsit! Muzicuţa pe care ţi-o furase Oprinescu nu era a ta. O furaseși și tu la rândul tău de la altul. Tatăl tău a descoperit că tu ai furat muzicuţa, a făcut investi gaţii, a aflat că ești pungaș și te-a luat la poceală. Formidabil! Am ghicit! Află că dacă e așa, îţi iei numaidecât tălpășiţa. Eu nu vreau să fiu gazdă de hoţi… Am ghicit?

— Nu, Chirule. E mai grav.

— Mai grav? Ai făcut o boroboaţă mai mare?

— Nu eu… ta…

— Tatăl tău? E imposibil.

— Chirule. Știi să ţii un secret? Un secret mare?

— Mormânt!

Nu știu dacă am făcut bine că i-am spus lui Chiru. Dar ce pot să mai fac acum? Stăm lungiţi pe pat amândoi.

Cu mâinile sub cap. Ne uităm în tavan. La becul din mijlocul tavanului. Niște fluturași se învârtesc în jurul becului. A amuţit și Chiru. Într-adevăr, a aflat un secret mare. Se aude un tramvai.

— Dinule, la ce oră spui că trebuie să vină camionul?

— La douășpe jumate.

— Sigur?

— Sigur.

— Mergem la miliţie și spunem.

— Să mă duc la miliţie? Să-l spun pe tata? Să-l închidă?

Nu pot să fac una ca asta, Chirule… Tu, dacă ai fi în locul meu, ai putea să te duci la miliţie?

— Nu… Trebuia să-i spui că nu e frumos să facă treaba asta.

— Am încercat.

— Și?

— M-a bătut. M-a dat și afară. Era beat.

— Trebuie să ne gândim ce avem de făcut.

S-a făcut iar tăcere. Somnul nu se lipește de noi. Trec secundele încet. Număr bătăile inimii. Mă gândesc ce s-ar putea face. Nimic. Și totuși trebuie făcut ceva. Chiru se ridică de pe pat.

— Dinule. Să trimitem o anonimă la miliţie. Să scriem în ea: „Atenţiunel Banditul Sterică la ora douășpe jumătate va scoate din depozitul de cherestea un camion cu scânduri furate”… De tatăl tău nu pomenim nimic.

— Și nu se fac cercetări? N-o să se afle? Nu… Nu vreau să-l aresteze pe tata.

— Așa e. Trebuie să recurgem la altceva.

— Sigur!

— Formidabil! Am găsit, Dinule! Am găsit!

— Ce?

— Îi furăm camionul lui Sterică. Îl luăm și pe Rădulescu cu noi. El știe să conducă. Tat-su e șofer. L-am văzut eu odată pe Rădulescu când a pornit mașina. Era să rupă și un gard… Asta e, domnule, ce mai? îi furăm mașina. Tu știi unde stă Sterică?

— Știu, dar cum să i-o furăm? De ce s-o furăm?

— Ca să contracarăm lovitura! „Învârtești cheia de contact, apeși pe ambreiaj, bagi în viteză, accelerezi şi mă șina dispare în noapte ca o nălucă… Numai farurile din spate mai străluciră o clipă, apoi se stinseră și ele undeva în noapte… va urma”.

— Ești nebun!

— Nu sunt. Dacă-i furăm mașina, nu mai fură tatăl tău cherestea. Dacă fură cherestea, tu știi ce va să zică? Știi ce înseamnă?

— Înseamnă că fură.

— Bine, dar ce fură?

— Cherestea.

— Nu, mă… bunul poporului! Cheresteaua nu e muzicuţă. Știi ce va să zică asta: bunul poporului? E ca o muzicuţă care nu e numai a ta, ci și a mea, și a lui

Rădulescu, și a lui… în sfârșit a întregii clase. Și dacă Oprinescu fură muzicuţa asta, înseamnă că ne fură pe toţi, nu numai pe tine… înţelegi? Lucru complicat. Cheresteaua nu e un moft. E cherestea!

Am stat de vorbă până spre ziuă. Am făcut nenumărate planuri. În zori am adormit. Niște vise îngrozitoare m-au chinuit tot timpul. Visam că aflase toată școala, că toţi se uitau la mine. Profesorul mă izolase în banca din fundul clasei, împreună cu Oprinescu. Parcă aflase toată școala și despre furtul muzicuţei. Se făcea că se deschide mereu ușa clasei. Veneau grupuri, gru puri să vadă un hoţ de muzicuţă și copilul unui hoţ de cherestea. Când se deschidea ușa, toţi se uitau la noi.

Toţi ne arătau cu degetul:

— Uite-i! Ăștia sunt!

— Priviţi-i!

— Un hoţ și un copil de hoţ!

Pe urmă am visat altceva. Mă dusesem la miliţie și le-am spus acolo de tata. L-au închis. Pe stradă, toţi mă ocoleau.

Auzeam șoapte în urma mea:

— El, el el Copilul ăsta și-a pârât tatăl! În loc să caute să împiedice furtul, s-a dus la miliţie…

Când m-am trezit, eram lac de apă. Aveam lacrimi în ochi, inima-mi bătea și mai puternic.

Dimineaţa, Chiru mi-a spus că i-a venit în cap o idee formidabilă. „La ora unșpe trebuie să fugim de la școală”.

Atât mi-a spus.

Pană-de-șoim a chibzuit îndelung și a găsit cheia dezie gării problemei. Furtul cherestelei nu va avea loc.

Altceva n-a vrut să-mi spună. Dimineaţa l-am rugat să nu destăinuie nimic din

ce-am vorbit. Mi-a promis!

*

La ora de istorie am fost la fel de abătut. Voiam să fiu atent la predare. Dar nu se lega nimic de mine. Niciun cuvânt. Chiru era nerăbdător. Își mușca unghiile. Aștepta să treacă ora mai repede. Să-și pună planul X în acţiune.

Așa botezase planul pe care îl ţinea încă secret. Și eu doream să aflu ce avea de gând. Mi-era teamă să nu spună la miliţie. Să nu afle miliţia. M-a asigurat că nu.

Rădulescu se uita compătimitor la mine. Chiru m-a rugat să-l las să-i spună și lui secretul, că în planul ăsta era nevoie și de el. În Rădulescu am încredere.

Și Oprinescu a aflat până la urmă. În prima recreaţie a venit la mine și m-a rugat să-l iert.

— Mi-am dat seama că am făcut o faptă urâtă. Ieri adusesem muzicuţa la școală ca să ţi-o dau înapoi, mi-a spus el.

— Pe cuvântul tău de pionier?

— Pe cuvântul meu!

L-am crezut. Mi-a spus că se călește foarte mult.

— Dacă vrei, mi-a zis el, când o să avem adunarea detașamentului am să ies în faţă și am să spun ce am făcut.

— Nu mai e nevoie. Ţi-ai luat pedeapsa.

— Dar Rădulescu nu trebuia să dea așa tare… Și acum mă doare falca… De ce vreţi să fugiţi din oră? Ce vreţi să faceţi?

M-am speriat. De unde știe Oprinescu că o să fugim din oră? L-am apucat de guler:

— Cura ai aflat?

— L-am auzit pe Chiru spunându-i lui Rădulescu.

— L-ai spionat?

— Am văzut că se duc pe furiș la closet. Credeam că vor să fumeze. Și i-am auzit. Spune-mi, ce vreţi să faceţi?

Vreau să vă ajut și eu. Știu de ce ești supărat.

L-am zgâlţâit.

— Știi?

— Da. Vreau să vă ajut și eu.

— N-o să spui la nimeni?

— Nu.

— Jură-tel

— Să moară… Pe cuvântul meu de pionier.

Am stat de vorbă și cu Chiru. I-am spus că a aflat Oprinescu. La început a vrut să-l bată. Dar până la urmă și-a dat seama că e nevoie și de ajutorul lui.

Acum nici Oprinescu nu mai e atent la profesor. Schimbăm priviri între noi. Ora asta parcă e o zi întreagă.

Chiru cască. Îi e somn. N-a dormit mai de loc. Mie nu mi-e somn. Profesorul vorbește și din când în când se uită la mine. O fi aflat și el? De unde? N-avea de unde. Nu cred să-i fi spus Chiru. Nici Rădulescu. Oprinescu n-a avut când. Am fost

cu ochii pe el tot timpul.

Sună clopoţelul.

În sfârșit. Profesorul îşi încheie lecţia. Strânge catalogul.

Îl ia la subsuoară, dar nu se îndreaptă spre ușă…

Doamne! La mine vine. Știe și profesorul?

— I-a spune-mi, Dinule, ce-i cu tine? Ce s-a întâmplat?

— Nimic.

— Te-am observat tot timpul. De obicei mai pălăvrăgești cu Chiru. Acum te-ai frământat în bancă… Ești schimbat de vreo două zile.

— Am fost atent la explicaţie…

— Asta ar trebui să mă măgulească. Dar nu-i adevărat.

Cu tine se petrece ceva… Ai ochii roșii. Ai plâns.

— Nu. N-am plâns.

— Aveai mai multă încredere în mine, Dinule. De ce nu-mi spui ce ai pe suflet?

I-aș spune totul. Aș vrea să mă răcoresc. Să mă ajute.

Dar o să anunţe miliţia.

— N-am nimic pe suflet, tovarășe profesor.

— Dinule, la sfârșitul orelor vii la mine la cancelarie să stăm de vorbă! Te aștept.

N-am să pot să mă duc. Chiru, Rădulescu, Oprinescu m-așteaptă.

Vine Chiru la mine:

— Ce-a vrut, mă, cu tine?

— Mi-a spus să mă duc la cancelarie.

— A aflat?

— Nu cred.

— Haideţi! Ce facem? Nu mergem?

Rădulescu se codește. Chiru se uită la el. Se uită urât:

— Dai înapoi? Nu vrei să-ţi ajuţi un prieten?

— Nu, mă, Chirule, dar mai am o absenţă nemotivată…

Am lipsit atunci când am avut teză la matematică. Am fost răcit.

— Aiurea! Lasă că știu eu cum ai fost răcit. Răcești pe căldura asta?… Ești laș, mă! Tremură pielea pe el de teamă… „Inima i se făcuse cât un purice. De afară răzbăteau rafale de mitralieră. Dar lașul dădea înapoi…”

— Mie să-mi fie frică? De Sterică să-mi fie frică? Păi când i-oi arde o mie de pumni și un upercut, îl adună cu fărașul.

— Foarte frumos. Aici faci pe grozavul, și când colo… Mai bine spune că n-ai cuvânt… Lasă-l, bă, că ne descurcăm noi și fără el!

Rădulescu se duce până la ușă să vadă dacă nu vine cineva.

Copiii sunt toţi în curte, la joacă.

— Merg, bă, și eu. Cum facem cu ghiozdanele? Le lăsăm aici?

— Daţi-mi o clipă de răgaz, spune Chiru, şi-şi duce degetul la tâmplă. Stă câteva secunde și deodată izbucnește: Formidabil! Unul dintre noi va rămâne aici în clasă. Deschide fereastra asta din spatele școlii. Acolo nu e nimeni. Unul din noi sare gardul și le ia de la ăla din clasă. Cine rămâne în clasă?

Sare Oprinescu.

— Eu.

— Gata.

Chiru, Rădulescu și cu mine ieșim afară. Ieșim în stradă pe furiș. Câte unul. Chiru sare gardul. Ia ghiozdanele.

Suntem toţi în stradă.

— Fraţilor, mergem sub podul de lemn. Acolo să fie statul major — sau să-i spunem comandamentul general.

Eu voi conduce acţiunea de acolo. La unșpe jumătate ne așteaptă acolo vară-mea.

Întreb mirat:

— Vară-ta? De ce?

Ea o să aducă și un binoclu. Trebuie să fim foarte atenţi să nu-l spargem.

Întreabă și Oprinescu mirat:

— Avem nevoie de o femeie?

— Da.

— Păi câţi ani are verișoara ta?

— Doisprezece ani. Pe ea o s-o numim agenta necunoscută. Tu, Rădulescule, ești agentul nr. 13.

Deodată auzim sunând un ceas. Chiru desface servieta și scoate de acolo un deșteptător. Îi pune piedica.

Rădulescu îl întreabă:

— Ce faci cu ceasul?

— Nu te pricepi de loc la aventuri… Ceasornicul o să ne arate când se apropie ora H.

— Ce oră e asta?

— Vai de capul meu! Uite mutră de agent nr.13! Fraiere.

Ora H e ora când trebuie să vină camionul.

— Te-ai zăpăcit. Mie mi-ai spus că mașina o să treacă la douăsprezece jumate.

— Ești prost! O să-ţi explic după terminarea misiunii X.

Să nu mă întrebi ce înseamnă misiunea X, că nu știu ce sunt în stare să-ţi fac.

Am pornit spre podul de lemn. Ne uităm înapoi, să vedem dacă nu ne urmărește cineva de la școală.

Podul de lemn e chiar lângă barieră. Sub el aveam întâlnire. E un pod părăsit.

— Cât e ceasul, Chirule?

— Unșpe douăzeci și cinci. Să mergem mai repede. Ne așteaptă agenta necunoscută.

O luăm la picior. Ghetele lui Chiru îmi sunt cam largi. A început să mă roadă cea din stângul. Am luat o pereche de ghete de ale lui Chiru. Era să vin desculţ la școală? Oprinescu scoate din ghiozdanul lui niște sandvișuri făcute din biscuiţi cu marmeladă. Ne dă la fiecare câte unul.

N-am poftă de mâncare. Mă gândesc mereu. O să reușească planul lui Chiru? Nu cunosc nimic. Habar n-am ce o să se întâmple.

Oprinescu îmi mai întinde un biscuit. Vrea să lege iar prietenia dintre noi. Din faţă se vede venind o căruţă cu lemne. Pe lângă căruţă, mama lui Rădulescu.

— Fraţilor, haideţi încoa! strigă Rădulescu. Dacă mă vede, mă ia acasă.

Intrăm într-o Alimentară. Căruţa vine încet. Ce vrei, e încărcată cu lemne. Ne uităm la marfă, să nu ne dăm de gol.

Chiru e nerăbdător. Scoate ceasul.

— Unșpe jumate.

Un vânzător vede ceasul lui Chiru. Îl ia în râs:

— De ce nu-l porţi la mână?

— Ca să întrebi dumneata, i-o reteză Chiru, ţâfnos.

Căruţa e prin dreptul Alimentarei. Prin dreptul nostru. O vedem trecând. O vedem trecând și pe mama lui Rădulescu.

Chiru se uită afară. Fluieră și ne face semn să-l urmăm. Fugim. Nu mai e mult până la barieră. Se vede și podul.

Am ajuns.

O fetiţă cam de aceeași statură cu mine, cu codiţe groase de tot și cu ochii negri, ne iese înainte.

— Dragă Chirule, mie îmi place să fie omul punctual. A fost vorba că la unșpe' jumate să fii aici. Ai întârziat.

— Lasă asta… Hai să-ţi fac cunoștinţăl El e Dinu.

— Dumneata eşti? îmi pare bine.

Îmi întinde mâna. I-o strâng. Mă recomand:

— Dinu.

Chiru îi ia binoclul din mână și privind în el zice:

— Pe ea o cheamă Marioara Butoi.

Fata cu ochi negri se uită urât la vărul ei.

— Chirule, dar ţi-am spus că nu mă mai cheamă așa.

— Uitasem. Adevărat. Verișoara-mea vrea să devină actriţă. Așa că acum are un pseudonim. O cheamă Ofelia Butoi.

— Nu! Ofelia Demetriad.

Chiru fluieră și aleargă sub pod.

— După mine!

Fugim după el.

Se oprește. Se oprește sub pod, se așază pe o piatră mare. Ne face și nouă semn să ședem.

— Fraţilor, planul e următorul: eu rămân aici, la barieră.

Aici e ultima baricadă. Rădulescu va merge într-un anumit loc. Îi voi spune la ureche ce are de făcut. Tu, Oprinescule, vei rămâne cu mine. Te vei duce la restaurantul ăsta din colţ și o să stai acolo la telefonul public.

Stai planton lângă telefon. Să nu te miști de lângă el.

Cum sună, ridici receptorul și spui… Stai să găsim o parolă… Da. Tu zici: „Aici Ciocârlia". Ţineţi minte toţi parola. Comunicaţi ce aveţi de comunicat numai după ce auziţi: „Aici Ciocârlia". Acum fugi repede și vezi re număr de telefon are

restaurantul!

— Acum? întrebă Oprinescu.

Chiar acum.

Oprinescu a luat-o din loc.

— El, Oprinescu, va sta până la douăspe patruzeci și cinci la telefon. Dacă se întâmplă să nu vă reușească, îi daţi telefon lui, și Sterică n-o să poată trece de mine. Vă garantez. Aici, la ultima baricadă, e Pană-de-şoim şi peste Pană-de-şoim nu se poate trece!

Nu pot să-mi dau seama până acum de nimic. Toate cuvintele lui Chiru sunt misterioase.

A venit Oprinescu cu numărul de telefon. Ni-l notăm toţi.

— Ofelio, tu știi ce ai de făcut?

— Da, dragă, știu!

— Tu, Dinule, vei fi agentul de legătură între astea două posturi, adică între agentul 13 și Ofelia… nu Ofelia, agenta necunoscută. Prima dată vei merge cu Rădulescu.

Îl vei asista pe el… Rădulescule, vino să-ţi spun ce ai de făcut!

L-a luat deoparte pe Rădulescu și i-a explicat. Din semnele pe care le făcea mi s-a părut că e vorba de ceva bătaie. I-a explicat. Au venit lângă noi.

— Ai înţeles?

— Se poate?

— Ofelia, tu știi. Știi unde e „postul” tău?

— Da, dragă, în faţa debitului de tutun al lui domn’ Costică Şchiopu. Dar am să mă plictisesc singură acolo.

— Of, că nu știu cum ești!

— Chirule, te rog…

— Ei, bine, bine, ţi-a sărit mustarul și ţie… înţelege, n-o să fii singură decât zece – cincisprezece minute. Dinule, după ce şi-o îndeplini misiunea Rădulescu, are să vină la tine. Stă cu tine vreo jumătate de oră, apoi Rădulescu taie peste linie și vine într-o fugă aici la comandamentul general, adică la mine. La Pană-de-şoim! Vine să întărească „frontul”… Ai înţeles, Dinule? Rămâi cu Ofelia!

— Bine, dar ce-are de făcut Ofelia?

— Lasă, o să afli… Gata! La treabă acum!…

Chiru a rămas la barieră. Ofelia a pornit spre debitul lui Costică Şchiopu, care este peste drum de farmacie.

Rădulescu trage de mine:

— Hai, Dinule, hai mai repede!

— Ce avem, mă, de făcut?

— O să vezi tu.

— Spune, bă, ce facem?

— N-am voie.

— Și unde mergem?

— La Sterică acasă.

M-au apucat durerile de cap. Ce vor să facă ăștia! Și dacă n-o să ne reușească?

— *Ce* zici, Rădulescule, o să-l salvăm pe tata?

— Mașina lui Sterică n-o să ajungă la depozit. Atât pot să-ţi spun deocamdată. Dar hai mai repede!

Alergăm.

Rădulescu face pe grozavul. Pe misteriosul. Doar atâta poate să-mi spună. Ce mare brânză or avea de făcut?

— Ascultă, Rădulescule, da' eu, ca agent de legătură, trebuie să știu ce se întâmplă.

Rădulescu aleargă mai tare.

— Să nu mai pierdem timpul!

— Hai, bă, spune-mi! E vorba de tata.

Nu vrea să spună.

Sună fabricile de douăsprezece fără un sfert. A început să-mi fie teamă. Mai e o oră, și tata o să fie hoţ. Chiru, Rădulescu, Oprinescu o să mă înţeleagă. Ei nu se uită urât la mine. Dar restul? Clasa, școala întreagă? Mă vor da și afară din detașament.

E groaznic.

Am ajuns în dreptul curţii lui Sterică.

— Dinule, pune-te capra!

— De ce, mă?

Vreau să mă urc să văd dacă mai e mașina în curte.

Mă așez capra. Rădulescu lasă ghiozdanul sprijinit de gard. Îl sprijin și eu. Ne uităm în susul și în josul străzii.

Nu e nimeni.

E greu Rădulescu, malac. Simt tocurile pantofilor pe șira spinării. Îl aud strigând:

— Grozav!

— Ce-i grozav?

— Mașina e aici și prin curte nimeni.

— Rădulescule, vrei să furi mașina?

— Nuuu, o chestie mai deșteaptă…

Se dă jos. Scuipă în palme. Scoate din servietă o cheie.

O cheie pentru desfăcut șuruburile.

— Așază-te iar capra!

Se urcă pe mine. Sare gardul.

Mă uit pe o crăpătură. Merge aplecat cu cheia în mână, cum merg soldaţi! la atac. Am văzut în filme de război soldaţi mergând la atac. Mă uit să nu vină cineva să mă găsească spionând. şi dacă mă vede ce e?

Rădulescu a ajuns lângă mașină. Se uită spre locuinţa lui Sterică. Se uită spre poartă și intră în cabina camionului. Ce-o face în cabină? Tremur tot. Să iasă cu ea? Nici poarta nu-i deschisă. Aștept să pornească mașina. Nici pomeneală. Nu pornește. Stă pe loc.

M-a descoperit un câine de peste drum. Latră la mine. Se repede să sară peste

gard. Asta îmi mai trebuie acum!

Dintr-o casă iese o femeie. Se uită la mine, care acum mă fac că aștept pe cineva. Femeia strigă la câine să tacă și intră înapoi în casă.

Mă uit iar pe crăpătura gardului. Rădulescu e în cabină. Îi văd doar capul.

Doamne! Prăpăd!. Se deschide ușa camerei lui Sterică.

Suntem pierduţi. Rădulescu a lăsat capul în jos. Nu-l mai văd.

Ahl Nu e pericol. Îl văd pe Sterică. E dezbrăcat până la brâu. Are în mâini un lighean. Aruncă apa din lighean în faţa casei. Ah, dar ce se întâmplă? Pornește cu ligheanul în mină spre mașină. S-a zișI Nu, se apleacă, ridică ceva de jos. Săpunul. Uitase săpunul în apă.

Grozav! Sterică a intrat în casă. Îl văd iar pe Rădulescu.

Se uită spre mine. Nu mă vede. Eu îl văd. A terminat.

Coboară din cabina camionului cu o bucată de fier. Ce-o mai fi și ăla?

Vine tiptil, la fel cum s-a dus. S-a urcat pe gard. Mă așez capra, ca să poată coborî mai ușor. A sărit din vârful gardului lângă mine.

— Victorie, Dinule! Victorie! Mașina n-o să mai poată circula.

— Cum? Ce i-ai făcut?

— Vezi asta?

Mă uit la drugul de fier din mâna lui.

— Asta e maneta de la cutia de viteză. Fără asta, mașina e fier mort. Fier vechi.

De bucurie, îl sărut. Mă îmbrăţișează și el.

— Agentul 13 și-a îndeplinit misiunea. Eu mă duc la comandamentul general să comunic… Să raportez stalu lui major.

— Dacă te prindea?

— Îi dădeam o mie de pumni, un upercut și-l aduna cu fărașul. Misiunea trebuia îndeplinită și agentul 13 și-a îndeplinit misiunea… Bă, da' ăsta nu știe să întreţină o mașină… Uite-aici, nici pic de vaselină. Tata nu umblă cu mașina în halul ăsta. Și șuruburile erau ruginite. N-au mai umblat la cutia de viteză de cine știe când… Dinule, tu mai rămâi aici și vezi ce se mai întâmplăl Eu alerg la Chiru. La comandant. În caz că totuși o să pornească mașina, alergi în faţa debitului lui Costică Şchiopu, acolo e o fe… e agenta necunoscută. Acolo e postul nr. 2.

— Și ea ce-o să poată face?

— Nu fi curios. Agenta necunoscută știe ce are de făcut.

Am plecat.

Rădulescu aleargă peste câmp, cu maneta în mână.

Sunt iar singur. Patrulez ca un soldat în post. Mă gândesc.

Am făcut bine ce am făcut? Am stricat mașina unui om.

Asta nu e bine. Am remușcări. Aud iar vocea lui Sterică:

„Mâine la douășpe jumate vin cu mașina".

„Nu pot, sunt om cinstit".

„Vin mâine la douășpe jumate".

Am făcut bine! Și Sterică vrea să fure. Cu mașina asta vrea să fure.

Dinspre găzărie vine un om. A, e șoferul. Îl cunosc. E șoferul lui Sterică. Ce să

fac? încep să fluier. Mai bine să cânt din muzicuţă. Scot din servietă muzicuţa și-i zic.

Culae, șoferul, se uită la mine. Intră la Sterică. Cânt și mă uit printre gard în curte. Din casă iese Sterică. Nu mai cânt, ascult.

— Ai, bă Culae, nu mai stăteai? E douășpe.

— Am avut puţină treabă, nea Sterică. I-am reparat motocicleta lui Maty, că el habar n-are.

— Hai, încălzește motorul!

Culae se uită la cauciucuri, dă un ocol în jurul mașinii. Lovește cu piciorul în cauciucuri. Se uită pe dedesubt.

Se urcă la volan. Se dă jos.

— Cine a umblat aici, nea Sterică? Unde-i maneta?

— Ce manetă?

Sterică se apropie de mașină. Se uită în cabină.

Îl întreabă pe Culae:

— Ce manetă, mă?

— Maneta de la cutia de viteză.

— De unde să știu eu?

Se uită unul la altul.

— Azi-dimineaţă era?

— Era.

Culae se uită peste tot. Unde să fie maneta? Sterică scoate din buzunarul de la vestă ceasul. Se uită la el. Înjură puţin și pe urmă…

— Ce te uiţi la mine, Culae? Fugi și ia maneta de la cutia de viteză veche. Ce hoţ, domnule! Te fură în amiaza mare… Hai, Culae, nu mai sta! Hai mai repede!

Sunt pierdut. Mai are o manetă. Fug spre „postul doi”.

Fug din faţa mea găini, gâște, raţe, câinii latră după mine.

Oamenii se uită în urma mea și vorbesc, se întreabă dacă nu mă aleargă cineva. Fug și mai tare. Mi s-a pus splina.

Nu-mi pasă de ea. Fug înainte. Fug! Fug! Ghetele-mi sunt mari. Rosătura de la stângul mă doare. Nu vreau să fure tata! Nu vreau să fie hoţ.

„Mâine la douășpe jumate”.

„Mâine la douășpe jumate”.

„la maneta aialaltă”.

Vocea lui Sterică mă urmărește în fuga mea. Capul îmi ţiuie. Vinele tâmplelor mi se zbat puternic. Alerg. Mai am puţin.

Am ajuns. Ofelia se uită la mine:

— Ce, ce e, dragă, ce-ai alergat așa?

— Vine. A găsit altă manetăl spun eu întretăiat și mă reazem de zid.

Nu mai pot.

— Ce manetă?

— La mașină. De la cutia de viteză.

Ea nu știe ce misiune a avut Rădulescu.

Nu înţeleg, dragă… Mie să-mi spui dacă o să mai vină mașina.

— O să vină. O să vină.

— Îmi pare bine.

Îi pare bine! Ce răutăcioasă e!

— Îmi pare bine că pot să-ţi fiu de folos… Că pot să te-ajut.

— Ce-o să faceţi?

— Dragul meu, nu pot să divulg secretul. Dar te asigur, mașina n-o să treacă.

— Așa a spus și Rădulescu. Și mașina…

— Mă jignești! De mine n-o să treacă. Trebuie că ești foarte necăjit.

Oftez:

— Cum să nu fiu?

— Te înţeleg… Eh, e greu să lupţi cu mentalitatea învechită a părinţilor… Ai citit Turgheniev: „Părinţi și copii”?

— Nu. Numai Nosov și Jules Verne… și Robinson Crusoe.

— Stai prost cu cultura… Eu citesc acum Balzac.

— Și înţelegi?

— Ești copil. Îmi pare rău… Are un stil cam încărcat, dar merge.

Uite de ce-i arde agentei necunoscute. Schimb vorba:

— De-ar putea face ceva! Să nu se întâmple furtul! Aș fi tare fericit dacă s-ar putea.

— Nu avea nicio grijă!

Ea ce-o să facă? O să oprească mașina? S-aude un da xon. Mă uit într-acolo. Mașina e. Mașina lui Sterică.

— Vine.

— Unde e?

— Uite-o!

— E mașina lui Sterică ăla?

— Da!

— Stai aici.

Mașina se apropie din ce în ce mai mult. Mai e puţin și e lângă noi. Ofelia pleacă de lângă mine. Se duce în mijlocul străzii. Mașina e lângă ea. Claxonează șoferul.

Ofelia cade. Șoferul frânează. Se dă jos. Mă uit speriat.

Agenta necunoscută e lângă roţile din faţă ale camionu’ lui. Se văită.

— Ah!… Mi-e rău. Apă… Duceţi-mă la spital.

Câţiva trecători se apropie. Se îngrămădesc în jurul maşinii.

— A călcat-o?

— Accident?

— A murit?

— Ce s-a întâmplat?

Ofelia geme. Se preface, ori îi e rău de-a binelea? Parcă îi e rău.

— Am o criză… Duceţi-mă repede la spital! O injecţie…

Sterică se frământă în cabină:

— Hai, Culae, că întârziem!

S-au strâns mai mulţi trecători.

— Puţin eter.

— Unde e farmacia?

— E departe.

— Nu vreau eter. Vreau la spital. Duceţi-mă urgent la spital… O injecţie… geme Ofelia.

Un trecător insistă pe lângă Sterică:

— Duceţi-o la spital cu mașinal

Geme iar Ofelia:

— Da, vreau la spital cu mașina.

Sterică strigă la trecători:

— Nu pot, am treabă. Spitalul e la mama dracului. Şi la douășpe jumate trebuie să fiu într-un loc. Am treburi urgente.

O piatră. Să pun mina pe piatră acum să-i dau în cap.

Să i-l fărâm.

„Vin la douășpe jumate”.

„Nu pot, sunt cinstit”.

„Vin la douășpe jumate”.

Ofelia se văită.

— Duceţi fata la spital, spune un om cu ochelari și cu servietă.

— Ce inimă are! îşi dă cu părerea și o băbuţă.

— Nu puteţi fi așa de neomenost

Sterică minte:

— Mi se rupe inima. Înţeleg ce înseamnă. Dar credeţi-mă, nu pot.

— S-o ducem, nea Sterică. Nu putem s-o lăsăm așa!

— Taci! La douășpe jumate trebuie să fim acolo!

Ofelia geme. Îmi vine să și rid. Nu știu ce să fac.

Se mai aude un claxon. O mașină mică. Oprește. Coboară șoferul.

— Ce s-a întâmplat?

— Trebuie dusă la spital.

Camionul lui Sterică a pornit.

— Hai în mașină! Te duc eu la spital.

Și șoferul de la mașina mică vrea s-o ridice.

Ofelia îl respinge. Se scoală și vine lângă mine. Șoferul se miră. Trecătorii se uită întrebători unul la altul/

— Nu mai trebuie să merg. Nu mai e nevoie.

Mă ia la braţ Ofelia și mă trage deoparte:

— N-am izbutit, Dinule. Iartă-mă!

Mi s-au umplut ochii de lacrimi.

— Să te iert? Dar nu ești vinovată.

— Poţi să-mi spui tu. Ah, sunt tare necăjită pentru tine.

— De-ar putea face Chiru ceva. El a născocit toate astea.

— Să-i dăm un telefon. Hai repede!

Alergăm spre telefon. Oamenii se uită și acum după noi.

Bătrânica îşi face cruce când o vede pe Ofelia fugind.

— Unde e un telefon public pe aici, Dinule?

— La farmacie.

Intrăm în farmacie. Telefonul… Defect! O tăbliţă agă tată de el arată: Defect!

— Oh, Dinule, numai ghinioane avem! Și totuși trebuie să-l anunţăm pe Chiru.

— Să tăiem drumul pe aici. Mașina trebuie să ocolească pe Arţarului, că strada principală e în reparaţie. Iar în capul străzii Dudului am pus un indicator: „Stopl Strada în reparaţie". L-am luat din capul celălalt al străzii Arţarului, așa că are de ocolit mașina, dragul meu. Are de ocolit tocmai pe Galiţiei și pe-acolo nu poate să gonească, dragul meu, că e drumul prost.

— Să fugim!

— N-o să ajungem, e departe… De-am avea o bicicletă!

— În curtea tutungiului e o bicicletă. Bicicleta lui Costică Şchiopu.

— Hai să i-o cerem!

— N-o să ne-o dea.

— Grozav! Ai un creion? Am o idee. Nu degeaba sunt verișoara lui Chiru… Ai un creion?

— Am.

Scot un creion din servietă.

— Rupe și o bucăţică de hârtie.

Rup și hârtia. Dau creionul și hârtia agentei necunoscute.

Ofelia scrie repede.

„V-am luat bicicleta. Peste o oră v-o aducem înapoi. E vorba de îndeplinit o misiune foarte importantă. Semnează: Agenta necunoscută".

— Hai, nu mai sta pe gânduri! Știi să pedalezi?

— Știu. Dar mi-e frică. Cum să luăm bicicleta omului?

— I-o aducem înapoi, dragă. Nu fi așa prost. În chestiuni de-astea e nevoie de sacrificiu.

M-am urcat. Abia ajung la pedală. S-a urcat și Ofelia pe cadru. Am lăsat biletul în locul bicicletei. Apăs pedalele cu toată puterea. De unde am atâta forţă? Bicicleta mer ge greu. Aș vrea să mergem mai repede. Nu se poate.

— Dă-i mai repede. Trebuie să ajungem la canton înaintea mașinii.

— Nu pot mai repede.

Poteca e îngustă. Într-o parte și alta: bălării, colţuri de cărămidă, tinichele. E un loc viran. Trebuie să gonesc mai tare. Mult mai repede. Dar cum? Ofelia nu e atât de ușoară. Mă ridic de pe șa. Apăs pe pedale cu toată greutatea corpului.

În potecă apare băiatul scriitorului de vagoane, George.

Vecinul meu. Nu se dă la o parte din potecă. Ofelia sună din clopoţel. În sfârșit, s-a dat la o parte. Nu mă uit la el. Gonesc mai repede. George strigă după mine:

— Dinule, băi Dinule, le caută mama ta!

Nu-i răspund.

— Mai reziști, dragă Dinule?

— Mai! zic eu.

Sunt frânt! sunt tot numai apă! Numai camioane încărcate cu cherestea văd în faţă. Camioane cu cherestea și oamenii arătându-mă cu degetul: „Uite-l! Copilul hoţului! Ce naște din pisică, șoareci mănâncă! şi el o să fure!” Nu! N-am să fur!

— Dinule, am o idee.

— Spune, da’ nu te mai mișca! Cădem.

— Oprește!

Opresc.

— Ce idee?

— Lasă-mă pe mine aici și du-te tu singur cu bicicleta.

Am să vin pe jos, dragul meu. Am să alerg… Ba nu.

Am să mă duc la telefonul public de la debitul de lângă frizeria lui Anghel. O să încerc de acolo. Tu fugi. O să vin și eu.

Nu e rea idee. A coborât. Acum dai Merge! E mai ușor!

Viteză mai mare ca asta nu se poate. Am ajuns la asfalt. Mai am puţin până la canton. Se ia un câine după mine. Se ţine în rând cu bicicleta. Îi dau cu piciorul.

Vrea să mă muște. Sfârâie bicicleta. Aud în urma mea batjocurile:

— Hai, Tudose!

— Hai, Moiceanu!

— Nu te lăsa, Dumitresculel

— Ăsta se antrenează pentru turul Egiptului.

Lasă-i să vorbească. Trebuie să ajung înaintea camionului la canton. Neapărat! Dau colţul pe Bradului. Virajul îl fac în viteză. Gata, gata să derapez. M-am la sat într-o parte… Uite-l pe Oprinescu. Aleargă de la restaurant prin mijlocul drumului. Nu mă vede. Am ajuns în dreptul cantonului. Pe aici nu sunt case. Sunt, dar rare.

— Ce e, Oprinescule?

— Trebuie să vină camionul.

— L-ai văzut?

— Nu, mi-a telefonat agenta necunoscută.

— Chiru unde e?

— Nu știu.

— Rădulescu n-a venit pe aici?

— Nu știu. Eu am stat la postul meu.

Unde e Chiru? Unde e Rădulescu? Fluierăm semnalul nostru. Aud răspunsul. Dar de unde fluieră? Strig:

— Unde sunteţi, bă?

Aud:

— Aici!

Răspunsul vine din spatele cantonului. Ne uităm într-acolo. Nu sunt.

— În pom, bă!

Ne ducem sub pom. Chiru e cu binoclul la ochi. Se uită pe șosea, în sus. Mă întreabă:

— Ce s-aude? Ce aveţi de raportat?

— Vine camionul.

— Cum? N-aţi făcut nimic?

— N-am reușit.

— Sunteţi niște mămăligoși. Agenta necunoscută unde e?

— Vine și ea.

Chiru îi dă binoclul lui Rădulescu. Rădulescu îşi înfăşoară pe lângă corp un crac al pantalonilor. Și-a rupt pantalonii.

— Ţine binoclul, ordonă Chiru. Când îl vezi, strigi. Eu mă duc la postul meu.

Chiru coboară. Vine lângă noi. Din pom, Rădulescu se plânge:

— Ce fac cu pantalonii ăștia? Cum mă duc cu ei acasă?

O încasez de la mama.

— Uite de ce-i arde lui acuma! strigă Chiru. Uită-te acolo și nu mai bombăni. O să rezolvăm noi și problema asta.

— Dacă vine mașina, ce faci, Chirule?

— Șeful tribului, Pană-de-şoim, în ruptul capului nu va lăsa mașina să treacă… Pistolul îl am la mine.

— Ce pistol?

— Dacă o să fie nevoie, o să fac și uz de armă.

Chiru scotocește în servietă, care era rezemată de co pac. Scoate cărţile, caietele. E îngrijorat.

— Mi se pare că am uitat pistolul în pupitru la școală.

Ba nu, uite-l.

Scoate un pistol de lemn, cu o bucată de zgârci și glonţ tot de lemn, cu un bold în vârf. Întinde zgârciul. Potrivește încărcătura și-l ţine în mână. Chiru are un unchi tâmplar și unchiul ăsta al lui are scule și acasă. A fost Chiru pe la el și și-a făcut pistol.

— Se vede ceva, Rădulescule?

— Până în prezent, nimic!

— Chirule, dar dacă o fi luat-o prin altă parte, pe alt drum?

— Nu se poate. N-are pe unde.

Trec faetoane cu lăptari. Se duc acasă. Niște căruţe cu mere vin încărcate dinspre Săbăreni. Latră câinii la cai.

Cărăușii se iau cu biciul după ei. Câinii schelălăie și fug în curţi. De acolo latră și mai tare.

— N-a trecut, Chirule, ora aia H, cum îi zici tu?

Rădulescu și-a pierdut răbdarea. Eu nu? Ba și eu! îmi vâjâie capul. Abia acum a văzut Chiru bicicleta.

— A cui e, mă, rabla asta?

— Am luat-o de la nea Costică Şchiopu’.

— V-a dat-o, sau aţi furgăsit-o?

— A lăsat Ofelia un bilet în locul ei… Trebuie să i-o ducem înapoi peste o oră.

— Dinule, strigă iar Rădulescu, mai stau, bă, mult aici? N-a trecut ora H?

Mă uit la Chiru. Chiru scoate din servietă ceasul deşi teptător.

— A trecut. A trecut de cinci minute.

— Atunci de ce mai stăm aici?

— Ca să se mire proștii, d-aia stăm. Uită-te pe șosea și tacil

— Bine, mă uit.

Chiru bagă ceasul la loc. Scoate pistolul din buzunar. Să știi că Sterică a avut o pană.

— Uite-o și pe agenta necunoscută! strigă Chiru.

Vine într-un suflet și Ofelia.

— A trecut mașina, dragă?

Abia mai poate vorbi.

— N-a trecut.

Pană-de-şoim îşi încarcă pistolul. Se dă la câţiva paşi departe de pom. Ochește. Apasă pe trăgaci. Cartușul de lemn se înfige în pom. Cartușul rămâne înfipt. Îl scoate și încarcă pistolul la loc.

— Am să fac tot posibilul să nu uzez de pistol. Numai în caz extrem o să-l întrebuinţez.

— Vine! se aude strigătul lui Rădulescu. Vine, Chirule! Se vede! E pe la găzărie!

Faetoanele lăptarilor s-au îndepărtat. Și căruţele cu mere. Căruţele muntenilor cu coviltir.

Chiru aleargă spre canton.

Ne luăm și noi după el. Strigă la noi:

— Rămâneţi aici!

Ne dăm după canton. Lângă fântână. Ne ascundem după tuburile de ciment.

În depărtare se aude claxonul.

Mă ţin cu mâna de inimă, să nu-mi sară din piept.

— Nu te mai necăji, dragul meu! Chiru o să reușească.

La lucruri din astea nu-l întrece nimeni.

Mă uit la Chiru. Bate la ușa cantonului. Pe cantonier îl cunoaştem. Îl cheamă moș Vasile. Aici, pe maidanul din spatele cantonului, batem mingea, ne jucăm de-a creţii și porumbeii… Moș Vasile e un om bun. M-am dus odată să-i cumpăr niște ţigări și mi-a dat un leu.

Uite-l. A ieșit afară.

— Ce-i, mă mânzule?

— Lasă bariera repede, nea Vasile.

— Ce-ţi veni, mă, cu bariera?

— Las-o joși Te rog eu.

— Ce, vine vreun tren? Nu se poate. Nu se poate să vină, fără să m-anunţe. Îl vezi tu?

— Nu, nu tren. E mai rău. E… un accident.

— Unde, mă, accident?

— Acolo… în sus. Sunt două accidente… trei. Lasă bariera!

— Mă puștiule, ce e cu tine?

— Sunt, moș Vasile, le-am văzut eu.

— Vino-ţi, mă, în fire…

Sunt pierdut. Mașina se vede și cu ochiul liber. Moș Vasile nu vrea să închidă bariera. Dacă o mai ţinem aici o jumătate de oră, tata nu mai poate să-i dea lemnul de stejar, că vine șeful depozitului de la ședinţă. Ascult la Chiru:

— Uite, moș Vasile, vin.

— Cine, mă?

— Ei

— Care ei?

— Moș Vasile, vin… Uite vin. Indienii, bre.

— Ce indieni?

— Pieile roșii…

— Unde vezi tu piei roșii?

— Vin să ne scalpeze…

— Du-te, mă, de-aici…

Rădulescu ţipă din pom:

— Hai, Chirule, ce faci, că se apropie.

— Auzi, moș Vasile, se apropie!

Eu și Ofelia stăm după fântână. Ce să facem? închid ochii.

Văd bariera lăsată. Îi deschid. Nimic. Oprinescu stă pe șanţ. Se uită după mașină.

— Vine, Chirule.

Chiru se plânge:

— Închide, moș Vasile, vine trenul.

— Când vine trenul, sunt anunţat. Uite aici, bat ciocănelele astea.

Arată lui Chiru niște ciocănele și un clopot în partea de sus a ușii.

Ah, ce-aș vrea să aud bătând acum ciocănelele alea!

— Închide-o, moș Vasile. Uite, îţi dau ceasul ăsta, nu mai închide-o şi servieta ţi-o dau. Închide-o, moș Vasile.

— Fugi, mă, ce-i cu tine? Tu ai ceva la cap?

Chiru scoate pistolul. Îl îndreaptă spre moș Vasile:

— Dacă nu închizi, trag!

— Mă copile, eu nu am timp de joacă. Dacă ţi-e de zburdat, dă-te peste cap! Ai destul câmp aici.

Doamne, ce aud? Sună clopoţelul. Zbârnâie deasupra ușii.

— Ei, acum o las.

Moș Vasile se îndreaptă spre barieră. Chiru e de mult acolo. A și lăsat-o.

— Să-ţi cauţi de joacă în altă parte, nu aici la bariera mea, auzi? De nu, îţi rup urechilel

A ajuns mașina.

Sterică apasă pe claxon. Fluieră.

— Hei, moșule, deschide… Dă-ne voie să trecem. Avem tot timpul până vine trenul.

— Nu-i lăsa, moș Vasile. Dacă-i prinde între bariere?

Sterică strigă și mai nervos:

— N-auzi, moșule? Deschide! E timp! Nu se vede niciun tren.

Moș Vasile intră în canton. Iese cu un fanion roșu, aflu mat, înnegrit.

Sterică claxonează.

— Ar trebui să te scoată la pensie!

Moș Vasile se supără:

— Să nu mă înveţi dumneata pe mine să-mi fac meseria! Sunt aici din ’36 și nu mi s-a întâmplat niciodată niciun accident. Eu știu când să deschid și când să nu deschid bariera. Înţelegi dumneata? Nu calc regulamentul niciodată! Scrie acolo că bariera se lasă când trenul e la distanţa care trebuie s-o las, o las! Scrie? Scrie! Atunci, ce vrei?

Chiru îi face semne desperate lui Oprinescu.

Oprinescu nu înţelege.

Se aude șuieratul unei locomotive. Se vede și fum. Vine un tren în viteză. Ce bine ar fi dacă ar trece un mărfar.

Nu-i mărfar. E doar o locomotivă. Locomotiva trece în viteză pe lângă noi. Moș Vasile se îndreaptă bombănind spre barieră:

— Dacă vă lăsam să treceţi, îl vedeaţi pe dracu’.

Chiru s-a așezat cu burta pe manivelă…

— Moș Vasile, bariera n-o s-o deschizi.

Sterică claxonează.

— Dacă îţi dau vreo două cu steagul ăsta la fund, uiţi cum te cheamă! se supără moș Vasile.

Trage de Chiru.

Se luptă cu el. Chiru se ţine cu amândouă mâinile de manivelă.

Oprinescu a luat un pietroi. Se duce cu el la mașină. ÎI pune la roata din spate.

Gata!

Moș Vasile ridică bariera. Mașina se opintește. Trece peste pietroi. A trecut camionul de noi. Gonește pe șosea.

Moș Vasile se uită mirat la Chiru, care a început să plângă.

Plâng și eu.

— Tu nu ești în toate minţile, mă mânzule! Acu’ de ce-mi plângi?

— Ce știi dumneata, moș Vasile.

— Ce să știu?

— Mașina aia nu trebuia să treacă.

Moș Vasile intră mirat în canton, dă din cap. Nu înţelege nimic. Ce poate să înţeleagă?

Ne strângem cu toţii grămadă lângă pom.

Băieţii se uită mâhniţi la mine.

Ofeliei i-au dat și ei lacrimile.

Mă așez pe iarbă. Îmi proptesc capul pe genunchi. Plâng! Plâng!

Chiru îl ceartă pe Oprinescu:

— Of, și tu parcă ai avea în cap tărâţe în loc de creieri.

— De ce, mă Chirule, ce-am făcut?

— Nu ţi-am făcut semn să dezumfli cauciucurile?

— Cum să dezumflu? Cu ce?

— Cu ce, cu ne ce, trebuia să le dezumfli!… Eu nu puteam să părăsesc bariera.

A venit și Rădulescu lângă noi.

— Trebuia să scoţi căpăcelele de la valvă.

Chiru ţipă și la Rădulescu:

— Dar tu de ce nu le-ai scos? Stăteai ca o mireasă în pomul ăla.

— Păi așa mi-ai spus tu. Să nu părăsesc „postul”.

— În caz de forţă majoră se părăsește și „postul”, zice Chiru, și vine lângă mine. Ei, acum nu mai plânge! Poate că tatăl tău s-a răzgândit. Și nu-i mai dă. Nu mai plânge.

Ofelia mă prinde și ea de după umeri:

— Dragă Dinule, nu mai plânge… Băieţi, pentru numele lui Dumnezeu, trebuie să facem ceva!

— Da, zic eu, printre lacrimi. Trebuie să-i ducem bicicleta lui nea Costică Şchiopu, și plâng mai departe.

— Nu mai plânge, Dinulel

— Cum să nu plâng? Voi nu mă înţelegeţi. Mă doare inima. Mă doare inima când mă gândesc la tata… Și mama… Când o să afle mama. Cât de fericiţi trăiam înainte acasă… Tata nu întârzia niciodată! Era vesel și mama părea mai tânără. De săptămâna trecută, totul s-a schimbat. Tata a început să vină noaptea târziu acasă.

Mama-l aștepta cu masa. Dânsul venea beat. Și o bătea.

Că de ce-i zice să nu mai bea? Până atunci n-o bătuse.

Miercuri a venit la trei dimineaţa de la cârciumă. Azi-noapte a lovit-o pe mama și a dat și în mine. Și pentru ce? Nu i-am făcut nimic.

Nu pot să mai vorbesc. Mă înecă lacrimile.

— Liniștește-te, dragă Dinule.

— Nu mai plânge, Dinule.

— Voi n-aţi plânge dacă aţi fi în locul meu? Tata vrea să fure. Tata fură! Voi nici n-o să vă mai uitaţi la mine.

O să mă ocoliţi.

— N-o să te ocolim, Dinule.

— O să fim la fel de prieteni.

— O să învăţăm împreună. O să ne jucăm împreună.

— Lasă că știu eu!… Of, cum de s-a schimbat tata așa de mult doar în două săptămâni… Cum? Când lua leafa, întotdeauna îmi aducea câte ceva. Ba o pereche de pantaloni, ba o cămașă, ghete… Săptămâna asta mi-a adus muzicuţa. De unde o fi avut bani? Că nu a luat leafa.

A luat-o cu bani de la Sferică… Da, cu bani de la Sferică a luat-o. N-am nevoie de muzicuţa cumpărată cu bani de furat… Uite ce fac cu ea.

Dau cu muzicuţa de pământ. O lovesc cu tocul. Cu o piatră. Dau cu sete.

— Ce faci, Dinule?

— O fărâm. Asta fac! N-am nevoie de ea. Sunt bani furaţi.

Cu bani furaţi mi-a cumpărat-o.

— Lasă muzicuţa. Ce e ea de vină?

— Taci și tu din gură, hoţule. Ai vrut să mi-o furi.

Îmi pare rău că am zis așa. Oprinescu s-a rușinat. A la sat ochii în jos. Îmi pare rău că i-am zis.

— Mi-ai promis că mă ierţi. Ţi-am spus că am vrut să ţi-o aduc înapoi.

— Nu-mi trebuie muzicuţa asta.

Dau cu piatra în ea cât pot.

Lui Oprinescu i se scurg ochii după muzicuţă.

La toţi le pare rău că am stricat-o. Mie nu! Mie nu-mi pare rău.

Nu mai e de făcut nimic.

Tâmplele-mi zvâcnesc!

Chiru îşi șterge nasul cu mâneca hainei. Le face semn să se adune toţi în jurul lui. Eu stau cu capul pe genunchi.

Mă gândesc. Mă uit cu coada ochiului la ei. Trag cu urechea. Poate Chiru le spune să nu se mai amestece cu mine. Din momentul ăsta, sunt… Tata a furat. A ajuns Sterică la depozit.

Chiru îşi trage pantalonii, cu coatele, mai sus, se uită la fiecare, se uită și la mine și zice:

— Trebuie să mai facem ceva. În cazuri din astea nu se stă cu braţele încrucișate!

— Ce putem să facem, dragul meu? întreabă Ofelia şi-şi împletește o coadă, care a început să se desfacă.

— Nu mai e de făcut nimic, zice și Rădulescu, privind la muzicuţa distrusă.

Parcă îmi pare și mie rău de muzicuţă. Nu-mi pare rău!

Nul Oprinescu îşi șterge năduşeala de pe frunte cu dosul palmei.

— Bă, poate că Sterică îşi dă și el seama că nu face bine ce face, ia lemnele și pe urmă le duce înapoi…

— Eşti prost! i-o reteză scurt Chiru. Crezi că pe el îl cheamă Oprinescu?… Ăsta e hoţ de-adevăratele. Am auzit eu de el. Toată viaţa lui a furat. A fost ştiaînchisoa re… Formidabil, Oprinesculel Mi-ai dat o idee colosală… Formidabili… Gata! După mine… Dinule. Bă Dinule, hai, și nu mai plânge ca o babă…Scoal'.

Mă scol. Ce idee i-o mai fi venit lui Chiru?

— Mario, tu…

— Te rog să nu-mi mai zici Maria.

— Ia uite la ea! Nu o mai cheamă Maria… Ofelia. Tu te duci cu bicicleta și o dai înapoi de unde ai luat-o. Restul mergeţi cu mine!

— Unde?

— Unde?

— Unde mergem?

— După mine.

Ofelia s-a supărat.

— Vreau să merg și eu cu voi. Vreau să iau și eu parte la…

Chiru a întrerupt-o:

— Te duci cu bicicleta înapoi. Asta faci. Dacă se duce la miliţie? Dacă reclamă că i s-a furat bicicleta?

Ofelia se uită în pământ, apoi la mine. Își dă codiţele pe spate.

— Mă duc, dar spuneţi-mi și mie, dragă, ce aveţi de gând să faceţi?

— O să-l forţăm pe Sferică să ducă înapoi cheresteaua.

— Cum?

— O să oprim mașina și n-o să-i dăm voie să treacă.

S-a-nvoit Ofelia. S-a urcat pe bicicletă și a plecat. Spune din mers:

— Am să vin și eu la depozit. Să mă aşteptaţi și pe mine.

Era gata-gata să-și piardă echilibrul.

Fugim spre depozit.

— O fi ajuns Sterică acolo?

— Oho, de când. Cred că au și încărcat.

— Poate s-o ia pe alt drum, Dinule?

— Nu. Pe aici trebuie să se întoarcă. Prin altă parte nu are pe unde.

Cum să-l forţăm pe Sterică să ducă scândurile înapoi? E prost s-o facă? Poate de frică. Ar fi bine. Ceasul e mai bine de unu. Soarele arde. Ghetele-mi sunt largi. Trebuie să fug. Chiru e în frunte. Ne ţinem după el, gâfâind.

— Haideţi, fraţilor! Trebuie să-l prindem cât mai aproape de locul unde a săvârșit fapta mârșavă. Haideţi mai repede!

Oprinescu începe să strige:

— Chirule, bă Chirule. Stai, am o idee formidabilă!

— Tu și idei!

Fuge mai departe.

— Stai, bă, să-ţi spun… Hai să rămânem aici. Uită-te Chirule, când vine mașina, tragem un stâlp din ăsta de-a curmezișul șoselei. Și n-are ce să mai facă. O să trebuiască să oprească mașina.

Chiru se oprește din fugă. Se uită la stâlpii de telegraf înșiraţi de-a lungul șoselei. Se uită la Oprinescu, pe urmă la mine.

— Extraordinar! în sfârșit, a avut și Oprinescu o idee formidabilă… „în curând elevul o să-și egaleze maestrul”, zice detectivul nr. 1, și-i dete ciracului său o nouă însărcinare pe care o duse la capăt cum nu se putea mai bine… Fraţilor, așa facem! Să aducem un stâlp din ăsta de-a dura, mai la îndemână.

Sunt înșiraţi pe șosea stâlpi. Trebuie să-i înlocuiască pe cei putreziţi.

Dăm de-a dura un stâlp. Îi dăm drumul în șanţ. Vrem să-l ridicăm din șanţ. E greu. Ne ducem cu toţii la capătul cel subţire al stâlpului. Chiru ia comanda. Scuipăm în palme.

— Gata! Hei — ruppl

Am scos capătul din șanţ. Tragem de el la comandă.

Stâlpul e greu. Abia îl urnim. Iată-l deasupra. La marginea șoselei. L-am scos

din șanţ.

— Hai să-l punem de-a curmezișul! propune Oprinescu.

— Cum să-l punem? Dacă vine altă mașină?

— Pe aici nu vin decât mașinile de la depozit.

— Păi poate de la depozit vine o mașină, cap sec ce ești, se supără Chiru.

Ne așezăm pe stâlp.

Rădulescu se uită cu binoclul spre depozit. Nu se vede nimic. Vreau să uit tot ce se întâmplă. Nu pot.

— Dacă n-o să putem face nimic, de mâine nu mai vin la școală.

— Ești nebun, Dinule, cum să nu vii la școală?

— Păi cum o să mă uit eu în ochii colegilor mei? Fug de-acasă. Fug la ţară, la tușii-mea.

— Da' ce ești tu vinovat?

— Mi-e rușine și de voi.

— Pană-de-şoim îţi ordonă să termini cu prostiile astea!

Rădulescu se plânge și el:

— Cum o să motivăm astea două ore?

— O să vedem noi. Ia dă-mi și mie binoclul!

Chiru ia binoclul. Se uită. Nu se vede nimic. Depărtează și apropie de reglor imaginea. Tot nu se vede nimic.

Oprinescu îşi descheie nasturii de la cămașă. S-a încălzit:

— Cât e, bă, ceasul?

— Unu și un sfert.

— Dă-mi și mie binoclul să mă uit.

— Ia-l, dar să nu umbli la reglor.

Oprinescu ia binoclul. Se uită în sus cu el, în dreapta, în stânga:

— Unde te uiţi, mă zăpăcilă?

— O să mă uit și acolo.

Se uită. Scoate un strigăt:

— Se vede!

Chiru ia binoclul. Il smucește din mână.

— Vine, haideţi, haideţi aici… Aici, la capătul ăsta. Mai de la cap. Acum, la comandă!

— Hei — rupp!

Împingem de capătul subţire al stâlpului. Merge ușor. Baricadăm strada. Se aude claxonul. Mă uit în partea opusă a șoselei. Nu văd nicio mașină. Nicio căruţă. Vine cineva pe bicicletă. Un bărbat. Cu bicicleta are loc să treacă pe la capătul stâlpului. Fugim în șanţ și stăm la pândă. Camionul vine încet. E încărcat. Șoferul claxonează. Degeaba. Stâlpul nu se dă singur la o parte. N-are picioare.

Mașina se apropie.

Chiru iese din șanţ. Se duce în mijlocul drumului. Face semn cu mâna, ca miliţienii. Și așa o să oprească mașina. Nu poate să treacă peste stâlp.

S-a oprit.

Sferică scoate capul pe fereastră:

— Ce-i cu voi, dracilor? Daţi stâlpul la o parte. Ce înseamnă asta?

Ne ducem și noi lângă Chiru.

— Daţi-vă la o parte, derbedeilor, că mă dau jos la voii

Rădulescu sumete mânecile:

— Dă-te jos, dacă ai curaj… O mie de pumni îi dau și un upercut.

Sterică se dă jos. Vine la noi.

Rădulescu a dispărut. Și se mai lăuda că-i dă o mie de pumni!

Vrea Sterică să dea stâlpul la o parte.

Ne repezim ca uliul. Ţinem de stâlp.

Chirii îi ordonă:

— Să duci imediat scândurile de stejar înapoi!

— Ce scânduri? Ia căraţi-vă de aici!

Îl apucă de urechi pe Oprinescu. Oprinescu îl mușcă de mâna cu care ţinea de stâlp.

— Să nu îndrăznești să dai… Rădulescu, unde ești, mă? A dispărut, lașul… Să nu dai în noi, auzi? Du scândurile înapoi!

— Ce scânduri, mă? Aţi căpiat?

Strig și eu aproape plângând:

— Tata e cinstit! Să duci scândurile înapoi!

S-a dat și Culae, șoferul, jos.

Ţipă și Chiru:

— Sterică, n-o să treci cu mașina pe-aicil

Zic iar:

— Nea Sterică, du scândurile înapoi!

— Dinule, nu-i mai zice, mă, nea Sterică. Nu merită…

Sterică, du scândurile înapoi! Dacă nu, trag!

Chiru a scos iar pistolul.

Sterică se uită la mine:

— Tu ești băiatul lui Vasile?

— Da, e băiatul lui Vasile, și ce vrei? strigă încăpăţânat Chiru. Du scândurile acum! Acum trebuie!

— Ai, Culae, să dăm stâlpul la o parte!

Se reped amândoi. Îl iau pe sus. Ce putem face? Chiru dă cu piciorul în Sterică.

Auzim vocea lui Rădulescu:

— Lasă-i, bă, să-l dea la o parte, că de plecat, tot nu pleacă.

— Cum nu pleacă?

— Mașina e pe geantă. Am scos căpăcelele și le-am aruncat.

Aude Sterică. Lasă stâlpul baltă. Se uită la mașină. La cauciucuri. Aleargă după noi.

Christoase, ce aud?

— Hei, lasă copiii în pace!

E vocea profesorului. Cum a ajuns aici? Mă uit. A venit cu bicicleta. Cu bicicleta

tutungiului.

— Dumneata cine ești? Ce dorești? se răstește Sterică, care s-a făcut roșu, ca racul.

— Sunt profesorul lor.

— Frumoasă educaţie le daţi! Ia uite la ei ce fac! Opresc mașinile, dezumflă cauciucurile. Derbedei!

— Nu e adevărat! E un bandit! se răstește Chiru.

— Știu, spune profesorul. M-am întâlnit cu verișoara ta, Chirule. Mi-a spus totul. Știu despre ce e vorba. De la ea am luat bicicleta și am venit aici.

— Formidabil, Rădulescule! Tovarășe profesor, Rădulescu ăsta nu e așa prost cum pare. El a dezumflat cauciucurile… Pleacă, Sterică, dacă ești în stare… Tovarăşe profesor, ştiţi, bicicleta asta nu e a mea. E…

— Știu. B a debitantului. O să i-o duc eu.

M-am așezat pe stâlp. Plâng! Plâng într-una…

Toate privirile din sală sunt îndreptate asupra mea. Mama e lângă mine. E slăbită și plânsă. Și la mama se uită lumea. Sala e plină. Toţi vecinii noștri au venit. Clasa mea, întreagă. Chiru, Ofelia, Rădulescu, Oprinescu…toată clasa… Sunt aci lângă mine.

Mă uit la tata. Tata e în boxă. Alături de Sterică și de Culae, șoferul. Tine capul plecat în jos. Nu se uită la noi. E nebărbierit și trist tata. Sterică ne sfidează pe toţi. Se uită în sală cu ochii lui ăia mari. E învăţat cu procese. A mai fost închis.

— Mamă, o să-l condamne pe tata?

— Nu știu, Dinule.

Abia mai poate vorbi mama. E obosită. Nu mai doarme de loc de când l-a ridicat pe tata. Aud șoapte în spate.

— Sărac' copil…

— Al dracului Sterică! Bandit' dracului!

Vreau să întâlnesc privirile lui tata. Nu pot. Stă mereu cu capul plecat. Îi e rușine… Și mie mi-e rușine.

Judecătorul sună din clopoţel. Mă uit la tata. Tresare. Îi văd faţa. E plâns și el. Strâng pumnii. Îmi muşc buzele. Nu vreau să plâng în hohote. Mama e mai slabă.

Plânge…

Aud vocea groasă și domoală a judecătorului:

— Să intre martorul Nicolae Opran.

Aprodul se duce la ușă, strigă:

— Martorul Nicolae Opran.

— Prezent!

Intră profesorul meu. Profesorul de română. Se duce în faţă, lângă judecător.

— Numele.

— Nicolae Opran.

— Etatea.

— Treizeci și doi de ani.

— Profesia.

— Profesor de limba română.
— Sunteţi rudă cu vreunul din împricinaţi?
— Nu.
— Sunteţi în dușmănie cu vreunul din împricinaţi?
— Nu.
— Acum spuneţi după mine: Jur…
— Jur…
— Că voi spune adevărul…
— Că voi spune adevărul…
— Că nu voi ascunde nimic din ceea ce știu.
— Că nu voi ascunde nimic din ceea ce știu.
— Acum istorisiţi, vă rogi
Profesorul începe:
— Eram în ora de română… Pe elevul meu Dinu îl cunoșteam, îl știam mai zglobiu. În ziua aceea era tare posomorât. La sfârșitul orei m-am dus la el, l-am rugat să-mi spună ce are. Mi-a ascuns.
Tata se uită la profesor. E trist. Mă uit la el. Nu întoarce de loc capul spre noi. Aș vrea să se uite la mine. De ce nu se uită? Pe profesor îl aud vorbind ca în vis. Mama se frământă pe scaun. Se chinuie și ea să nu plângă. Mi-e rușine parcă și de mama.
Chiru îi șoptește ceva lui Rădulescu. Oprinescu se uită fix în ochii profesorului.
Profesorul vorbește de muzicuţa mea. Colegii mei îşi dau coate. Vorbește profesorul neîntrerupt.
— După dispariţia celor patru elevi de la oră mi-am dat seama că se petrece ceva neobișnuit. Am plecat și eu de la școală. M-am dus acasă la Dinu. Elevul meu nu era acasă. Mama lui era necăjită. Am întrebat-o ce s-a întâmplat? A ezitat. Am insistat. N-a vrut să-mi spună.
Am pornit spre locuinţa lui Chiru. Când să ies pe poartă, mama lui Dinu m-a chemat înapoi. Mi-a povestit ce s-a întâmplat. Am pornit în căutarea lor. Nu i-am găsit.
Tata e atent. Se uită fix la profesor. Sferică se uită la mine cu niște ochi… Mama m-apucă de mină. Mi-o strânge. I-o strâng și eu pe a ei.
— Mamă, ești supărată pe mine?
— Nu, Dinule!
E o liniște în sală… Doar vocea profesorului se aude.
Mă uit iar la tata. Nu mișcă de loc capul.
Se deschide ușa.
Mai vin oameni să asculte procesul. Vin copii din altă clasă.
Tata mă caută din priviri.
Acum parcă mi-e rușine să mă uit la el. Se uită bând la mine. Și el are ochii înlăcrimaţi.
Martorul continuă:
— I-am căutat peste tot. Nu i-am găsit. Mă îndreptam spre școală. În mijlocul

drumului am făsit o fetiţă stând lângă o bicicletă, plângând. M-am dus lângă ea. Avea lanţul sărit de la bicicletă. I l-am aranjat. Fetiţa continua să plângă. Am întrebat-o: „Acum de ce mai plângi?”

Mi-a răspuns: „Mi-e milă de Dinu. Dinu e băiat bun”.

Când am auzit numele lui Dinu, am tresărit. Pe el îl căutam. Am insistat și fata mi-a spus. Mi-a povestit totul.

I-am luat bicicleta și am alergat spre depozit. Mi-am găsit cei patru elevi în mijlocul drumului. Îl forţau pe inculpat să ducă cheresteaua înapoi.

Judecătorul îi mulţumește.

Un om cu părul alb și cu ochelari pe nas scria mereu. Puţin după aceea, judecătorul m-a chemat și pe mine.

Am ieșit în faţă.

— Spune tot ce știi!

Mă bâlbâi. Tremur. Tata se uită la mine. Ne uităm unul la altul.

— Tata n-a furat niciodată. Tata nu e hoţ! El e hoţ.

Arăt spre Sterică. Nu mă uit la el.

Judecătorul mă oprește.

— Povestește ce știi despre cazul cu cheresteaua.

Încep să povestesc. Îmi vine tot sângele în cap. Mama îmi face semn să vorbesc. Și tata.

Vorbesc! Vorbesc! Spun totul. Tot ce știu. Nu mai am nimic pe suflet. Strig:

— N-am vrut ca tata să fure! Aș fi făcut orice ca să-l împiedic! N-am izbutit.

Iar mă oprește judecătorul. Îmi face semn să trec la loc.

Mă duc lângă mama, plângând. Mă strânge în braţe. Mă așez lângă ea. Aud iar vocea judecătorului:

— Curtea se retrage pentru deliberare.

Au început șoapte. Judecătorul și alţi câţiva oameni au ieșit pe o ușă.

Tata a lăsat capul în jos.

— Mamă, nu vreau să-l condamne pe tata.

Mama tace. Mă mângâie pe faţă.

— Ce zici, mamă, o să-l condamne? O să-l închidă?

— Nu știu, Dinule.

Oamenii vorbesc între ei și o privesc pe mama. Mă uit la Chiru, la Rădulescu, la Ofelia, la Oprinescu. Pun ceva la cale. Ce-ar mai putea face? Nimic. Ca prin vis aud clopoţelul. Aprodul anunţă:

— Tribunalul.

Se face iar liniște.

Judecătorul rămâne în picioare. Sună din clopoţel. Apoi începe:

— Tribunalul condamnă pe Bănescu Stere, zis Sterică, la 2 ani închisoare corecţională pentru faptul de instigare și complicitate la delapidare ţinând seama că și în trecut acest element înrăit a comis infracţiuni similare.

Pufnesc în plâns. Mama plânge și ea. Judecătorul continuă:

— Tribunalul, ţinând seama că inculpatul Constantin Vasile a fost sub influenţa

instigatoare a lui Bănescu Stere, zis Sterică, și că este la prima abatere, lucrând în trecut în mod cinstit, îi acordă circumstanţe atenuante și este condamnat la șase luni închisoare corecţională…

— Mamă! Șase luni…

Nu mai văd și nu mai aud nimic. Sala se învârtește cu mine.

Tata o să stea șase luni în închisoare. Nu vreau. Nu vreau.

Mă ridic în picioare. Mă duc la boxă. Tata îmi întinde mâna. Mi-o strânge.

— Tată!

— Dinule!

— Tată! Să mă ierţi. N-am vrut să furi!

— Tu să mă ierţi pe mine, Dinule! Tu să mă ierţi.

L-au luat pe tata. Oamenii n-au părăsit sala. Se uită după mine. Plâng. Plâng tare. Mama îşi șterge și ea lacrimile cu batista.

— Hai, Dinule!

— Hai, mamă…

Chiru vine lângă mine. Mă ia de mână și mă trage:

— Vino, te cheamă tovarășul profesor.

Mă duc cu el. Am ieșit în faţa tribunalului. Lumea stă pe loc. Vrea să mă vadă mai bine.

— Dinule!

— Poftim, tovarășe profesor!

— Fii tare, nu plânge! Ai făcut totul.

Ofelia vine lângă mine:

— Poftim, din partea colegilor tăi.

Îmi întinde o cutie. O desfac. E o muzicuţă cu schimbă tor. O muzicuţă la fel cu aia pe care am sfărâmat-o.

— E a ta, Dinule. Să nu o mai sfărâmil Am cumpărat-o noi, toată clasa.

— Mulţumesc, Chirulel

Ce-o să fac cu muzicuţa? Să cânt? N-am să pot. O s-o pun bine. Când o să vină tata acasă, am să-i cânt.

Da, am să-i cânt, ca să uite… Trebuie să uite…

Când o să vină tata, am să fiu vesel. Și am să-i cânt din muzicuţa cu schimbător!

ACŢIUNEA P. 1.500

MAI LA VALE VEŢI AFLA
CĂ AM O MAMĂ BUNĂ.
O SORĂ PISĂLOAGA
ȘI-UN TATĂ CARE ŢIPĂ

De ce să ne minţim, eu știu că voi nu-mi cunoaşteţi nici numele de botez și nici măcar pe cel de familie. Aţi auzit cu toţi că mi se spune Bâzâilă. Să știţi: pe nedrept mi s-a pus porecla asta. Dacă am sta să judecăm ca oamenii, atunci ar trebui să se numească toţi copiii de pe lumea asta Bâzâilă. Ce, voi nu plângeţi? Nu bâzâiţi? Să fim serioșii

Ar trebui să dau eu de pământ cu soră-mea, că numai de la ea mi se trage. I-am dat odată cu o trompetă în cap.

(Asta era pe vremea când mă jucam cu trompete, tobe, cu soldaţi de plumb.) Cum zic, i-am dat cu trompeta în cap și i s-a ridicat un cucui… Și eu, de frică să n-o încasez de la mama, am început să bâzâi. Voi n-aţi făcut niciodată așa? Ei lasă că știu eul Ileana și-a pipăit capul acolo unde am lovit-o, a înghiţit în sec, și când au început să-i dea lacrimile s-a apucat să râdă, dar forţat, că o durea. Eu plângeam și mă uitam cu coada ochiului la ea să văd ce face.

— Ăă, Bâzâilăl El dă și el plânge, Bâzâilă!

Și Bâzâilă mi-a rămas numele. Spuneţi și voi, merită pentru atâta lucru să primească un om o poreclă? Așa e că nu? Dacă nu, atunci aflaţi, dragii mei, că pe mine mă cheamă Victor. Victor Condruţ și mi se mai spune și

Victoraș. Stau pe strada Arcului nr. 138 și avem asfalt în toată curtea. Dacă aveţi cumva de gând să-mi faceţi o vizită (face mama niște dulceaţă!…). Zău, dacă vreţi să veniţi la mine, poftiţi, mă puteţi găsi foarte ușor, zău, na.

Se poate întâmpla să uitaţi numărul casei. Să nu vă bateţi capul. Luaţi-o de la începutul străzii și uitaţi-vă la fiecare casă. Unde vedeţi o curte asfaltată, un puţ american cu scripet și cu manivelă mare rotundă, intraţi că acolo stau eu. Intraţi că la voi acasă! Să nu vă spe de tăbliţa de la poartă pe care scrie: „Câine rău"; e bătută acolo de pe timpul când îl aveam pe Cioban. Ce câine era!… Cum se întuneca, nu mai putea veni nimeni la noi, că sărea pe om ca o panteră. Ni l-au luat hingherii. Lua-i-ar Dumnezeu și pe ei acolo sus lângă el.

— Mamă!

— Da, Victoraș.

— Te-ai supăra dacă ar veni în vizită la mine niște copii?

— De ce să mă supăr, Victoraș?

— Mamă!… M-am lăudat faţă de ei că faci matale niște dulceaţă pe cinste. O să-i servești și cu dulceaţă?

— Îi servim, Victoraș, de ce să nu-i servim?

Aţi auzit-o, să faceţi bine și, când aveţi timp liber, daţi o raită pe la mine. Am o mamă bună. Știu că și a voastră e la fel. Dar ca a mea mi-e teamă totuși că nu este.

Are grijă de noi ca de ochii din cap. Niciodată n-am să mă pot despărţi de ea. Și când o să mă fac mare, tot cu mamă am să stau.

— Ba nu, Victore, ai să te însori și ai să mă uiţi.

— Nu, mamă, eu n-am să mă însor! O să stau mereu cu dumneata.

— Toţi copiii spun așa, și când se fac mari…

— Mamă, eu n-am să uit. N-am să uit niciodată.

— Să dea Dumnezeu… Victoraș, Ileana unde e? Vezi să nu iasă pe stradă.

— Se joacă. E cu Sanda lui madam Parola în grădină.

Avem și grădină cu pomi: caiși, piersici, prune tomna tice, de alea cât pumnul. De la poartă, până la poarta ailaltă care dă în grădină, avem o boltă cu viţă căţărătoare.

Face o groază de struguri. Și albi și negri. N-o să ne întâlniţi pe noi niciodată cumpărând fructe din piaţă. O să vedeţi voi, dacă veniţi pe la mine, cu siguranţă că n-o să vă mai îduraţi să mai plecaţi. Și o să vă certe mama voastră că aţi întârziat. De asta puteţi fi siguri.

Casa asta frumoasă nu-i a noastră, ci a lui tataia. Adică a lui tata l’ tata. Mama când s-a măritat n-a avut casă.

Nici lucruri prea multe. A fost spălătoreasă. Și din spălatul rufelor nu poţi face mare brânză. Din ce era să facă rost? A adus-o tata în casa lui. Era bine dacă n-avea nici tata casă. Of, ce bin erai Voi habar n-aveţi cât de necăjită e și mama pentru casa asta. Dar ce să facă?

Înghite în ea.

Când vine tata câteodată beat, dar staţi, voi nu știţi nimic despre tata. Nici cum arată măcar. Poate l-aţi văzut. E înalt, are sprâncenele stufoase și lungi. Ai zice că tot timpul e încruntat. Nu, așa-i felul lui. Vorbește puţin, și e un montator fără pereche. Lucrează la „Griviţa-locomotive”. A fost evidenţiat de multe ori și are și o decoraţie.

Când vine la patru de la serviciu, se spală, mănâncă, și după ce mănâncă nu stă locului, să-l pici cu ceară. Mă tură curtea, cu toate că-i măturată de mama, udă florile, curăţă viţa, pomii, ba repară un burlan, duce gunoiul cu roaba la groapă. (Roaba tot el a făcut-o. Din niște vechituri. Să vedeţi ce roabă a fost în stare să facă!). Până nu se întunecă nu se oprește din lucru. Pe urmă se spală. Îi încălzește mama apă și pentru picioare.

Și după ce-și spală picioarele, se urcă în pat și mai bine de o jumătate de ceas îşi moșmondește bătăturile, că are niște bătături între degete. Pe urmă îşi ia ziarul pe care-l aduce în fiecare zi cu el de la serviciu și citește.

— Ce ai mai făcut pe la fabrică azi, Costică?

— Ce să fac? Am lucrat…

Și tata citește mai departe. Mama știe că a lucrat, dar vrea să mai schimbe cu el o vorbă.

Când tata citește ziarul, eu cu Ileana vorbim în șoaptă.

Dar nu vorbim, de obicei îi citesc Ilenei basme cu Feţi Frumoși și Ilene Cosânzene.

— Și eu sunt Cosânzeană, Victoraș?

— Șst, tata citește.

Ileana se uită cu coada ochiului la tata, tace un pic și p-ormă iar începe:

— Dar vreau să ştiu!

— Nu, tu ești numai Ileana!

— Ba nu, eu sunt Ileana Condruţ, stau pe strada Arcului nr. 138 și sunt fata lui Constantin Condruţ, dar mai mult a lui mămica… Așa-i, mămico, că nu sunt numai Ileana?

— Așa-i, mamă.

Mama croșetează și se uită când la noi, când la tata.

Când vine tata câteodată beat, asta se întâmplă foarte rar, și zău ar fi bine să nu se întâmple de loc, când vine beat, atunci îi place să vorbească, băutura îi dă chef de vorbă.

Mama ar fi în stare să intre în pământ când îl vede venind pe trei cărări.

— De ce ai spălat rufele lui tata?

— Nu te supăra, Costică, e tatăl tău. De ce să nu-i spăl?

— Să-și pună spălătoreasă. Tu acum nu mai ești spălătoreasă. Ești madam Condruţ. Ești doamnă. Auzi? Nu mai ești spălătoreasă! Ai fost. Acum te-am făcut doamnă.

Te-am adus la mine în casă. Vreau să uit că nevasta mea a fost spălătoreasă. Da, vreau să uit, și tu-i speli.

De ce nu te duci să speli și la vecini? Asta ar trebui. Să se ducă nevasta maistrului Condruţ să spele rufe la ve cini. Auzi? Asta ar trebui.

— Taci, Costică, culcă-te!

— Te-am adus în casa mea! maistrul Condruţ te-a adus în casa lui.

— Dar n-ai fost maistru, Costică, când ne-am luat.

— N-am fost, acum sunt. Tu ai fost spălătoreasă. Eu sunt maistrul Condruţ.

Mama începe să plângă. Plângem și noi cu mama și nu știm de ce.

Când se trezește, tata iar tace. Mama plânge mult timp.

Câteva zile în șir. Săptămâni la rând. Face treabă prin casă, gătește înlăcrimată. Când sună de patru îşi spală ochii, să nu se cunoască că a plâns. Tata vine, mănâncă, și iar se apucă de treabă pe lângă casă. Iar se spală pe picioare, iar îşi doftoricește bătăturile și iar citește ziarul.

— Costică dragă, hai să ne mutăm din casa asta!

Tata lasă ziarul pe piept, se uită ia mama:

— De ce să ne mutăm?

— Hai să ne mutăm, să stăm cu chirie, să nu-ţi mai fie rușine să ieși cu mine pe stradă.

— Unde să ne mutăm?

— Oriunde, numai să plecăm de aici. Ţie ţi se pare că lumea râde de tine că te-

ai însurat cu o fostă spălătoreasă. N-ai dreptate. Oamenii nu vorbesc nimic urât de mine. Pe tine te vorbește lumea că ai luat-o razna. Zău.

Costică, hai să căutăm o casă în alt cartier!

Tata citește mai departe ziarul. Mama spune: „Așa, e mai bine”… Nu vrea să-i spună adevărul. Că adevărul e altul. Mama a încercat în toate felurile. I-a spălat rufele pe furiș tataii, tata tot a aflat. Pe urmă n-a vrut să-i mai spele. Tataia s-a supărat și el:

— Frumos, nici măcar o cămașă nu vreţi să-mi spălaţil

Staţi în casa mea aici, vă ţin ca pe chiori, când aș putea să iau chirie, și nici măcar o rufă să nu am curată? Te-ai măritat, ai uitat când spălai la boieri…

— Tată, vreau să-ţi spăl, dar nu pot…

— S-a ajuns spălătoreasă.

Și tataia își aranjează tutunul. În lulea, pufăie, apasă cu degetul mare pe tutun și trage din lulea.

Mama iar plânge. Iar plânge până vine tata. Iar își spală ochii să nu se cunoască că a plâns.

Dar grădina noastră cu caiși, cu piersici, cu prune tom natice e foarte frumoasă! apoi curtea pavată, cu bolta din viţă căţătoare de la un capăt la altul, e și mai frumoasă! Să veniţi să vedeţi. Nici n-o să bănuiţi măcar că mama a plâns. Până aţi intrat pe poartă, mama s-a și spălat pe ochi. O să râdă cu noi, o să ne mângâie, o să vorbească frumos, că așa e mama. E bună. E foarte bună.

Ochii, o să vedeţi, îi sunt roșii. O să vă daţi seama că am plâns și eu, da’ așa e că n-o să-mi spuneţi Bâzâilă? îmi promiteţi?

Spălătoresele n-au voie să trăiască? Ce sunt spălătore sale? Ce au făcut ele de trebuie oamenii să le facă să plângă? Ce fac rău? Spală rufe, toate femeile spală rufe.

Ileana a venit într-o zi de la tataia plângând.

— De ce plângi, Ileano?

A luat-o mama în braţe.

— Spune-mi, Ileano, de ce plângi?

— Tataia mi-a zis că sunt fata spălătorese!

— Și de ce plângi?

— Păi și matale plângi când îţi spune tata așa. Mama o strânge și mai tare la piept, o sărută mult, și-i spune într-una să tacă. Dar începe și mama să plângă. Îi vin și ei lacrimi în ochi, apoi și mie.

O iau pe urmă pe Ileana și mă duc cu ea în grădină.

Ce grădină frumoasă!… Mama intră în bucătărie şi-şi șterge ochii. Iese și strigă la noi, să nu mâncăm corco duşe necoapte. (Am uitat să vă spun: avem și corcoduși.) Noi mai mâncăm câteodată.

— De ce să nu mâncăm corcoduşe crude? De ce nu e voie? mă întreabă Ileana.

Îi răspund:

— Dacă mănânci corcoduşe multe, te îmbolnăvești și mori.

— De ce mori?

— Că te îmbolnăvești.
— Și nu e bine să mori?
— Nu e bine.
— Mama zice că mai bine să moară, am auzit-o eu odată. Da, așa a zis.
— A glumit.
— De ce a glumit, Victoraș?
— Nu știu.
— Eu știu.
— De ce?
Ileana ia o corcodușe de jos, se uită la mine și o aruncă peste gard.
— Fiindcă i-a zis tata că a fost spălătoreasă.
Îi ajut să-și îmbrace păpușa și i-o dau în braţe s-o le gene. O leagănă și-i cântă nani, nani. Cum îi cânta mama ei, când era mică. Eu mă lungesc pe iarbă și citesc.
— Victoraș, așa-i că mama n-are să mai fie spălătoreasă? Și nici eu n-am să fiu spălătoreasă, că lui tata nu-i place.
— Nu-i placel
— Și mama de ce a fost spălătoreasă? N-a fost cuminte când a fost mică? Eu sunt cuminte.
— Bu nu ești cuminte, că nu mă lași să citesc.
— Da, dar și eu vreau să citesc.
— Citește!
— Da' nu știu. Și tu nu vrei să citești, și te spun la mămica mea.
Citesc tare povestea cu Cenușăreasa. Ileana ascultă, se uită la mine și se gândește.
— Victoraș, așa-i că nici Cenușăreasa n-a fost cuminte?
— Ba a fost.
Dacă o să veniţi la mine, pe Ileana am s-o duc la niște prietene ale ei să se joace. Că e tare pisăloagă! Eu nu pot să citesc nimic din cauza ei. Toată ziua mă întreabă:
„De ce aia e așa, de ce ailaltă nu e așa". Copil! Da' lasă că și eu am fost copil, dar n-am fost așa pisălog cum e soră-mea.
Vecinele noastre mai toate vin la mama. Stau de vorbă cu ea, o căinează:
— Lasă-l în plata domnului, ce-ţi mănânci viaţa cu el, nu vezi că i s-a urcat la cap de când l-a făcut maistru?
Vecina asta a noastră are dreptate. De când l-a făcut maistru pe tata, de atunci plânge mama mai mult. Dar de ce să-l lase pe tata? Să nu mai am tată? Noi îl iubim!
Nici eu, nici mama, nici Ileana nu vrem, nu, nu, nu vrem să rămânem fără tata.
— Ce-o să faci, o să plângi toată viaţa?
— Ţin la el, e bărbatul meu. Suntem de cincisprezece ani căsătoriţi. Am dus-o și bine și rău cu el. E bărbatul meu. Îl iubesc.
— Atunci suferă și nu mai plânge. O să ajungi la „Buna vestire". Înghite… De la o vreme nici nu mai dă bună ziua, nu mai vede pe nimeni pe stradă, umblă cu

capu-n pământ…

Și mama înghite.

Pe mama n-a mai scos-o în oraș de nu mai ţin minte de când. Se duce singur. Vecinii noștri se duc la cinematograf, la teatru, mama stă acasă. A fost film în piaţă.

Ba au fost și artiști. Noi am fost singuri. Eu cu Ileana. Mama a stat acasă. Tata a jucat table toată ziua cu ginerele lui madam Albulescu, iar seara s-a îmbrăcat și a plecat; A zis că merge la atelier, să vadă ce-i pe-acolo: duminica la atelierl

— Madam Condruţ, şi-o fi găsit vreo femeie. I-o fi sucit capul vreuna, că, zău, parcă e îndrăgostit, așa umblă pe stradă…

Eu o iau pe Ileana și ies cu ea la poartă. Le las se vorbească. Stau pe bancă din faţa porţii, iar Ileana se joacă cu găleţica în nisipul din faţa casei. Au adus vagoane de nisip și piatră să ne repare strada. Acum e bine de jucat de-a v-aţi-ascunselea. Acum seara, pe la asfinţit, când începe să se întunece, e bine de jucat de-a v-aţi-ascunselea. Ai unde te piti.

Stau în faţa porţii, aștept să se adune copiii, să începem joaca. Tata n-a venit. A spus că are ședinţă. Am citit până acum „Ceașca albastră” de Arkadi Gaidar. I-am citit și Ilenei. A ascultat atentă și iar a început cu pisălogeala:

— Victoraș, așa e că Svetlana n-a spart ceașca albastră?

Așa e că șoarecii cenușii și răi sunt de vină? Așa e că ei au spart-o?

— Așa e!

— Svetlana e cuminte ca mine, da, Victoraș?

— Tu ești cuminte, numai dacă mă lași să mă joc și eu cu copiii de seama mea și dacă te duci în curte sau în casă la mama.

— Dar vreau și eu să mă joc cu tine.

— Tu ești mai mică decât mine. Și apoi tu în jocurile noastre mai rău ne încurci, că ești mică…

— Dar și eu am să fiu mare!

— Ziceai că ești cuminte ca Svetlana. Nu ești!

— Ba sunt, sâc, sunt… Și Ileana, privind spre capătul străzii, începe să strige: Tata! Vine tata! Fuge spre el.

Tata o ia în braţe și vine cu ea. Mă sărută și pe mine. Iar e beat.

— Maică-ta e acasă?!

— E acasă.

A intrat în casă. Eu am rămas cu Ileana la poartă, în așteptarea prietenilor de joacă. Puţin mai târziu, am auzit gălăgie în casă. Tata iar ţipa. Ileana a vrut să intre în casă. Am ţinut-o lângă mine. Copiii au venit. Au început jocul, dar fără mine. Eu am început să plâng. Poate că au dreptate copiii că-mi spun Bâzâilă. Dar nu plâng numai eu!

DE AICI ÎNCOLO VEŢI AFLA CA O SA AVEM UN PROCES. ŞI CĂ EU TREBUIE SĂ ALEG ÎNTRE MAMA ŞI TATA

Noaptea asta a fost îngrozitoare. Noi, eu și Ileana am adormit târziu, după miezul nopţii. Tata tot mai striga la mama când am adormit. Și mai tot timpul auzeam cuvintele: „spălătoreasă” și „maistru”. Mama tăcea. Iar dânsul mai rău se îndârjea. O fi certat-o pe mama până dimineaţa? Nu știu. Că noi ne-am sculat pe la nouă.

Dacă nu ne trezea mama, poate că tot mai dormeam.

— Victoraș, Ileana, sculaţi, mamă! Hai, sculaţi-vă, că mergem.

Am deschis ochii mari. În mijlocul camerei, valiza era încărcată cu lucruri de ale noastre, lângă valiză, o sacoșă încărcată cu mâncare pentru drum.

— Ai, Victoraș, îmbrăcaţi-vă!

Am început să mă îmbrac. Ileana s-a uitat și ea lung când a văzut valiza.

— Unde mergem, mamă? am întrebat eu mirat de hotărârea care o luase peste noapte. În ajun și nici înainte nu se vorbise de vreo plecare a noastră la ţară, sau în vreo excursie, și apoi în excursie nu se merge cu geamantanul.

— Mergem cu trenul, mămico? o întrebă și Ileana, forţându-se să nu plângă.

Mama o spală cu apă rece pe faţă, și decât a-i spăla-o pe Ileana cu apă rece, mai bine te-ai lăsa păgubaș. Plânge și plânge. Ei nu-i zice nimeni Bâzâilă.

Mama a început s-o șteargă cu prosopul. A uitat să-i răspundă. Și așteptam să spună ceva. Să aflu unde mer gem. Dar mama se gândește.

— Mamă!

— Da, Victoraș!

— Mergem la ţară?

— Mergem oriunde, numai să nu mai văd casa asta.

— Și ce facem acolo unde mergem, mămico? Ne jucăm?

Iau și păpușa? o întreabă Ileana și se uită în oglinda mare de la șifonier. Își aranjează părul care i-a căzut pe ochi.

— Îmi iau și păpușa, mămico?

— Da, Ileana, iei și păpușa!

— Și acolo „oriunde” e frumos, mămico?

— Da, Ileano!

Ne-a îmbrăcat în haine curate pe amândoi, s-a îmbrăcat și mama. Unde mergem? Oriunde. Nu o mai întreb, că îi este greu să vorbească.

Ileana o pisează:

— Vine și tăticu’ cu noi, mămico?

Mama oftează. Se uită la fiecare lucru din casă, la tabloul de lângă icoană unde suntem fotografiaţi toţi patru.

Scoate din șifonier o cămașă curată de-a lui tata şi-o pune pe scaun s-o aibă la

îndemână când vine de la serviciu. Și într-un târziu, îi răspunde Ilenei:

— Nu vine.

— Dar eu vreau să vină și tăticu'!

— Haideţi, schimbă vorba mama.

Și mai dă o raită cu privirea prin casă. Își șterge ochii.

A încuiat ușa, a pus cheia în cuiul de care agată tata trestiile pentru prins pește. Înainte, când nu era maistru, tata se ducea la „Bagăr" și prindea pește. Acum nu se mai duce. În cuiul ăla punem noi cheia când plecăm de acasă. Mama ia valiza și pe Ileana de mină. Iar eu, sacoșa și flanelele.

Pe stradă ne-am întâlnit cu madam Alexandrescu, ne vasta tâmplarului.

— Unde aţi pornit-o, madam Condruţ?

— Duc copiii la ţară, să mai schimbe aerul.

— Foarte bine, madam Condruţi

Foarte bine!… Nu ne ducem să schimbăm aerul. Am rugat-o pe mama să mă lase să fac vacanţa asta la ţară.

Dar n-a vrut. Așa dintr-odată să se răzgândească, și să mă ducă să fac vacanţa la Sebeș? La rudele noastre de la Sebeș? Nu cred!

Ne-am urcat în tramvai.

— Două până la gară, a cerut mama taxatorului.

Totuși, mergem la gară. Mergem la ţară.

În tramvai, mama s-a supărat pe Ileana că n-a vrut să stea cuminte pe scaun, lângă mine.

— Dar eu vreau să stau singură pe bancă, că și eu sunt mare.

— O să cazi, Ileanol

— Dar eu nu cad.

şi la o cotitură a tramvaiului Ileana a căzut. Şi-a murdărit rochiţa și și-a zdrelit și cotul puţin. Așa-i trebuie. Mama i-a spus să stea cuminte pe bancă. Dacă n-a vrut.

Dar n-a plâns. N-a plâns că a fost vinovată. În schimb mama s-a supărat pe ea, și după ce am coborât din tramvai, drept pedeapsă, până aproape de casa de bilete din Gara de Nord, n-a mai dus-o de mână. Ileana s-a bosumflat și n-a zis nici cât. Se uita încruntată și la mine și la mama.

A scos bilete până la Făgăraș. Asta înseamnă că mergem la Sebeș, la mama lui mama. Cât de rău îmi pare că n-am să vă pot povesti drumul cu trenul! Nu pot, pentru că de la Ploiești încolo (cred că oricare dintre voi a fost până la Ploiești, așa că nu mai are rost să spun cum arată staţiile și ce se vede din tren, nu?) din gară de la Ploiești, m-am lungit pe banca rămasă liberă și am adormit. Nu știu unde a mai oprit trenul, în ce staţii și nici câte ceasuri am făcut până la Făgăraș. Cu puţin înainte m-a trezit mama. A trezit-o și pe Ileana, că și ea adormise.

Noaptea aia am dormit în gară la Făgăraș, căci până la „Sebeș sunt vreo doisprezece kilometri și n-am găsit nicio ocazie.

A doua zi, pe la nouă, am ajuns acasă la tuși-mea. Nu era nimeni acasă. Toţi plecaseră de cu noapte să lucreze pământul. Acolo, ușile nu se încuie când pleacă de acasă, așa că am intrat înăuntru. Eu cu Ileana, după ce ne-a dat mama de

mâncare, am pornit-o în fundul grădinii. Casa e mică, sărăcăcioasă. Aici în casa asta s-a născut mama.

Mă uit cu drag la casă. E pe dărâmare. Tușî-mea Marta a început să-și ridice altă casă pe bolovani de piatră.

Doar temelia a ridicat-o.

Grădina e o minunăţie. Prin mijlocul ei trece un râuleţ.

Nu poţi să faci baie, că apa e rece ca gheaţa. În mijlocul râuleţului a bătut unchiu-meu Sandruk doi stâlpi și-a făcut ca un fel de scaun. La început, eu am crezut că scaunul ăsta e făcut ca să stai pe el când te speli pe picioare.

Dar de unde! Pe el spală tușî-mea Marta rufele, le bate cu un mai; ei au rufele făcute din cânepă.

Păcat că nu puteţi veni și voi, să vedeţi frumuseţe de grădină.

În partea astalaltă a gârlei e o groapă în care sunt puși.

— Ca la murat, niște snopi de cânepă, alături e o meliţă făcută chiar de unchiu-meu.

Pomii din grădina noastră sunt niște jucării pe lângă ăștia.

Un nuc în mijlocul grădinii face o umbră deasă și mare de nici nu te înduri să ieși de sub ea, și pe urmă nucul ăsta e așa de mare, așa de gros, încât eu și cu Ileana și cu vreo doi dintre voi abia l-am putea cuprinde. Niște crăci din vârf au. Început să se usuce de bătrâneţe. Și pomii îmbătrânesc.

La numai zece pași de nuc, un bordei săpat în pământ.

cu uși din scânduri negeluite și cu balamale făcute ca din topor. Ușa asta e încuiată cu un lacăt cât toate zilele. Nu știu ce o fi în beciul ăsta. Mi se pare că bucate.

Aproape de scăpătatul soarelui au venit și ai noștri cu carul de la câmp. La Sebeș și femeile și bărbaţii umblă cu pălărie. Pălării mari de paie. Când nu mai e soare, ţăranul sau ţăranca lasă pălăria pe spate și o poartă ca pe o raniţă. Oamenii, acolo, nu trec unii pe lângă alţii fără să nu-și dea bună ziua. Iar femeile lucrează și pe drum. Merg și torc lână. Au furca prinsă în brâu, fusul se învârtește mereu și răsucește, răsucește la lână.

Când ne-a văzut tușa Marta și cu unchiu-meu Sandruk.

nu le-a venit să-și creadă ochilor.

— Și ce faci, Marie, cât stai la noi?

— Eu, a răspuns mama, uitându-se la noi, am să plec mâine. Copiii am să-i mai las puţin.

— Cumnatu' ce face?

Mama a zis un bine, pe urmă a oftat. Tușa Marta a simţit ceva.

— Ce-i, Mario, spune, v-aţi certat?

Ne-a rugat să mai mergem pe afară la joacă. Am ieșit…

Am intrat în casă când s-a întunecat de-a binelea.

Mama a plecat a doua zi, pe mine m-a chemat deoparte și mi-a spus să fiu cuminte, să am grijă de Ileana. Ileana nici n-a știut când a plecat mama.

— Unde-i mămica mea? m-a întrebat într-un târziu.

— S-a dus la București să-l aducă și pe tăticu', am min ţit eu ca să o liniștesc…

După zece zile a venit și m-a luat și pe mine, că trebuia să mă duc la școală, și am plecat. Pe Ileana am lăsat-o acolo. Am plecat pe furiș.

— Pe Ileana de ce nu o luăm, mamă?

— Las-o să mai stea aici!

— Tata ce face?

— E bine.

N-am mai întrebat-o nimic. Ne uitam unul la altul și tăceam. Și în tren la fel.

Din Gara de Nord n-am mai luat tramvaiul care duce spre cartierul nostru, ci alt tramvai. În altă direcţie.

— Unde mergem, mamă?

— Acasă, Victore. Și i-au dat lacrimile.

N-am înţeles nimic.

— Păi de ce luăm tramvaiul ăsta?

— Ca să ajungem acasă.

Tac. Ciudat! Acasă? Unde acasă?

Coborâm la capătul liniei, o luăm pe o stradă dosnică, strâmtă, pe care n-am fost în viaţa mea. Intrăm într-o curte lungă, cu case joase, joase de tot. Și pe o parte și pe alta a curţii sunt odăi. Curtea asta nu are asfalt pe jos, nici puţ american cu scripet cu roată, nici boltă de vilă, nici grădină cu pomi.

La o ușă, o arătare de om îşi curăţă de scame niște pantaloni. Mama îi dă bună ziua. Omul se uită după noi și dă din cap.

La o cișmea o femeie clătește niște rufe și le prinde în cârlige pe o frânghie care-i întinsă de la poartă până în fundul curţii.

Un bătrân se chinuie să-și bată blacheuri la niște pantofi lăţiţi și crăpaţi de transpiraţie. Mama le dă bună ziua și le dau și eu. Nu i-am mai văzut niciodată pe oamenii ăștia. Mama scoate din geantă cheia și descuie o ușă.

Intrăm înăuntru. Cunosc patul pe care-l urcasem de mult în pod. Un pat de lemn, cu capete înalte, masa cu un picior mai scurt, o măsuţă pe care, ultima oară, o văzu sem aruncată în magazia noastră de lemne. Icoana, tabloul în care suntem fotografiaţi toţi patru, două scaune, o ladă, bufetul cu vopseaua cojită…

— Asta-i casa noastră, mamă?

— A noastră, Victoraș!

— Eu cu Ileana unde o să dormim?

— Aici, în pat cu mine.

— Și tata?

A tăcut. Și-a șters ochii cu o batistă vărgată, și abia pe urmă mi-a răspuns.

— Taică-tu o să doarmă la el acasă.

— Cum, mamă, cum să doarmă la el acasă?

— N-o să mai stăm cu el.

Îmi scot și eu batista din buzunar și ies afară.

Dintr-un coteţ, care seamănă cu o casă, a început să mârâie la mine un câine negru, lăţos, cu botul mare. Mă așez pe prag și mă uit în toată curtea. Într-o odaie,

la fel de joasă ca a noastră, se aude gemând o vioară. Mă uit pe fereastră: un om îmbrăcat într-o salopetă cântă. Arătarea de om, care la început îşi curăţa pantalonii, a intrat într-o cameră și de acolo a ieșit cu o tavă încărcată cu seminţe. Îmi face semn să mă apropii. Mă ridic de pe prag și pornesc timid spre el. Mă așteaptă cu pumnul întins, plin de seminţe. Mi le varsă în palme. Îi mulţumesc și mă duc înapoi pe prag. Încep să sparg seminţe între dinţi.

Arătarea rupe foi dintr-o carte, — după poze, pare să fie un abecedar. Rupe foi și face din ele cornete, le umple, apoi le astupă cu îndemânare. Se uită din când în când la mine și, fără să scoată o vorbă, dă din cap.

Peste drum de odaia noastră e o altă cameră; îmi arunc ochii înăuntru: un om mic, cu o pălărie mai mare decât el, și o femeie de două ori mai înaltă, cu un ochi acoperit de albeaţă, vopsesc amândoi niște statui de ipsos. Câini, pisici, păpuși, un ciobănaș…

Îndeletnicirea asta îmi atrage luarea-aminte. Mă ridic și mă uit mai bine. Are cutii cu vopsele de toate culorile.

Omul ăla mic face figurilor de ipsos ochii, sprâncenele și genele, apoi le dă femeii cu albeaţă să le facă părul, hainele, pantofii, pe urmă le pune la uscat.

— Mă lăsaţi să mă uit și eu?

— Uită-te, îmi zice femeia, fără să întoarcă capul.

Și mă uit. Pe o șipcă sprijinită de două scaune atârnă zeci de mingi cu zgârci. Casa e plină ca o prăvălie. Într-un colţ al casei, niște fesuri de toate culorile băgate unul în altul ca să nu ocupe loc mult.

— Tu ești al' aia care s-a mutat aici?

— Da.

— Tat-tu unde e?

— Aș vrea să știu și eu ce face, unde e acum.

Omul vorbește cu mine și se uită la păpușile lui pe care le vopsește. Dă într-una cu pensula. Depărtează pă pușa, se dă pe spate și privește la ea cu ochii făcuţi mici.

— Și de ce v-a gonit, mă, tat-tu, de acasă? Ce a făcut mă-ta?

Nu-i răspund. Tac. Prea vorbește urât. Las ochii în jos și dau să plec. Piticul se ridică, se uită la mine, ia o minge și mi-o întinde.

— Te-ai supărat, mă? Na!

Îl las cu mâna întinsă. Am plecat. Mă duc după mama care a intrat într-o magherniţă de scânduri, despre care am aflat că o să ne servească drept bucătărie. Aici dau peste lampa noastră de gaz cu cuptor, albia noastră, mare, zincuită și o altă masă. Pe ea, niște vase; le-am cunoscut și pe astea.

— Aici o să stăm mereu, mamă?

— Aici.

Stă pe pat, mă duc și eu lângă ea. Mă mingile, mă culc cu capul în poala ei, o ascult. Îmi spune că de acum o să începem o viaţă nouă, mă roagă să fiu cuminte.

— Mamă, dar cine o să ne aducă bani pentru mâncare?

Îmi spune că ea încă n-a văzut om întreg, cu mâini și cu picioare, mort de foame.

Nici eu n-am văzut, totuși tata aducea leafa, din ea trăiam. Mama nu are leafă. Eu nu am leafă. Ileana nu are leafă. O să cerșim, mă chinuie gândul ăsta.

— Mamă, pe Ileana când o aducem acasă?

— O s-o aducem.

— Pe tata când o să-l vedem?

Mai bine nu puneam întrebarea asta, că iar i-au dat lacrimile.

— Spune-mi, Victoraș, vrei să te duci să stai cu tăticu-tău?

— Cum să mă duc să stau cu tăticu'? Fără dumneata?

— Fără.

— Nu, mamă, fără dumneata nu vreau să stau niciodată!

Vreau să stau și cu dumneata și cu tata.

— Nu se mai poate, Victoraș.

Vreau să întreb de ce, dar mai bine tac.

— Spune-mi, Victore, dacă după proces o să trebuiască să te duci la el, ce o să faci?

— Ce proces, mamă?

— Procesul de divorţ.

Așadar, mama divorţează. N-o să mai stăm la un loc.

Mă mai întreabă o dată ce o să fac, dacă o să trebuiască să mă duc să stau la tata după proces.

— Nu, mamă, o să stau mereu cu dumneata!

O cuprind în braţe și o sărut. Mă strânge și ea, mă strânge tare și mă sărută pe ochi, pe frunte, pe gură.

Am adormit cu capul în poala ei.

IAR DE AICI PÂNĂ LA SFÂRŞITUL CAPITOLULUI VEŢI VEDEA CA MAMA A AJUNS SPĂLĂTOREASĂ ŞI CĂ EU AM FĂCUT CUNOŞTINŢA CU TRIBUL „PANA-DE-ŞOIM”.

A venit vremea școlii. Mi-a făcut înscrierea la școala din cartierul în care ne-am mutat.

În timpul vacanţei abia așteptam să încep școala, să mă întâlnesc cu colegii mei. Să ne povestim cum am petrecut vacanţa. Nu i-am întâlnit.

Tot la fel de gălăgioși sunt și copiii de aici, nu sunt mai breji. Șeful clasei a șaptea, în care sunt și eu, e un băiat mărunţel, frumos, cu freză. Pare să fie un băiat foarte bun, e liniștit, și îşi dă într-una părul de pe ochi. În prima zi a venit și mi-a întins mâna:

— Mă cheamă Dinu Constantin.

I-am întins și eu mâna:

— Victor Condruţ.

— Ai avut vreo corigenţă?

— Nu.

— Note bune?

— Da.

— Îmi pare bine.

M-am așezat în bancă cu el. Când m-a prezentat profesorului și a spus de la ce școală am venit și cu ce medie am trecut, s-au uitat toţi la mine. A început pe urmă lecţia.

În pauză, m-am pomenit înconjurat de o droaie de copii.

Un băiat puţin mai înalt decât mine mi-a strâns mâna.

— Sunt șeful tribului „Pană-de-șoim”, în catalog sunt trecut Chiru Ion. Vrei să faci parte din tribul meu?

Am dat din cap în semn că accept. Mi-a recomandat pe rând tot tribul lui. Chiru vorbea repede. Ţinea o mină în buzunar, iar cu cealaltă făcea semne prin aer în timp ce vorbea:

— Ăsta-i Oprinescu, fost leneșul clasei, fost furicios, el a furat muzicuţa cu schimbător a lui Dinu. Acum e unul dintre cei mai buni membri ai tribului „Pană-de-șoim”.

Dar gândul meu era în altă parte, la tata. Mi s-a făcut dor de el.

Oprinescu e un vlăjgan înalt, căruia cu uşurinţă îi dau șaptesprezece ani. Are faţa prelungă, pantalonii curaţi dar peticiţi, și se scobește mereu în nas. Mi-a strâns mâna ca într-un clește și a mormăit:

— Oprinescu.

A venit la rând un băiat cu ochii mari, cu părul netuns de cine știe când, zgâriat pe faţă și cu câteva cucuie în cap.

— Asta-i Rădulescu, cel mai bătăuș, din când în când o mai încasează și el, îmi zice Chiru.

Rădulescu mă măsoară cu ochii lui mari, îmi pune mâna pe umăr, împinge un picior înainte și, umezindu-și buzele cu limba, începe:

— Să te ferească Dumnezeu să cazi pe mâna mea, puiule!

Vorbește. Mie mi se pare că îl aud pe tata. Închid ochii și iar îi deschid. Nu e tata, e băiatul ăsta care vorbește pe nas.

— Ce te uiţi așa la mine? Cu patru m-am bătut. Era im

posibil să nu o încasez și eu. Da, patru și mai toţi vlăjgani.

— Dar de ce te-ai bătut cu ei? întreb cu gândul în altă parte.

— Spune tu, Chiru-le, să nu creadă că mă laudl începe să povestească Chiru. Mare lucru n-am înţeles, că v-am spus, pe mine mă doare altceva. În orice caz mi-am dat seama că era vorba de o verișoară a lui, una

Otilia, căreia niște golani i-ar fi furat un binoclu de care aveau ei nevoie în nu știu ce misiune.

În timp ce povestește, în ușa cancelariei apare un bătrân cu un clopoţel în mână. Trebuie să fie intendentul școlii.

Acesta strigă:

— Chirul Chiru la cancelarie.

Pană-de-șoim se uită la toţi pe rând, clipește după cum îi este obiceiul și aleargă spre cancelarie.

— S-a întâmplat ceva, dacă-l cheamă pe „șeful”, zice unul din copiii care mă înconjuraseră. Cu el nu făcusem cunoștinţă. Vorbea și se uita la mine, mi se părea că vrea să se facă cunoscut, să aflu că și el face parte din tribul „Pană-de-șoim”. Am aflat că despre acest trib avea cunoștinţă și școala. Că știa de el chiar și directorul în persoană. Apoi Dinu mi-a povestit cum a fost ajutat el de tribul „Pană-de-șoim”. Cum taică-său era să fure niște scânduri de la un depozit la care lucrează și cum datorită planului X a lui Chiru, Sterică, un răufăcător, fusese dat pe mâna miliţiei.

Deodată auzim o fluierătură, un semnal; toată banda care ne înconjura a întors capul: Chiru. Venea Chiru de la cancelarie.

— Formidabil, fraţilor, formidabil!

— Ce s-a întâmplat?

Copiii îl înconjurară pe el de data asta. M-am băgat și eu printre ei.

— Formidabil, auziţi, în timpul vacanţei a dispărut fără urmă colecţia ziarului „Scânteia pionierului”.

— Cum. A dispărut?

— *A* dispărut, și Chiru dă din umeri. Cum să dispară…

„Hoţul, ţinând într-o mână legătura cu chei false, iar în cealaltă lanterna și pistolul, se furișă până la casa de bani, și ridicându-și masca de pe ochi, începu să lucreze…”

N-am înţeles ce legătură avea povestea asta pe care o spune Chiru cu dispariţia colecţiei „Scânteia pionierului”.

Dinu îmi atrase atenţia că Pană-de-șoim are obiceiul să vorbească cu fraze din romane.

— Și ce-i de făcut? îl întrerupse Rădulescu. Punem mâna pe hoţ; dacă îmi cade în mână, îl lăsaţi să-l judec eu. Îmi promiteţi?

— Să punem noi mâna pe el și vedem, mormăi și Oprinescu.

Chiru îl apucă de gât pe Oprinescu.

— Ascultă, bă, ia spune, nu cumva ai șterpelit tu…

— Eu îl să moară mă-sa…

— Ţi-am spus să nu te mai juri… Fraţilor, trebuie să facem un plan de acţiune, și acest plan se va numi „planul

Y". Mâine dimineaţă, tu, Dinule, Rădulescu, Oprinescu, eu și… Chiru mă privește, și tu, Condruţ. Vrei să participi și tu cu noi la rezolvarea planului Y?

— Vreau.

— Atunci, mâine dimineaţă, cu o oră înainte de începe rea cursurilor, în faţa cancelariei.

Ceilalţi copii începură să mormăie:

— Pe mine de ce nu mă chemi? se plânge un bondoc plin de cerneală pe mâini, pe haine. Are cerneală până și în urechi.

— Tu să vorbești când n-ai să mai fi așa murdar. Și Rădulescu îl apucă de ureche și-l saltă puţin în sus.

— Rădulescule, îl oprește Chiru, iar faci uz de metode sălbatice?

— Ia, bă, mâna… deșteptule, prinde curaj bondocul.

Discuţia s-a terminat cu primirea a încă trei membri în colectivul ce trebuia să-l descopere pe făptaș. Eram tare curios, mă gândeam cum o să decurgă cercetările. Am aflat că Chiru e specialist în astfel de probleme.

Mama s-a mirat foarte tare a doua zi de dimineaţă că m-am sculat și eu odată cu ea.

— De ce te-ai sculat așa cu noaptea în cap? Mai culcă-te.

Victoraș!

— Nu mă mai culc.

Am ajutat mamei să aducă de la cișmea cazanul plin ochi cu apă; l-am pus pe trei cărămizi. Până a fiert cea lui din ibric, i-am povestit mamei despre dispariţia colecţiei și despre tribul „Pană-de-șoim". În timp ce eu beam ceaiul, mama a scos de sub pat o legătură cu rufe. A ieşit cu ea spre magherniţa ce o botezasem bucătărie.

Din legătura cu rufe a căzut o foaie de hârtie. Am ridicat-o. Am despăturit-o și am apucat să citesc. Era scrisul mamei, scris mare, cu litere făcute ca de copil de clasa întâi. Era un fel de inventar:

1) *Madam Vidrighin:*

— 6 cearșafuri

— 4 feţe de pernă

— 5 feţe de masă olandă

— 3 cămăși de noapte

— 6 prosoape

2) *Madam Anghelescu:*

— 8 cămăși bărbătești

— 6 izmene.

Am auzit pași. Venea mama. Am împăturit hârtia și am pus-o pe masă. M-am uitat în ochii ei.

— Ce-i, Victoraș?

— Nimic, mamă!

A luat de pe poliţă un codru de săpun de rufe, o pungă cu sodă și a dat să iasă.

— Mamă, a căzut din legătura de rufe bucata asta de hârtie.

I-am întins-o. Mama a tresărit.

— Bine că n-am pierdut-o!

— Ce-i aia, mamă?

— O hârtie.

Și a ieșit. Am băut ceaiul, mi-am luat ghiozdanul și m-am dus la bucătărie s-o sărut. M-am uitat la rufe, nu erau ale noastre, am înţeles. Mama e spălătoreasă. N-am văzut nimic rău în asta, dar nu știu de ce mi s-au umezit iar ochii. Am sărutat-o cu sete pe mama și am ieșit.

În camera alăturată, omul care cânta la vioară se scu lase. Începuse să scârţâie din ea. Prichindelul și femeia cu albeaţă vopseau la păpuși, și ei se sculaseră cu noaptea în cap. Odată cu mine mai ieșiră pe poartă câţiva oameni cu sufertașele în mână. Înaintea mea mergea bătrânul cu coșul cu seminţe. Mergea încet, târând după el piciorul drept.

Am ajuns la școală cu o oră jumătate înainte de începe rea cursurilor. Nu venise nimeni. M-am așezat în bancă și am început să mă gândesc la tata. Îmi era dor de el.

Iar îmi dădură lacrimile. De după colţul gheretei în care

erau depozitate fel de fel de obiecte de-ale școlii îmi veniră la ureche niște șoapte. M-am ridicat și am pornit în vârfuri spre locul de unde venea zgomotul.

Mă pomenesc înșfăcat pe la spate.

— Ce-i cu tine aici? Ne spionezi?

E bondocul zmângălit cu cerneală. Acum avea cerneală numai pe haină.

— Fraţilor, am pus mâna pe un spion!

De după gheretă apar alţi trei copii. Figurile îmi sunt cunoscute, sunt din clasă cu mine.

— Dă-i drumul, zice unul și îmi dau seama că ăsta trebuie să fie șeful lor, căci bondocul mă slăbește.

— Ce credeţi, mă, că numai voi sunteţi în stare să faceţi cercetări?… Află că noi am descoperit, știm cine a luat colecţia. Să vedem, Pană-de-șoim al vostru o să afle?

Pun rămășag pe cinci tuburi de plastilină că o să născoceaşcă un alt hoţ… Mergem acasă, băieţi, îi lăsăm și pe ei să-și bată capul… Venim la opt când încep lecţiile. Da… gura! Nu scoate nimeni o vorbă!

Mie nu-mi mai ardea de cercetările lor: „mama e spălătoreasă”, dar mă pomenesc întrebând:

— Știţi cine a luat colecţia?

— Știm!

— Și de ce nu ne spuneţi?

— Ca să nu mai facă altă dată pe deșteptul Pană-de-șoim. Șeful ăsta are o cicatrice mare pe toată faţa. Am aflat mai târziu că se arsese într-o noapte de Crăciun.

Căzuse peste el pomul cu jucării care luase foc de la lumânări.

M-au lăsat singur. N-au vrut să spună cine furase colecţia. După câteva minute apăru Rădulescu. Avea urdori la ochi, semn că nu se spălase. Cască. Puţin mai târziu auzim în stradă un semnal. Rădulescu fluieră și el în ace lași fel și pe poartă intră Chiru. Ultimul a venit Oprinescu, de mână cu un copil de vreo cinci ani.

— Cu ăsta ce e? întrebă foarte grav Chiru.

— S-a ţinut după mine, n-am avut de lucru și aseară i-am spus că astăzi de dimineaţă întreprindem niște cercetări. N-a dormit toată noaptea. Mereu mă trezea și mă întreba cât e ceasul. S-a ţinut după mine, ce era să fac?

Tâncul avea pantofii de tenis încălţaţi de-a-ndărătelea, din nas îi atârnau două „luminări”, de sub pantalonii scurţi atârnau manșetele de la ceilalţi pantaloni ai pijamalei.

— Schimbă-ţi pantofii! ordonă Chiru.

Puștiul nu înţelese. Își șterse cu mâneca flanelei nasul.„Luminările” se întinseră pe tot obrazul roșu și bucălat.

Oprinescu îşi scoase batista și-l șterse.

— Schimbă-i, mă, și pantofii!

Oprinescu execută porunca. Copilul începu să caște.

— De ce n-ai stat, mă, acasă să dormi?

— Dar vreau să văd și eu cum faceţi cercetări!

— Uite cine vrea să vadă cum facem cercetări, îl ia în râs Chiru… Și tu ce ești așa posomorât, Condrut, parcă ai veni de la înmormântare?

Îmi venea să le spun și lor că mama e spălătoreasă, că tata… scrâșnesc din dinţi și tac.

Oprinescu îl roagă pe copil:

— Du-te, Dorule, acasă!

— Nu mă duc și gata. Și dacă mă baţi, eu îi spun lui tăticu’ că tu faci cercetări… da, îi spun, să știi.

I-a bufnit râsul pe toţi. Eu m-am dat deoparte și mă gândesc ce să fac să nu mai fie mama spălătoreasă. Dacă află tata, nu se mai împacă niciodată cu noi. L-au urcat pe bancă pe puști, le-am povestit pe cine am găsit și ce mi-au spus. Chiru a scrâșnit din dinţi.

— Le arăt eu lori a zis Rădulescu.

— Gata, prea multă vorbă, strigă Chiru. La treabă!

Scoate un caiet de desen, un creion și ne cheamă spre spatele școlii. L-am

strigat și pe Doru. Dar Doru ador mise pe bancă. Moţăia. L-am întins, i-am pus sub cap flanelul lui frate-său și am alergat după Chiru.

— Aici e sala bibliotecii, nu?

— Da.

— Ia pune-te unu' capră!

S-a așezat Rădulescu. E cel mai solid. Chiru s-a urcat pe el. Îi aud vocea:

— Fereastra asta n-a fost forţată. Înseamnă că răufăcătorul n-a intrat pe aici.

Apare după colţ, cu un retevei în mână, bătrânul intendent.

— Ce faceţi aici, mă neastâmpăraţilor?

Chiru sare jos de pe Rădulescu și-l lămurește pe om că nu facem nimic rău și că suntem în căutarea hoţului care a furat colecţia. A trebuit ca Dinu să repete tot ce a spus Pană-de-șoim, întrucât bătrânul nu înţelesese mai nimic. Chiru vorbea de data asta și mai repede. Intendentul ne lăsă să continuăm cercetările și a pornit să-și vadă de treburile lui.

Rădulescu se face iar capra pe cealaltă fereastră. Nici asta n-a fost forţată.

— Înseamnă că banditul a forţat broasca.

Intrăm în școală. De data asta, Rădulescu, care se price prea la lăcătușerie nu știu de unde, are însărcinarea să controleze broasca.

— N-a fost forţată nici broasca, zice sigur de sine, ca un om care-și cunoaşte bine meseria.

Cerem cheia de la bibliotecă intendentului. Ne-a dat-o. Chiru s-a așezat la masă.

— Acolo a fost colecţia, nu?

— Da, încuviinţează Oprinescu.

Se fac fel de fel de presupuneri. Pană-de-șoim a făcut câteva schiţe. Nu dăm peste nicio urmă. Deodată se deschide ușa bibliotecii și în prag apare băiatul cu cicatricea pe faţă. După umărul lui, mai vedem câţiva copii.

— Ce fac eroii din roman? zice în bătaie de joc băiatul cu cicatricea.

Nu mai lipsește mult ca Rădulescu să se încaiere cu ei. Bătaia n-a început, fiindcă se aude clopoţelul din sală: începe ora.

În timpul lecţiei ne pomenirăm că dă buzna în clasă Doru: ţinea la subsuoară flanelul. Cracii pantalonilor de la pijama erau desfăcuţi și la nas i-au apărut iar alte „lumânări".

— Bună ziua, zice el profesorului, și ne caută pe noi din priviri.

— Bună ziua, îi răspunde mirat profesorul. Pe cine cauţi?

— Am venit să văd cercetările!

Clasa începe să râdă. Dinu se ridică în picioare și povestește profesorului ce se întâmplase. Profesorul îl ia de subsuori pe Doru, îl ridică și-l duce în bancă lângă Oprinescu. Apoi continuă lecţia. Doru n-a scos nicio vorbă.

La prânz am aflat de soarta colecţiei. Nu fusese furată. Ci noua îngrijitoare, neavând ziare și neștiind rostul acestei colecţii, a șters geamurile claselor cu ea. Am aflat asta de la băiatul cu cicatrice. Dar nu ne-a spus până ce Chiru nu l-a asigurat că o să facă și el parte din tribul „Pană-de-șoim", dar nu ca simplu membru,

ci ca adjunct al lui Chiru. Am primit.

— Ce facem acum de colecţie? întreabă unul dintre ei.

— O s-o păţească urât femeia de serviciu, și e păcat săraca, ea n-a știut.

— Ce să facem?

— Ce-i de făcut?

Ideea salvatoare tot lui Chiru i-a venit. Ne-am dat seama că Chiru merita într-adevăr să poarte numele tribului.

Chiru făcu un alt plan de acţiune, pe care-l numi „Z". Și propuse să se formeze, pentru îndeplinirea acestei acţiuni, o delegaţie care să meargă la redacţia gazetei „Scânteia pionierului" pentru a cumpăra de acolo o colecţie.

Propunerea a fost întâmpinată cu strigăte de ura. Ba Dinu chiar îl sărută pe Pană-de-șoim. S-au ales delegaţii: Chiru, băiatul ou cicatricea și Rădulescu. Rădulescu a refuzat să meargă, fiindcă în după-amiaza aceea avea meci de fotbal. Am. Fost propus eu.

Mi-a părut grozav de bine că m-au ales și pe mine. Dacă tai câmpul de la „Casa Scânteii" pe lângă hipodrom, ajungi la atelierele „Griviţa Roșie", unde lucrează tata.

Vreau măcar să-l văd pe tata. Voi nu știţi cât dor îmi este de el. Atât! Să mă uit la el și pe urmă să plec.

Am fost la redacţia „Scânteia pionierului" chiar în după amiaza aceea. Ne-au dat, după ce le-am povestit pentru ce ne trebuia. N-au vrut să primească nici bani. Banii îi colectasem de la toată clasa. La întoarcere, i-am rugat pe băieţi să mergem pe jos. Când a sunat de patru, eram în faţa atelierului, „Griviţa-locomotive".

— Vreţi să așteptaţi puţin?

— Pentru ce? mă întreabă Chiru.

— Vreau să-l văd pe tata!

— Tatăl tău lucrează aici? Ce face?

— E maistru aici.

I-am tras după o gheretă.

— De ce ne ascundem?

— Nu vreau să mă vadă.

Chiru și băiatul cu cicatricea s-au uitat unul la altul. Eu m-am tras mai după gheretă, fiindcă l-am văzut pe tata.

Venea din atelier. Ce să fac? Să mă duc să sar în braţele lui, să-l sărut mult de tot, să-i spun că mama e spălătoreasă? Nu! Nu trebuie să știe asta. Nu! Nu! E tata!

Vreau să strig. Nu strig. A ieșit pe poartă. M-am uitat lung după el. E îmbrăcat ca de duminică. Puţin mai în colo de poartă îl aștepta o domnișoară cu geantă și cu pantofi cu tocuri înalte de tot. L-a luat de braţ pe tata și au pornit amândoi spre oraș.

— E mama ta?

— Nu.

— Dar cine-i?

— Nu știu.

— Am înţeles, dă din cap Chiru. Și zice: te-a trimis mamă-ta să-l spionezi. Nu

cred că-i frumos.

— Nu, nu m-a trimis mama, nu mai stăm împreună.

— Aaa!…

— Ce ştiţi voi?!

Le-am povestit tot, despre mama, despre tata, tot, tot, tot. Mamei nu i-am spus nimic acasă. De ce s-o supăr?

E ea destul de necăjită.

AICI O SA EXPLODEZE O LAMPĂ DE GAZ.
EU AM SA ALERG DUPĂ O SALVARE.
ȘI, SPRE RUȘINEA MEA, AM SA PLÂNG MULT

Mărturisesc că la cealaltă școală aveam și mai mulţi prieteni. Îmi era dor și de ei, dar în momentul când mă întâlneam cu tribul „Pană-de-șoim” uitam. N-am reuşit să aflu de ce acestui trib i se spunea „Pană-de-șoim”, și nu altfel. În schimb, am reușit să mă obișnuiesc cu vorba repezită a lui Chiru.

Între mine și Dinu, care era șeful clasei și cu care stă te-am în bancă, se legă o prietenie… Eram în stare să fac orice pentru el. Și sunt sigur că și Dinu simţea același lucru pentru mine.

Rădulescu era în stare să se bată cu oricine ar fi îndrăznit să mă jignească. Nu i-a trecut nimănui prin cap lucrul ăsta.

Tribul „Pană-de-șoim” se bucura de mare simpatie în toată școala. Niciun membru al tribului nu avea note sub șapte, — cum primea vreunul doi sau trei, automat ieșea din trib. Era scos. Mai tot timpul învăţam la Dinu acasă. Mama lui Dinu a aflat și ea că nu mai stăm cu tata. Nu știe ce să mai îmi facă. Când îl văd pe tata lui Dinu venind acasă, nu știu de ce, dar dintr-odată mi se umezesc ochii. Foarte mult din timpul nostru liber ni-l mânca Oprinescu. E tare greu de cap. Trebuie să-i spui de câteva ori un lucru ca să priceapă. Pe Rădulescu trebuie să-l ţinem departe de noi, că el îşi pierde răbdarea.

Strânge din pumni și strigă:

— Bă cap pătrat, ce e cu creierii tăi? Ti i-ai pus pe bigudiuri. Ai mărar pe ei?

— Bine că ești tu deștept, mormăie Oprinescu. Și se face roșu ca focul.

Într-una din după-amiezi mă întorceam de la Dinu. Mer geam singur spre casă. Mă gândeam la tata. Nu venise de loc să ne caute, să întrebe de noi. Îmi era dor de el.

Dar parcă-i și uram din ziua în careul văzusem de braţ cu domnișoara aia, despre care nu i-am spus nimic mamei.

Soarele nu mai era sus. Mergeam cu capul în pământ.

Mă gândeam atunci ce am să fac dacă o să trebuiască să ne mutăm din nou la tata. O să rămân fără acești buni prieteni. Ajung în dreptul unui cărucior cu îngheţată.

L-am ocolit și tocmai atunci a trecut pe lângă mine, în cea mai mare viteză, o Salvare. Un pas lipsea și mă urca în ea. Am să merg mai atent pe stradă. Îmi vâjâie capul.

Ajung în faţa porţii; în acest moment, Salvarea, care era oprită chiar la noi, pornește ou aceeași viteză cu care a venit. Pe cine o fi ducând? E lume strânsă la poartă. Vorbesc despre o explozie. Când m-au văzut, ve cinii au început să-și dea coate. Simt că nu e ceva curat;

când m-am apropiat, au schimbat vorba. Omul care face păpuși de ipsos face semn femeii cu albeaţă să intre în casă, să se apuce de lucru. Iar el vine lângă mine și-mi zice:

— Ai văzut ce a păţit mă-ta?

— Mama?! Ce-a păţit mama? ţip eu și alerg spre casă.

E încuiată. Fug la bucătărie. Pământul începe să se învârtească cu mine. Bucătăria noastră seamănă cu… credeţi-mă, dragii mei, că nu se poate găsi o asemănare.

Masa e făcută bucăţi, miroase a gaz încălzit și a cârpă arsă.

— Mama! Unde-i mama?…

Câteva femei vin lângă mine.

— Ce s-a întâmplat cu mama?

— A explodat lampa de gaz.

— N-a păţit cine știe ce, au dus-o la spital.

M-am trântit pe pământ și am început să plâng. M-a ridicât cineva și m-a dus în casă. Pe pat sunt aruncate rufe pârlite de foc, altele arse pe jumătate. Doar câteva ce-ar șafuri mai erau întregi.

— Cu ce o să plătească rufele? aud vocea unei femei, care a intrat și ea în casă să mă vadă.

Am început să plâng cu hohote.

— Vreai» s-o văd pe mama.

— Taci, că o s-o vezi.

— Unde au dus-o pe mama?

Mă ridic de pe pat și alerg spre poartă. Îmi iese în cale bătrânul vânzător de seminţe? vine cu coșul la subsuoară.

A auzit și el de nenorocire. Îmi întinde un cornet de se minţe fără să-mi zică nimic. Nu-l iau. Nu-mi arde de seminţe. S-a uitat după mine.

— La ce spital au dus-o?

— La spitalul de urgenţă.

Alerg pe stradă. Tramvaiul în care m-am urcat mai stă prin staţii câteva minute. Minutele astea îmi par ceasuri.

Zile, ani. Îmi vine să alerg pe jos. A dat drumul la tram vai. Mă duc lângă vatman.

— Te rog, repede… Mama! Dă-i drumul repede!

Nu mă bagă în seamă.

— Vreau s-o văd pe mama, au dus-o cu Salvarea la spital.

Vatmanul se uită la mine. Bate în clopot și pornește cu toată viteza. Nu oprește

decât la câteva staţii. Din Banu Manta pornesc pe jos. Nu cred că s-ar putea ţine după mine nimeni. Alerg, alerg, alerg. „Mamă, unde ești, mamă!”

Capul îmi vâjâie, mi se pune un nod în gât. Mi se pune și splina. Alerg, lumea se uită după mine.

Intru, dau buzna în camera de gardă a spitalului.

— Unde-i mama?

O femeie în halat alb mă prinde de mână. Eu încep să plâng.

— De ce plângi? Nu mai plânge! Ce ai păţit?

— Vreau s-o văd pe mama!

— Cine-i mama ta?

— Maria Condruţ. Au adus-o aici cu Salvarea.

Femeia în halat formează un număr de telefon, întreabă pe cineva dacă a fost adusă mama. I se răspunde că nu.

— N-au adus-o la noi.

Mă prind cu mâinile de cap și mă trag de păr. Lasă să mă doară.

— Vreau s-o văd pe mama!

Doctoriţa mă prinde de mână:

— Spune-mi ce-a păţit?

Îi răspund printre lacrimi:

— A explodat o lampă de gaz… Nu știu, eu nu eram acasă.

Mai formează un număr la telefon, o aud vorbind:

— Alo, urgenţa, urgenţa, aici Filantropia… A fost adusă la dumneavoastră…

Pune mâna pe receptor și mă întreabă:

— Cum zici că o cheamă?

— Maria Condruţ.

Strigă la receptor:

— Maria Condruţ… Da?… Cum se simte?… I s-a făcut intervenţie?… Da… mulţumesc.

Lasă receptorul în furcă. Îi simt amândouă mâinile pe obraz.

— Nu mai plânge, într-o săptămână e acasă.

— Unde e? Vreau s-o văd!

— Acum n-ai să poţi, mâine.

— Vreau s-o văd acum, la ce spital e?

Îmi dă adresa. Iar alerg, nu mai iau niciun tramvai. Tramvaiele merg încet. Eu vreau să ajung mai repede. Cât mai repede. Mama! Vreau s-o văd pe mama! începe să se întunece. Oamenii au ieșit la plimbare, au aglomerat trotuarele. O iau la goană pe lângă bordură și fug, și fug…

Tuturor spălătoreselor li se întâmplă lucrul ăsta? Toate ajung la spital? De aia e supărat tata că mama a fost spălătoreasă? De ce am plecat din casa noastră? De ce ai plecat, mamă? Vorbesc singur. Nu-mi răspunde nimeni. Tata de ce umblă de braţ cu domnișoara aia? De ce o ceartă pe mama?

— Vă rog, spitalul Davila, unde e?

— Pe Griviţa, îmi răspunde omul pe care-l întreb. Eu gonesc pe stradă, și nu

știu încotro. Alerg aiurea. Alerg cât mă ţin picioarele, numai să văd pe mama.

Am ieșit în calea Griviţei.

— Nu știţi unde e spitalul Davila?

— Sus, lângă Victoriei.

Fug pe Griviţa. Nu mai pot, mi s-au muiat picioarele; mă forţez, un miliţian fluieră după mine. Am trecut peste stopul din Buzești. Nu-mi pasă, lasă-l să fluiere. A tăcut miliţianul. Nu vine după mine, o fi simţit și el că nu mă joc. Aș vrea să am aripi, să ajung odată la spital. N-am aripi. Nu mai am nici putere ca să mai fug. Mă opresc.

Trag aer mult în piept, mă reazem cu mâna de stâlp, dar n-am timp de stat, o iau iar din loc, mă ţin cu mâna de splină, mă doare. Mă înjunghie, nu-mi pasă. Tată, de ce ai făcut-o pe mama să plece, de ce ai făcut-o să plece, poate din cauza domnișoarei plânge mama. Din cauza domnișoarei o certa pe mama?

În faţă, o clădire mare, albă. Mă uit pe firma roșie, bă tută lângă ușă: spitalul Davila. Împing poarta de fier, e încuiată. Prin curte nu-i nimeni. Sar gardul, gard mare de fier, deschid ușa, portarul joacă table cu un om îmbrăcat în halat alb și cu ochelari la ochi. O fi doctor?

— A fost adusă o femeie cu Salvarea? E mama mea. Vreau să merg la dânsa! Portarul ridică ochii din table și, nepăsător, îmi spune:

— Vizite, numai joia și duminica.

— La ce salon e?

— Nu știu, îmi răspunde portarul, aruncând zarurile.

Ce om, el n-o fi având copii? El n-are inimă?

— Vă rog, e mama mea, trebuie s-o văd!

— Șase-cinci, citește el.

Doamne, ce fac?… Trec pe lângă ei. Nu se sinchisesc.

Urc scările. Pe aici or fi saloanele? Urc, la un telefon public o femeie vorbește, vreau s-o întreb pe ea. Vorbeşte cu copilul ei și plânge. Îi spune să fie cuminte, că o să vină curând acasă. O las să vorbească cu copilul ei și merg pe culoar. Niște bolnavi îmbrăcaţi în pijamale de toate culorile stau la taifas. Unul are capul bandajat, altul se ţine cu mâna de stomac, celălalt tușește și scuipă într-o batistă, al patrulea citește un ziar. Mă duc lângă ei, îi întreb dacă știu, dacă au auzit, dacă au văzut când au adus-o cu Salvarea pe mama. Omul cu ziarul îmi spune să mai urc un etaj, acolo e salonul pentru femei.

Urc etajul, o femeie spune alteia că mâine i se face ieși rea. Se bucură. Se bucură și cealaltă. Le întreb pe ele.

Cea care trebuie să iasă mâine mă cheamă după ea.

Deschide ușa unui salon și intrăm.

— Mamă!

— Victoraș!

Mă trântesc pe pat lângă ea. Îi sărut mâinile bandajate, faţa, o sărut mult.

— Mamă, dragă!

Mama se forţează să nu se vaiete.

— Nu vreau să te doară, mamă, nu vreau să te doară, mamă, nu vreau!

— Nu mă doare, Victoraș!

O doare, o ustură. Când am intrat gemea. O mângâi, iar o sărut, mă sărută și mama. Îmi pune mina bandajată pe cap.

— N-am nimic, Victoraș, o să-mi treacă!

— Te doare, mamă?

— Nu plânge, Victoraș!

Nu trebuie să plâng. Dar nu mă pot stăpâni. E galbenă ca ceara. Ochii îi sunt injectaţi de atâta plâns. Ea îmi spune să nu mai plâng.

Oftează:

— Spune-mi, Victoraș, rufele au ars toate?

— Care rufe, mamă?

— Rufele pe care le călcam. Nu erau ale noastre.

Tac. Rufele au ars. Nu mai e nimic întreg, nicio rufă.

— Mai bine să mor.

— Nu, nu vreau să mori, mamă, nu vreau!

Mă uit în ochii ei. Stă cu faţa în sus, lacrimile-i curg pe la coada ochiului. I le șterg cu palma și-i sărut ochii.

— Nu plânge, mamă.

Femeile din salon se uită la noi. Vorbesc în șoapte.

— N-au ars, mamă, zău dacă au ars! Sunt toate acasă…toate.

Îmi mușc buzele. Trebuie s-o mint. Nu vreau să se mai gândească la rufe. Nu vreau să plângă.

— Numai un prosop de-al nostru a ars… Unul, un singur prosop.

Mama se liniștește. Se uită în ochii mei. Îi râd ochii. E fericită că n-au ars rufele. Ce bine-mi pare că nu mai plânge!

— Bine, Victoraș, bine că n-au ars! Să ai grijă de ele. Victoraș, nu sunt ale noastre.

O mai sărut pe mama. Ea mă cuprinde cu mâinile bandajate și mă strânge la piept.

— Am să mă duc la tata să-i spun că ești aici.

Mama tresare. Închide ochii. Simt că vrea să spună: „Du-te la el și adu-l încoa”. Așa vrea să spună. Îi rid ochii când aude de tata. Știu că vrea să-l vadă. Ba nu, că auzi ce spune:

— Nu, Victoraș, să nu te duci!

Îşi acoperă ochii cu mina.

— Să nu te duci, Victoraș, te rog! Să nu afle.

— Nu mă duc, marnă!

Intră în salon o soră. Are în mână o cutie cu niște seringi. Vine la mama.

— Te mai ustură?

Mamă se uită la mine și zice:

— Nu.

— Copilul dumitale? întreabă sora.

— Da.

— O să trebuiască să plece. Nu e voie.

O să trebuiască să plec. N-aș vrea să plec.

— Du-te acasă, Victoraș! Ce-o să faci singur? O să-ţi fie urât.

— N-o să-mi fie.

— Du-te și stai la taică-tău până ies din spital.

— Nu, mamă, nu mă duc!

— Să ai grijă de tine, Victoraș! Vezi că e o sută de lei sub faţa de masă. Roagă pe cineva din curte să-ţi gătească… Hai, du-te acasă, că-i târziu!

Mă uit la dânsa. Se chinuie să nu se vaiete. O mai sărut o dată și ies după soră.

— Cât o să stea mama aici?

— O săptămână.

— Vă rog frumos, să aveţi grijă de ea!

Sora începu să râdă:

— Cum să n-avem grijă?

— Mă lăsaţi să mai vin pe la mama?

— Da.

La sfârșitul săptămânii ailalte îi face ieșirea. Azi e vineri, o să stau fără mamă o săptămână.

Cobor scările câte una. Nu mă mai grăbesc. Trec pe lângă portar. Acum joacă table cu altcineva. Cu un om fără halat. Deschid ușa și ies. Portarul nu-și ridică ochii din table. Am de mers până acasă. Nu iau tramvaiul.

Merg pe trotuar ca oamenii. Vitrinele sunt luminate. Nu mă opresc la niciuna. La cinematograful Gheorghe Doja joacă „Vagabondul”. Ies oamenii de la film. Niște ţigănuși cântă „Avaramu”. Mă uit și eu la poze. Nu le văd.

Gândul îmi e în altă parte. Un om înalt, deșirat îmi face semn să mă duc la el. Mi s-a părut? Nu! Mă cheamă.

— N-ai două bilete? Îţi dau zece lei pe ele.

Dau din umeri:

— N-am bilete.

Mă lasă și pleacă. Mă duc după el. Ce i-o fi venit să mă întrebe de bilete?

Într-un restaurant cântă muzica. Aud un clopot de tramvai. Claxoane de mașini.

„Rufele au ars?”

„N-au ars, mamă”.

Încep să se închidă magazinele. Ultimii cumpărători ies cu pachete. Aud zgomot de obloane, de rulete trase.

Mama poate se văită acum.

Ţigănușii care cântau „Avaramu” fug pe lângă mine. Unul dintre ei îmi trage un șut în fund și fuge. Nu-i zic nimic. Ceilalţi râd și fug mai departe pe Griviţa. Și-arată unul altuia câte-un ghemotoc de bani.

Sunt lustragii, că sunt murdari de cremă. Au luat-o iar la fugă. Ce de bani aveau!

Am ajuns acasă. În toate camerele e lumină. Nu s-a culcat nimeni. şi odaia noastră e luminată. Cine o fi la noi? Mama? Rufele arse nu mai sunt pe pat, unde le lăsasem. Sunt făcute pachet sub masă. A făcut cineva curăţenie. Pe masă e

ceva acoperit cu un șervet. Ridic șervetul. Mâncare. Mâncare pentru mine. Alături de pâine e și un cornet cu seminţe. Nu mi-e foame, dar mănânc.

Mă trântesc pe pat și mă uit în tavan. Ce o să facă mama când o vedea rufele arse? De ce am minţit-o? Trebuia s-o mint…

E ziuă, mă frec la ochi. Vreau s-o întreb pe mama cât e ceasul. Îmi aduc aminte de cele întâmplate. Sunt singur în cameră. Mi-aduc aminte că am adormit cu lampa aprinsă. Becul nu mai ardea. Pe masă, o cană de lapte, o felie de pâine cu marmeladă și un pacheţel lângă ghiozdan. O fi venit mama? E sâmbătă? Am dormit atâta? Mă uit la ceas. E douăsprezece. Nu se poate. Stau nemișcat să aud bătăile ceasului. Nu le aud. A stat ceasul. Nu l-a întors nimeni. Mănânc bucata de pâine, beau laptele.

Cine l-o fi adus?

Femeia cu albeaţă la ochi vine în prag.

— Nu te duci la școală?

Îi zic săru' mâna. N-o întreb nimic de mâncare. Nici ea nu-mi zice nimic. Se duce în curte. Omul mărunţel mestecă vopsele în niște cutii de conserve. Îmi iau ghiozdanul, scot suta de sub faţa de masă și o pun deasupra.

Încui ușa. Las cheia în broască. Le zic bună ziua.

— Ai fost la mă-ta, mă?

— Am fost.

— Bine că n-a mierlit-o.

Ce urât vorbește bondocul ăsta, dar e om bun.

MAI JOS ADUC LA CUNOȘTINŢA TRIBULUI „PANA-DE-ȘOIM". CELE ÎNTÂMPLATE

Formidabil, Victoraș, avem de dezlegat după masa o problemă extraordinară. La ora patru vine tot tribul la mine. Și pornim, bineînţeles după ce ne facem un plan de acţiune, în urmărirea fugarului.

— Care fugar?

— Nu știi?

— Alexandrescu Dumitru a întins-o de acasă.

— Unde a întins-o?

— Păi, eu știu… „Banditul, după ce făcu fărădelegea, șterse orice urmă și fără să se mai uite măcar la locul unde săvârșise fapta, se urcă în mașină și dispăru'.

— Va urma, zice Rădulescu pe nas.

Oprinescu îl ia de chică.

— Ce bandit, bă, ce bandit? De ce-l faci bandit pentru atâta lucru?

Chiru se enervează. Începe să clipească și mai des:

— Tu, Oprinescule, să tacil

— Eu nu tac. Și eu dacă eram în locul lui Alexandrescu fugeam de acasă… De ce l-a bătut tat-su?

— E adevărat că nu trebuia să întrebuinţeze metode sălbatice. Totuși a meritat.

Chiru vrea să-mi povestească el. Dar Rădulescu o ia înainte.

— A fumat și el o ţigară. A dat tat-su peste el și l-a luat la pocealã. Alexandrescu a întins-o.

— Și Chiru face atâta caz pentru el, zice și Oprinescu.

— Trebuie să pornim în căutarea lui, că a venit mama lui la școală plângând că nu s-a dus acasă… La patru, la minei

— Eu n-am să pot veni.

— De ce, Victoraș?

— S-a întâmplat ceva la noi acasă.

— Ce s-a întâmplat?

— Mama e în spital.

— În spital?!

— În spital.

— Ce-a păţit, Victoraș? mă întreabă toţi deodată.

Le povestesc.

— Când s-a întâmplat?

— Aseară.

— De ce n-ai venit să-mi spui? mă trage la răspundere

Pană-de-șoim.

— N-am avut când.

— Trebuia să găsești o posibilitate să mă anunţi.

— Am venit târziu acasă.

— Ai mâncat ceva aseară? Ţi-e foame?

— Am mâncat.

Le spun povestea cu rufele.

— Și rufele au ars toate?

— Toate…

— Hai, nu m-ai bâzâi, i-ai spus că n-a ars nimic?

— Am minţit-o că doar un prosop de-al nostru a ars.

Chiru îşi dă părul din ochi.

— Când m-a văzut a întrebat de rufe. Zicea că mai bine să moară decât să fi ars rufele… în situaţia asta nu minţeai și tu?

— Da, minţeam.

S-a strâns în jurul meu aproape toată clasa. Care a auzit ce s-a întâmplat, povestește celor care n-au fost de faţă.

— Ce-i de făcut? întreabă Rădulescu.

Oprinescu îşi șterge nasul și dă din umeri.

— Și mania ta are bani cu ce să plătească rufele? întreabă bondocul, şi-şi ridică cu coatele pantalonii în sus.

— N-avem bani, că tata…

— De unde să aibă atâţia bani?

— Erau multe?

— Tatăl tău a aflat?

— Nu, și nu trebuie să afle. Nu vrea mama.

— Ce facem, băieţi? întreabă și băiatul cu cicatricea.

Tribul „Pană-de-șoim” nu trebuie să stea cu braţele încrucișate.

Chiru îşi schimbă servieta dintr-o mână în alta și zice:

— Se contramandează întâlnirea de la ora patru. Ăla e un fapt mărunt. La ora cinci, toţi membrii tribului, la Victor Condruţ acasă!

Băieţii aprobă din cap.

— Și cu Alexandrescu ce facem?

— O să vină el, n-avea grijă! Nu se lipsește el de școală pentru o ţigară.

— E în clasă Alexandrescu, ţipă de pe scară un băiat cu pantaloni lungi. Stă ca mielul blând.

— E în clasă! se miră Chiru. Pe unde a intrat?

— Nu știu! L-am văzut în clasă.

— La prima recreaţie îl judecăm.

— Dar nu-l mai spunem la tovarășul diriginte.

— Vedem noi, dacă recunoaşte și promite că n-are să mai fumeze, vedem noi, șuieră Chiru. Apoi către mine:

Tatăl tău trebuie să afle. Trebuie să…

— Nu! Nu! ţip eu.

— Ba da.

Sună clopoţelul. Intrăm în clasă, nu trebuia să le spun lor. Dacă o să se ducă vreunul la tata? Temerea mea s-a adeverit. La sfârșitul orelor Chiru a chemat deoparte pe Dinu și i-a șoptit ceva. Am auzit doar că trebuie să se întâlnească amândoi în staţia de tramvai de la benzină de la ora trei jumătate. I-am întrebat ce-au vorbit.

Mi-au spus: „Chestii de-ale noastre”.

La trei și jumătate am fost și eu prezent în staţie. Ba înainte de trei jumătate. M-am ascuns după pompa de benzină. La ora fixată au venit și ei. Au mai șoptit ceva și s-au urcat în tramvai la clasa întâi. M-am urcat și eu la a doua. La Buzești au coborât și s-au urcat în tramvaiul 6. Bineînţeles i-am urmărit și aici. La Griviţa-locomotive” s-au dat jos. Aveam eu presimţire. Am sărit și eu din tramvai.

— Ce căutaţi aici? De ce aţi venit?

S-au speriat când m-au văzut.

— Dacă știam că vii să-i spui lui taică-tu nu mai veneam noi, mi-a zis Chiru.

— Vreţi să-i spuneţi lui tata?

— Da.

— Nul Vă rog!

— Dar tu de ce-ai venit?

— V-am urmărit pe voi… Nu trebuie să afle tata.

— Ba trebuie!

— Nu!
— Haideţi la poartă! Uite c-au început să iasă muncitorii.
— Nu! Nul îi apuc de mână. Trag de ei. Mă lupt cu amândoi.
— Vă rog! Nu-i spuneţi!
Sunt încăpăţânaţi amândoi, se zbat să scape. Ţin de ei.
— Dacă-i spuneţi, toată viaţa mea n-am să mai vorbesc cu voi.
Chiru se liniștește.
— Stai, Dinule, să nu ne pripim! Poate are dreptate…
Spune-mi, Victore, de ce nu vrei să afle?
— M-a rugat mama!… Și nu vreau nici eu. Dacă tata e așa, ce să facem?…
— Victoraș! Victoraș!
Întorc capul. Peste drum, tata. Tata strigă la mine. Mă uit la el. Traversează. Ah, ce-aș vrea să-i sar în braţe!…
Fug.
— Chirule, Dinule, vă rog, haideţi!
Fugim toţi trei de tata.
— Victoraș! Victoraș!
Nu mă uit de loc înapoi.
— Victoraș!

PANA-DE-ȘOIM PUNE ÎN APLICARE ACŢIUNEA P. 1500 ȘI SE FAC UNELE INVESTIGAŢII

Ajungem la mine acasă. Chiru mă întreabă:
— Unde s-a întâmplat accidentul?
— Aici, arăt spre bucătărie.
— Să facem reconstituirea, zice Chiru.
Au venit și ceilalţi.
— De ce e nevoie?
— Așa, Pană-de-șoim trebuie să știe cum s-a întâmplat.
Ne strângem toţi pe lângă el.
— Aici a fost masa, aici scaunul, pe care a fost așezată lampa de gaz. Cam așa.
Chiru trage un scaun lângă locul unde fusese masa.
— Călca cu un fier cu cărbuni, nu?
— Da.
— Gazul din lampă s-a înfierbântat și umblând la fitil a explodat… Unde sunt rufele care au ars?
— În casă.
— Hai să le vedem!
Îi duc în casă.
Chiru ia fiecare rufă în mână și o controlează. Rădulescu a rămas în prag. Se

uită în camera în care omul mărunţel zugrăveşte bucăţile de ipsos.

— Rădulescule, nu mai căsca gura acolo, fii atent aici…

Cearșafurile astea, cu puţină bunăvoinţă din partea proprietarului, ar putea fi întrebuinţate, restul nu merge.

Ai o listă de rufe?

Scot de sub faţa de masă două liste. Pe ele sunt trecute o groază de rufe.

— Restul de rufe unde-i?

— Or fi ars, că mirosea a cârpă arsă.

Suntem în casă tot tribul. Abia am încăput toţi.

— Mama lui Victor trebuie să găsească totul în regulă când iese din spital… Când ai spus că-i dă drumul?

— La sfârșitul celeilalte săptămâni.

— Până vineri seara lucrurile trebuie lămurite.

— Adică cum trebuie lămurite? întreabă băiatul cu cicatrice, adjunctul lui Pană-de-șoim, făcând ochii mari.

— Adică să-l scoatem pe Victor din încurcătură. Maică-sa nu trebuie să găsească rufele arse.

— Asta nu-i mare filosofie, fonfăie Oprinescu, le ascundem și nu le mai găsește.

Chiru se uită dispreţuitor la Oprinescu:

— Iar vorbește ăsta cu capul lui de lemn.

— Bine că ești tu deștept… N-ai zis că mama lui Victor nu trebuie să le găsească arse?

— Am zis, dar mama lui Condruţ trebuie să găsească rufele nevătămate.

— Cum nevătămate?

— Ăsta-i nebun?

În prag a apărut păpușaru'.

— Ce faceţi, bă, aici?

Mă ridic de pe pat și spun bondocului că sunt prietenii mei.

— Și ce faceţi?

Chiru mă întreabă din ochi cine e, apoi trântindu-se într-o rână, pe pat, zice:

— Facem o anchetă.

— Băăă!… mârâie mărunţelul, care e plin de toate vopselurile pe pantaloni. Anchetă?! Și pleacă.

— Ăsta-i într-o ureche.

— Nu, Chirule, așa-i el.

Oprinescu se uită la mine și amândoi punem lui Chiru aceeași întrebare:

— Cum nevătămate?

— Adică, intacte, nearse.

Dumnezeu să fii și nu poţi face din niște rufe arse altele noi.

— Dacă ai fi tu în stare să faci lucrul ăsta, numaidecât ar pune mâna pe tine Iozefini și te-ar duce la circ, zice cu ironie Dinu.

— Mi-e rușine că am în tribul meu asemenea oameni.

Pe cinstea mea că mi-e rușine! zice Pană-de-șoim…

— Lasă, nu mai fă tu atât pe grozavul, îl întrerupe Rădulescu, spune mai bine ce trebuie să facem!

— Mama lui Victor nu va afla că rufele au ars. Dar pentru asta trebuie să-i daţi lui Pană-de-șoim răgaz de cinci minute, un creion și niște hârtie.

Scot din ghiozdan creion și hârtie.

— Ceasul ăsta nu merge? mă întrebă Dinu.

— Ba da.

Întorc ceasul și începe să ţăcăne.

— Hai să cronometrăm să vedem cât meditează Pană-de-șoim.

Chiru s-a așezat la masă, îşi prinde capul între mâini și se gândește.

— Zici că ai o listă a rufelor? întrebă el într-un târziu, rozând cotorul creionului între dinţi.

— Am.

Îi dau listele.

— Astea sunt rufele?

Cercetează listele.

— Acţiunea aceasta se va numi P. 1500.

— De ce P. 1500? Ce înseamnă P. 1500?

— Adică, pentru rezolvarea acestei probleme avem nevoie de 1500 lei. Acţiunea pentru 1500 de lei. Cam atât valorează rufăria. Se uită iar pe listă. Deci sunt doi proprietari…

— Cum doi proprietari?

— Mama ta a luat rufe să spele de la… Voicu… Ce scrie aici?

Cunosc scrisul mamei. Citesc eu amândouă numele.

— Madam Voiculescu și madam Șerban.

Chiru notează numele pe hârtia lui.

— Le cunoști adresa?

— Nu.

Pană-de-șoim roade creionul și se plimbă prin casă cu o mână la spate.

— Care va să zică, nu le cunoaştem nici adresele. Primul lucru pe care trebuie să-l facem e să descoperim adresele acestor individe.

— Cum? Voiculești sunt mulţi. Șerbani de asemenea.

— Așa e, sunt mulţi. Și în camera asta sunt capete destule și niciunul nu face doi bani. V-a dat statul cap degeaba. Îl ţineţi de pomană pe umeri, și o să prindă igrasie dacă nu judecaţi cu el.

— Ce să judecăm?

— Ce i-o mai trece prin capi ne mirăm noi.

Chiru mai face câţiva paşi prin cameră cu amândouă mâinile la spate și cu privirile în dușumea. Face pe grozavul.

— Ce te gândești atâta? E simplu: mergem la spital, la mama lui Victor și o întrebăm pe ea de adrese.

— Bravo, Rădulescule, și ziceam de el că-i prost. Simplu ca oul lui Columb, se bucură Chiru… Dar eu vreau să găsesc ceva mai complicat.

— Să mergem la spital, la mama? O să bănuiască.

— Așa e, o să bănuiască.

— Sigur că o să bănuiască.

— Am găsiţi Formidabil de deștept sunt! O să se ducă la spital numai Condruţ.

— Și?

— Ai să te duci și ai să spui mamei tale că o vecină de a voastră a călcat rufele și că ar trebui duse.

— Asta e o idee grozavă, zice Rădulescu, a mea a fost.

— Ai avut și tu o idee, se supără Chiru. Și la urma urmei dacă nu completam eu ideea, nu făcea nici doi bani.

— Și dacă o să aflăm adresele, ce o să facem cu ele?

Mama tot o să trebuiască să plătească rufele. Cu ce? De unde bani? îl întreb pe Chiru.

— Spune-mi, Chirule, pentru ce ai nevoie de adrese?

— Dacă am pus mina pe adrese, acţiunea P. 1500 este rezolvată pe jumătate.

Oprinescu îşi duse mâna la cap. Se scărpină ca un om care a dat de un mare necaz. Eu privesc în gol. Caut să pricep cum poate fi rezolvată acţiunea P. 1500, dacă aflăm adresele. Nu înţeleg nimic.

— Iar faci pe misteriosul, încearcă Dinu să-l ia peste picior.

— Poate că suntem noi prea proști și nu înţelegem, se văită Rădulescu.

Chiru clipește de câteva ori și ne face semn cu capul să-l urmăm. Mergem pe locul viran din colţ, de la Făgetului. Ne așezăm pe ruinele unei case dărâmate. Chiru se urcă mai sus, să fie la înălţime.

— Dacă nu punem la socoteală pe Oprinescu, pot să spun că proști nu sunteţi, dar n-aveţi fantezie creatoare, nu sunteţi destul de inteligenţi. Dar să lăsăm moartă chestia astja. Uite ce idee mi-a venit…

— E tot genială? îl ironizează Oprinescu.

— Lasă, mă, să spună!

— Dacă facem rost de adresele astea, putem să ne ducem la păgubași și să le ducem rufele.

— Rufele arse!

— Rufele arse!… Cumpărăm altele noi. Cu bani!

— De unde bani?

— Trebuie să facem rost.

— Cum?

— La asta nu m-am gândit, dar rost de bani trebuie să facem…

— Ce idee!… Hai la noi să mâncăm nimic, cam așa vine asta. I-a venit lui Pană-de-șoim ideea că trebuie să plătească. Asta o știm cu toţii.

Nu-i mai aud cum se ceartă. Îmi vine să plâng. Cât timp o să trebuiască să muncească mama, ca să poată plăti rufele? Pe urmă poate fi dusă și la miliţie, s-o închidă.

Ah, doamne! Mi-aduc aminte: în primul rând când a dat cu ochii de mine, mama de rufe m-a întrebat. Pe urmă îmi vin în cap ţigănușii cu ghemotoacele de bani,

lunganul care-mi spunea că-mi dă zece lei pe două bilete…

— Ce-ai rămas așa, Victore?

— Mă gândesc.

— La ce?

Le povestesc și lor de micii lustragii, de omul cu biletele de la cinematograf.

— Hai să ne facem lustragii, să facem rost de bani! propune Oprinescu.

— Uite-l ce prostii vorbește! sare Chiru. Crezi că lustragiu poate să fie oricine? Asta-i o meserie. Îţi trebuie cutie, cremă, fel de fel de perii, plușuri… Când vă spun că Oprinescu ăsta are plumb în cap, nu mă credeţi.

— Bine că ai tu creier, se supără Oprinescu… Atunci, hai să vindem bilete!

— Ideea asta nu-i așa rea, reflectează Chiru.

— Dar cu ce luăm biletele? Cu ce bani?

— Am văzut la tine pe masă 100 de lei, a cui e? se interesează Chiru.

— A mea, pentru mâncare.

— Formidabil, cumpărăm cu ea bilete.

— Dar el ce mănâncă? se bagă în vorbă Oprinescu.

— Tar judeci cu plumbul. O să mănânce la noi, la fiecare dintre noi. Asta e o problemă, ce să mănânce?!

Oprinescu recunoaşte că a spus o prostie. Privește în pământ și dă din cap.

— Nu trebuie să pierdem nicio clipă. Ce-i azi, sâmbătă? Trebuie să căutăm un cinematograf cu un film bun și ne postăm din timp la casă. Astăzi pentru două spectacole, mâine începem cu matineurile. Așa că, Victore, dă o goană până acasă și vino cu suta!

Fug acasă. Intru înăuntru. Iau suta și dau să fug. Vine înspre mine bondocul. Îmi întinde un pachet.

— Na, mă, când te duci mâine la mă-ta să-i dai asta!

Îi iau pachetul din mână.

— Mulţumesc!

— Ăăă!

— Mulţumesc!

— Bine! Nu-i nimic… a fost tac-tu pe-aici.

Tresar. Am auzit bine ce-a spus?

— Cine a fost pe-iaici?

— Tac-tu…

— Când?… I-ai spus de… I-ai spus că mama e în spital?

— Altă! Bă, păi tac-tu nu e om al dracului… Eu îl cunosc… îl cunosc, bă!…

Îmi vine să sar pe pitic și să-l iau la pumni.

— De ce i-ai spus?… De ce i-ai spus? Of!…

Mă podidește plânsul.

— Bă… Nu mai plânge, bă… Ce ești copil?… E tac-tu… De ce să nu știe? Dar nu i-am spus tot.

— Nu trebuia… Nu trebui a…

— Ce nu trebuia, bă?

— Nu trebuia să-i spui.

Piticul mă prinde de mână:

— Ia vino încoa… Dă pachetul să-l pun în casă.

Pune pachetul pe pat.

— Stai, bă, lângă mine aici…

— Mă așteaptă băieţii…

— Bă, nu trebuia să plecaţi de-acasă… Am stat de vorbă cu el… E și el om, greșește… Ce, bă, el n-are dreptul să greșească?!

— Ce știi dumneata!

Mă ridic, și cu lacrimi în ochi alerg.

— Ai adus suta? mă ia în primire Chiru.

— Da. Tat…

Mai bine să tac. Nu le spun și lor.

— Hai, dar trebuie s-o schimbăm… Ai vrut să spui ceva, Victore.

— Nimic.

Am schimbat suta și în mai puţin de o jumătate de ceas am ajuns. Suntem în faţa cinematografului Gheorghe

Doja. Vrem să ne postăm la coadă. Un om scund, bătrân, cu părul alb, dar cu sprâncenele negre, vine spre noi cu un ciocan în mână și cu un afiș. Ne dă la o parte, și chiar deasupra capetelor noastre prinde în ţinte afișul. Ne aruncăm ochii pe el. Citesc: „Scrisoare deschisă publicului spectator”. Citesc mai jos: „Daţi pe mina miliţiei pe speculanţii de bilete…” Am îngheţat. Chiru se uită la mine, s-a schimbat la faţă și el. Iese din rând și ne face semn și nouă să ne ducem după el. Plecăm unul câte unul, ca să nu se bage de seamă.

Parcă ne-a luat Dumnezeu graiul la toţi. Ne uităm unii

Ia alţii și nu zicem nimic.

— Speculanţi, zice într-un târziu Chiru. Era să devenim speculanţi. Trebuie să facem rost de bani prin muncă cinstită.

Îmi dau toţi banii înapoi. Pornim spre casă. Căutăm altă soluţie.

Am stat până seara târziu pe maidanul de lângă brutărie.

Cum să facem rost de bani? M-am a să nu afle că rufele sunt arse. Ne-am dat întâlnire pentru a doua zi dimineaţă, la ora nouă. Chiru m-a rugat să nu fiu îngrijorat.

M-a asigurat că totul se va sfârși cu bine. Doamne, ce bine ar fi!

— Băieţi, mâine dimineaţă, la ora nouă, pe terenul de fotbal „Steaua”… Și tu, Victore, culcă-te liniștit! Panăde-șoim, în noaptea asta, va găsi posibilitatea să ducă la îndeplinire acţiunea P. 1500. Cu bine, băieţi!

UN GOLAN NE DĂ PLANUL PESTE CAP ŞI DĂM DE GHINIOANE LA FIECARE PAS. DAR, CA ÎN FIECARE CARTE. TOTUL SE VA SFÂRŞI CU BINE

E nouă și jumătate. Pană-de-șoim nu mai vine. Ce-o fi cu el? Suntem toţi prezenţi.

— A venit și echipa de pitici a colectivului, Steaua". Bat mingea. Noi ne uităm la ei.

— Chiru s-o fi gândit toată noaptea și nu se mai poate trezi anim.

— Poate că s-a dus cu mama lui în piaţă.

Dinu îmi spune că s-a gândit și el azi-noapte. Dar eu am dormit vreun pic azi-noapte? N-am închis ochii de loc.

Tata ne-ar salva, ne-ar scoate din încurcătura asta. Îmi venea să mă scol și să mă duc la el în miezul nopţii, să-i spun. M-am gândit că nu e bine. Din cauza lui sau întâmplat toate astea. Tatăl Tată, de ce ai făcut lucrul ăsta?…

— Ce-ar fi dacă totuși am spune mamei tale adevărul?

— Nu, nu pot să-i spun. S-ar îmbolnăvi mai rău.

Fotbaliștilor li s-a dezumflat mingea. Au venit și ei pe tușă, lângă noi. Sunt copii de seama noastră. Prieteni de-ai lui Dinu, Oprinescu…

— Pană-de-șoim al vostru unde e? întrebă unul cu pantalonii rupţi în fund, cu nasul mic, cu privirea poncișe și cu pistrui pe toată faţa.

— Trebuie să vină și el, îi răspunde Rădulescu.

— Puneţi ceva la cale, vreo aventură?

— Îhî, răspunde Oprinescu.

Golanul cu pantalonii rupţi e mai mare ca noi toţi. Are pe el un tricou albastru decolorat, cu mâneci și cu șiret la gât. Și tricoul e ciuruit. Pe dedesubt, sub tricou, are o cămașă cărămizie, cu gulerul mototolit. Aflu că-l cheamă Vârlan, dar că i se zice „mână lungă".

— Ăsta cine-i? arată spre mine. Cine eşti, mă?

— Un coleg de-al nostru, răspunde pentru mine Dinu.

— E și el în tribul vostru?

— Da.

Dinspre șosea se aude semnalul. Apare Chiru. Vine într-un suflet. Sare peste un tub de ciment știrbit la gură și aleargă spre noi.

— Fraţilor, am făcut rost de șase sute.

Ne sculăm toţi în picioare.

— De unde?

— Cum?

— Unde sunt?

— Ia să-i văd?

Sărim toţi cu gura pe el.

— Voiam să viu încoa. Nu știu ce-mi vine să mă abat pe la rampă. Venise o garnitură. Dau cu ochii de responsabilul ăla de Pa Aprozar care are șapcă de piele. Chiru clipește și trage aer în piept. Era foc. Îi înjura pe ăia de la C.F.R. că i-a băgat tocmai acum, duminica, marfă pe gât. Se văita că n-are cu cine să descarce și o să trebuiască să plătească nu știu câte mii locaţii pentru vagoane… M-a străfulgerat o idee. Mă duc la el și-d întreb: „Cât dai de vagon dacă-l descarc eu?” Se uită la mine și gata, gata să mă ia de urechi și să-mi dea câteva, că-mi bat joc de el. „Nene, pe cinstea mea că ţi le descarc. Cât dai de vagon?” „Cum le descarci, mă uriașule”? mă întrebă el. „Am eu o echipă de băieţi. Avem nevoie de bani să ne cumpărăm echipament pentru fotbal”, îl mint eu. Responsabilul se uită la mine, mă măsoară: „Și unde ţi-e echipa?” „O aduc numaidecât dacă ne învoim.

O sută de lei de vagon. Și unde cărăm lăzile?” „Aici. Le stivuiţi aici până mâine”, îmi răspunse el. „Dacă-mi dai o sută cincizeci de lei de vagon”. „Bine, zice responsabilul, adu-ţi echipa!” Și ne dă și o ladă cu cireșe. În două ore n-avem ce alege din patru vagoane.

— Și ce faceţi cu atâţia bani? ne întreabă unul din fotbaliști.

— Ne mai trebuie încă de două ori pe-atâta.

— Pentru ce?

Chiru mă întreabă dacă poate să le spună și lor. Dau din cap că da. Echipa de pitici se uită la mine cu luare-aminte. Câţiva zic: „Săracul!”

— Mergem, băieţi? întreabă Chiru.

O luăm din loc. Se ridică și din echipa de pitici.

— Ne luaţi și pe noi?

— Haideţi!

Golanul se ridică și el. După el, toţi. Nu rămâne decât unul care moșește la minge.

— Ai să-l ajutăm, săracul!

— Ce ghinion!

— Bine că nu i-a luat foc casa.

— Eu am văzut unul care a murit dintr-o explozie de asta, comentează în urma noastră noii mei prieteni. Ce băieţi buni! Golanul trece în faţă lângă Chiru și lângă băiatul cu cicatrice.

Ajungem la rampă. Sunt patru vagoane, cu uși mari pe șine. Suntem o armată de copii. O locomotivă pufăie pe linia cealaltă. Un om cu șapcă de ceferist face rotocoale prin aer cu un fanion negru de fum. Mecanicul de la locomotivă trage de minerul fluierului. Locomotiva scoate un șuier prelung, apoi împrăștie aburi și pornește. Face manevre.

Responsabilul dă la o parte o scindară și niște cuști de păsări. Le dă la o parte de pe rampă. Îi arată lui Chiru unde trebuie stivuite lăzile.

— Începem, băieţi?

Chiru se ocupă de organizare.

— Doi inși se urcă în vagon și dau la mână. Restul facem un șir indian.

Ne înșirăm unul în spatele altuia. Luăm câte o ladă și o ducem la stivă.

Responsabilul se plimbă de colo până colo. Vine la el un ceferist cu niște hârtii ca să le semneze. E o hărmălaie!… Toţi vorbesc. Chiru strigă la noi să dăm mai repede.

— Ai, fraţilor, daţi-i bătaie!

Un vagon e pe un sfert golit. Lada nu e chiar ușoară.

Prin crăpăturile lăzilor mai ies cireșe. Le mănâncă băieţii cu sâmburi cu tot. Mie nu-mi arde de mâncat, sunt bucuros că facem rost de bani. Mă uit la tovarășii mei. Își rup oasele pentru mine, îmi vine să mă duc la fiecare din ei să-i sărut.

Deodată aud înjurături. Responsabilul se apleacă, ia de jos un retevei și vine înjurând spre noi.

Rămânem împietriţi. Ce-o avea responsabilul? Ridică deasupra capului reteveiul și vrea să dea în Rădulescu.

Ca din pământ, apare tatăl lui Chiru și… și tata. Doamne, ce-i cu tata aici? Se vâră amândoi lângă responsabil și Rădulescu.

— Ce ai cu copilul? întreabă tata.

Vreau să fug după gheretă să nu dau ochi cu tata.

— Victoraș, stai, Victoraș!

Rămân pe loc. Mă uit în pământ.

— Sunt niște pungașii ţipă responsabilul, s-au angajat să descarce vagoanele și ia uite ce-au făcut… Veniţi încoa… Veniţi cu mine să vedeţi.

Omul cu șapca de piele trage pe tata spre spatele rampei.

— Pungașii

— Te rog să nu-i faci pungași! se întărită tata.

În niște boschete, vreo trei lăzi cu fructe ascunse. Golanul vine la noi și se plânge:

— Fraţilor, eu le-am dus acolo. Am vrut să vă fac rost de bani mai mulţi, să iasă puștiul din încurcătură… O ia la goană. Fuge pe linie. Tata se ceartă cu responsabilul. Noi nu știm ce să facem. Mă uit în susul liniei după golan. „Fraţilor, eu le-am dus acolo. Am vrut să fac rost de bani mai mulţi ca să… Să fug după el să-i mulţumesc!…

Chiru îi explică lui taică-său:

— Tăticule, zău dacă am vrut să furăm.

— Știu.

— Dar lăzile cine le-a dus acolo? Eu… eu, mă derbedeilor? zbiară responsabilul.

Mă duc lângă responsabil și-i zic:

— Eu am furat. Eu le-am dus acolo! Du-mă la miliţie. Da, eu le-am furat.

— Victoraș, tu ai furat! se miră tata.

— Da, eu am furat!

Copiii se uită unul la altul. Băiatul cu cicatricea vine și el aproape și-i zice:

— Nu-i adevărat!

— Ba da! Ba da! Eu le-am dus acolo.

— Cum se poate, Victoraș? Tu, copilul meu să furi?

— Nu mai sunt copilul dumitale… mă podidește plânsul… Da, nu mai sunt copilul dumitale, nu! sunt al lui mama!

— Victoraș!

Chiru îi zice și el lui taică-său:

— Da, noi am furat, ca s-o salvăm pe mama lui.

— Cum s-o salvaţi?

— Vedeţi, vedeţi, recunosc singuri c-au furat, se bucură responsabilul.

— N-au furat ei, strigă în cor „piticii”. „Mână lungă” a furat. Ăla care a fugit.

— Ba eu am furat, zic în hohot de plâns.

— „Mână lungă” a furat.

Omul cu șapcă îşi descheie haina, îşi ridică cozorocul în sus și zice:

— Vă rog lăsaţi-mă în pace! Plecaţi de aici… Cine dracu’ m-a pus să-mi bag în cârd cu copiii… Duceţi-vă de aici și lăsaţi-mă că am de lucru, trebuie să descarc vagoanele!

— Victore, spune ce s-a întâmplat? Vino lângă mine și nu mai plânge!

Ah, cum aș vrea să sar în braţele lui, cum l-aș săruta, dar nu pot, și gata. Vine spre mine. Fără să vreau, mă dau înapoi.

— Fugi de mine, Victoraș?

— Da! Mama în spital și dumneata…

— În spital?!

— Da, în spital, și dumneata ai băgat-o în spital.

— Victoraș!

Mi-acopăr ochii cu palmele. Tata mă cuprinde, mă smucesc şi-o iau la fugă. Fug și copiii după mine. Tata a rămas cu tatăl lui Chiru. Se uită după noi și strigă. Mă opresc pe malul liniei. Mă trântesc pe iarbă și plâng.

Chiru mă roagă să mă liniștesc.

— Cine l-a adus pe tata aici?

Chiru bâiguie:

— Păi, nu eu… Tăticu’ l-a adus.

— Și tatălui tău de ce i-ai spus?

— Dragă Victore, crede-mă, trebuia.

— Nu trebuia.

— Ba da, o să vezi tu că acum o să-i vină mintea la cap, și tăticu’ și mămica au spus la fel… Și de fapt, ideea asta nu a fost a noastră, a mea sau a lui tăticu’. Mă mica… Ea a zis: „Ar trebui adus să vadă cum se zbat niște copii să salveze o femeie”. Și am găsit că ideea e bună, zău, Victore. Ideea e grozavă și-mi pare rău că n-a fost a mea. Dar ce să-i faci. Oamenii mai bătrâni au mai multă experienţă.

— Ah, Chirule, ce mi-ai făcut? în ce încurcătură m-ai băgat? Cum mai dau ochii cu mama?

— Auzi, Victore, mi-a plăcut grozav atitudinea ta, schimbă vorba Chiru.

— Care atitudine?

— C-ai spus că tu ai furat lăzile… Asta cred că l-a pus pe gânduri pe taică-tău, el să aibă un copil hoţ? N-ai văzut? Imediat am simţit încotro bate, m-am solidarizat

numaidecât cu tine. Tăticu' se uita La mine… Se speriase c-am furat. Dar i-am făcut cu ochiul și-a priceput…

Victore, să știi că tatăl tău e un om bun… Cunosc la oameni…

Rădulescu se joacă cu un fir de iarbă. Îl bagă în gură, mușcă din el puţin, scuipă și se uită la noi. Băiatul cu cicatricea îşi pipăie umărul. Îl doare. A cărat la lăzi!…

Din faţă vine o locomotivă. Când trece pe lângă noi, mecanicul dă drumul la aburi să ne sperie. Nu ne sinchisim.

Unul din echipa de pitici aruncă cu o piatră după un câine.

— Și totuși ce facem? Trebuie să întreprindem ceva zice Rădulescu.

— Ce-ar fi dacă am aduce fiecare dintre noi câte ceva de acasă, se vârî în vorbă Oprinescu.

— Ce?

— Unul un cearșaf, altul o faţă de pernă, altul o cămașă.

— Să furăm?

— Să cerem de la mamele noastre.

— Taci, măăă alifie, i-o reteză iar Chiru.

— Hai să facem o listă de subscripţie, să umblăm din casă în casă, să zicem că strângem pentru o biserică, propune unul din echipa de pitici.

Chiru îl pune și pe ăsta la punct.

— Să cerșim?

Vine cu coada-ntre picioare golanul. Se apropie de mine.

Îmi întinde o hârtie de 25 lei.

— Îmi pare rău că s-a întâmplat așa. Să mor eu dacă n-am vrut să-ţi fac rost de bani mai mulţi.

Stă cu mâna întinsă.

— L-ai ăștia sunt banii mei, i-am strâns ca să-mi cumpăr un trening.

— Cumpără-ţi trening. N-avem nevoie de pomana ta, îl apostrofează Chiru.

Parcă mi-e milă de golan. Îi pare rău și lui că s-a întâmplat așa. El n-a vrut. Dar nu trebuia să fure.

— Ce bine era dacă se întâmpla asta cu câteva zile înainte de Anul nou, se pomenește vorbind Oprinescu.

Chiru dă din mâini, a desperare.

— De ce era, mă, bine? îl întreabă, mușcându-și buzele.

— Că mergeam cu colindul și făceam rost de bani.

— Băăă, ce proști am fost, sare iar Oprinescu. Știi ce trebuia să facem aseară?

— Ce?

— Să fi băgat toată suta aia în bilete Pronosport. Din cincizeci de combinaţii era imposibil să nu ghicim una.

Chiru se uită la noi:

— Ce-o fi, mă, în capul lui Oprinescu ăsta? Numai aiureli vorbește.

— Da, bă Chirule, tu crezi că nu se putea întâmpla să câștigăm?

— Eu știu un frizer. Pe nea Anghel, ăsta în fiecare săptămână strică câte două sute de lei. Și doar o singură dată a ghicit zece rezultate. A luat o sută șaizeci de

lei.

Nici banii nu și i-a scos.

Chiru se liniștește. Se scoală-n picioare:

— Eu cred că acţiunea P.1500 e rezolvată.

„Cum o să fie rezolvată?" mă gândesc eu mergând spre casă.

Vecinii din curte erau toţi afară. Unii jucau table, alţii meștereau la câte ceva; curtea era proaspăt stropită și măturată. Bărbaţii erau toţi bărbieriţi și îmbrăcaţi curat.

M-au chemat aproape toţi și m-au întrebat ce e cu mama. Le-am spus că după-masă mă duc la ea. Toţi m-au poftit la ei la masă. Am găsit mâncare pe masă, în casă.

Mi-a adus-o cum am intrat pe poartă femeia cu albeaţă la ochi. Bondocul ei nu mai e îmbrăcat în hainele pline de vopsele. După ce am mâncat am luat pachetele și am pornit-o spre spital.

Acum nu mai trebuie să mă furișez. Duminica, de la două la patru, are voie să intre oricine.

*

Salonul unde-i mama e plin. La fiecare pat, câte doi-trei vizitatori. Dar cine o fi? Uite, și lângă mama e o femeie.

N-o cunosc! Mă duc la pat. Femeia îmi face loc.

— Sărut mâna, mamă!

Mă cuprinde și mă sărută. Ochii îi sunt umeziţi. Se umezesc și ai mei. Caut să fiu bărbat.

— Tu ești, Victor?

— Eu sunt!

— Mi-a vorbit foarte mult de tine băiatul meu.

— Cine e băiatul dumneavoastră?

— Chiru.

— Sunteţi mama lui Chiru?… Sărut mâna… da… cine… cum aţi aflat?

— Stai aici… stai pe pat și nu mai fi așa curios!

— Spune-mi, Victoraș, are cineva grijă de tine?…

— Toată curtea, mamă, toţi au grijă de mine! Uite, ţi-au trimis…

Desfac pachetul și-i pun pe noptieră alături de punga cu mere, care, pesemne că a adus-o mama lui Chiru, borcanul cu șerbet, lămâile și celelalte.

— Ce-i pe acasă?

— Bine, mamă!

— Nu ţi-e urât singur?

— Mi-e urât, dar ce să fac?

Ușa salonului se deschide şi-şi vâră capul înăuntru vecina noastră din Arcului, nevasta tâmplarului, madam Alexandrescu. Asta de unde o mai fi aflat? Mă uit la ea, la mama. Dar iată că mai intră o altă vecină de-a noastră, Parota. Și după Parota, nora lui nea Niculae hamalul. Pfiu! Se sărută pe rând, pe noptieră nu mai

e loc să mai pui un ac. E plină de fructe, pachete cu prăjituri.

Vecinele mă sărută și pe mine. Eu parcă sunt bătut în cap. Nu știu ce să fac. Nu știu ce se întâmplă. Dar staţi că nu s-a terminat. Intră și tata. Da, nu mi se pare, e tata… Doamne, chiar el el Uite-l și pe tatăl lui Chiru.

Îi fac semn mamei să se uite spre ușă. Se uită în ochii lui tata care se apropie de ea. Mama n-a tresărit când l-a văzut. Am aflat de ce. Tata a fost și ieri la spital.

S-au împăcat de ieri.

— Victoraș!

Cine mă strigă? Aa! Chiru, a venit și el. Da, el mai lipsea.

— Victoraș, vino, mă, încoa!

Mă ridic de pe pat și plec. Mă uit la tata și la mama care se sărută. Tata întoarce capul spre mine, îmi face semn amenințător cu degetul și râde. Îi fac și eu lui și ies.

— Ce, mă, stăteai acolo cu oamenii mari? Au și ei de vorbit… Na, uite ne-a dat taică-tău câte zece lei să ne ducem la cinema. Dar a zis să nu cumva să întârzii de seară că-ţi rupe urechile.

*

Suntem în trenul de Făgăraș. Eu și tata. Mergem la Sebeș s-o luăm pe Ileana. Acum n-am să mai dorm. Stau și mă uit la fereastră. Cât e de frumoasă Valea Prahovei! Cât de frumos e drumul până la Făgăraș! Despre drumul ăsta are să vă povestesc câteva ceasuri.

Mă uit într-una pe fereastră. Vreau să văd tot, tot. Să am ce vă povesti.

— Tată, vreau să te rog ceva!

— Spune, Victoraș!

— Nu vreau să mai vin înapoi la școala noastră, vreau să rămân mai departe cu Chiru, cu Dinu, cu Rădulescu, cu

Oprinescu, cu tot tribul. Mă lași? îmi scoţi abonament de tramvai? Mă lași, tată?

— Dacă nu ţi-e greu să mergi în fiecare zi până acolo…

— Mulţumesc, tată…

Dragii mei, să veniţi neapărat pe la mine când mă întorc de la Sebeș. O să vedeţi ce grădină minunată avem noi.

O grădină formidabilă, cu caiși, cu pruni tomnatici, apoi bolta noastră de viţă căţărătoare…

La cearșafurile dare trebuie să le plătim să nu vă mai gândiţi. Nu-i o problemă. Doar tata e maistru.

AM FUGIT DE-ACASĂ

O NOAPTE LUNGĂ

Aseară, ai mei m-au trimis la culcare la nouă jumătate:

— Di-te, Radule, și te culcă… lasă… mai faci din lecţii mâine dimineaţă, mi-a zis mama.

Voi credeţi că eu îmi făceam lecţiile la masa mea de lucru? Așa credeţi? Vă înșelaţi. Mă gândeam la… ah, dacă aţi ști voi la ce mă gândeam! Mâine o să fie o zi mare. Mare de tot. Mâine am să-i fac praf cu experienţa mea pe toţi prietenii. Toţi colegii mei din a șasea vor rămâne cu gura căscată.

— Hai, Radule, unde te gândeşti? A spus maică-ta să te duci la culcare… Du-te!

Îmi stă pe limbă: să le spun și lor de experienţa mea?

— Tată…

Nu! mai bine să le fac o surpriză. Să le arăt și lor ce sunt în stare.

— Ce vrei? mă întrebă tata.

— Ăă… nimic. Mă duc la culcare.

Am intrat în camera mea. M-am dezbrăcat. Culcă-te dacă poţil Cum o să vie somnul? Mă sucesc și mă răsucesc în pat. Totul este pregătit. Când m-a trimis mama după

Albol, de-aia am întârzial. Am fost de-am căutat locul unde să fac experienţa. Mâine dimineaţă am să trec pe la Panait, o să-l iau cu mine. O să-i iau și pe Zamfirești, și pe Ghiuri, și pe Iliuţă. Sigur că o să vină și Ștefan cu sora lui. Am să le spun: „Voi staţi aici! Nu vă apropiaţi. Veniţi numai când o să vă chem eu!” Cu siguranţă că o să-mi reușească! Totuși trebuie să mă culc, să treacă noaptea asta mai repede. Nu, la experienţa mea nu trebuie să mă mai gândesc. La ce să mă gândesc atunci? La nimic. Așa poate vine somnul… E prost să vină? Mă uit pe pereţi. În tavan. La fereastră… să mă întorc cu faţa la perete poate… Nimic! Vor rămâne cu gura căscată toţi prietenii mei. Mâine după-amiază, în prima recreaţie, voi fi înconjurat de toată clasa. Ce vorbesc eu? De toată școala! Vor tăbărî pe mine cu întrebări: „Cum ai reușit, Radule?… Cum de ţi-a trecut asta prin cap?… Vrei să mai faci o experienţă ca să vedem și noi?… Ne spui și nouă cum ai făcut?”. Eu am să mă uit la ei de sus și am să le spun: „Chestie de materie cenușie!…” Ia uită-te! Iar mă gândesc ia experienţa mea. Așa n-am să mai dorm de loc. Hai să închid ochii! Dacă vrei să adormi repede, trebuie să-ţi imaginezi un lan de grâu unduit de

vânt. Îmi imaginez lanul cu grâu. Ţi-ai găsit! O să mă cheme şi la cancelarie. Tovarășul director o să-mi întindă mâna și o să-mi zică: „Îmi pare bine că în școala noastră există un astfel de elev. Felicitările mele, Radu Oprișan!” Președintele detașamentului o să strângă pionierii în careu. Mă va prezenta instructorul nostru, cum l-a prezentat luna trecută pe un scriitor care a venit să ne povestească despre romanul la care lucrează. Tot așa. Vor sta atenţi și în faţa mea. Tu nu înţelegi, Radule, că nu trebuie să te mai gândești la…?

*

Ce vis! Ce vis formidabili Voi știţi ce-i aia formidabil?… Formidabili Imaginaţi-vă: o rampă de lansare a rachetelor. O rachetă. O rachetă de-adevăratelea! Zbura spre Cosmos. Cine o lansase? Eul Eu, Radu Oprișan. Singur lângă rampa de lansare. Rampa era parcă așezată chiar pe dâmbul unde am să fac eu astăzi experienţa mea. De după dâmb, după ce racheta și-a luat zborul, au apărut chipurile mirate ale lui Ștefan, Iliuţă, Panait, Alexandru, Ioana, Ghiuri… Parcă era și Lolică. Da’ parcă erau mai mulţi. Și niște oameni mari. Toţi făceau temeneli în faţa mea. Toţi se aplecau ca în faţa unui sultan. N-am dormit mult. Cât o fi ceasul? Trebuie să mai fie mult până la ziuă. Dar parcă am mai visat ceva.

Ceva cu niște câini poliţiști… Ah, ce vis urât! Se făcea că la Palatul pionierilor se aflase că eu luasem… lua sem ceva de care am mâine nevoie. Se aflase și trimiseseră miliţia în căutarea mea. Fugeau după mine să mă prindă și să mă ducă fa închisoare. Fugeau vreo 20 de câini poliţiști, m-au încolţit într-o mlaștină și în — au dus la tribunal. Cât de groaznic era! S-a sculat președintele tribunalului… Toată școala era parcă la judecarea mea. S-a ridicat președintele și vorbea… parcă cu vocea lui Lolică. Îmi lua interogatoriul:

„Cum te cheamă?”

Parcă Lolică nu știa? Am tăcut din gură. Președintele a bătut cu un ciocan în masă. Acum era Lolică, dar vorbea cu o voce de om mare:

„Te-am întrebat cum te cheamă!”

Radu Oprișan!”

„Câţi ani ai?”

„13”.

După ce mi-a pus niște întrebări, s-a adresat către sală:

„Judecăm astăzi un caz grozav de grav. Băiatul acesta, Oprișan Radu…”

Era și mama la proces, și tata. Și ei mă acuzau. Toată lumea mă acuza. Pe urmă iar am visat rampa de lansare.

Ce ţi-e și cu visele astea! Ca să mă dezmeticesc, mă ridic de pe pat, mă duc în vârfuri la fereastră. De ce mi s-a făcut așa teamă? Chiar s-o fi aflat la palat că… Dacă s-a aflat?

La gândul ăsta îmi vine să-mi mușc buzele. Scrâșnesc din dinţi. Abia acum îmi dau seama. Adevărul este că, totuși, ceea ce am făcut eu este un furt. Deși n-am făcut asta decât pentru experienţă. Am vrut să le arăt ce pot.

Eu, Radu Oprișan. Apoi le-aș fi spus totul. Totuși… Mă uit pe fereastră. Zăresc,

descopăr printre stivele de cărămizi și materiale de construcţie, plimbându-se, un om.

Cine-o fi? Vreun miliţian? O aștepta să se lumineze de ziuă, ca să vină să mă înhaţe? Mi-e frică, mamă! Mamă, vino-ncoa'! Vino lângă mine! S-o strig pe mama? Dac-ar afla… Tremur. Tremur din toate mădularele. Mă uit mai bine. Omul se ascunde parcă pe după stive. Într-un târziu, răsuflu ușurat. Nu e niciun miliţian. E moș Petrache, paznicul. Paznicul șantierului de construcţii de locuinţe. Da, moș Petrache! îi cunosc mersul legănat. Îl cunosc bine pe moș Petrache. Seara stăm cu el după ce se lasă lucrul. Își perpelește o bucată de slănină la fla căra focului. Untura se scurge din bucata de slănină.

Se scurge, picură pe jumătatea de pâine care e tăiată felii, în lungime. În fiecare seară, moș Petrache mă trimite pe mine sau pe Horia, băiatul pictorului de pe strada noastră, să-i aducem o sticlă cu apă. După ce mănâncă, ne cheamă pe toţi în jurul lui și începe să ne povestească. Să ne spună cum era în trecut. Cât au suferit părinţii noștri. Ce — a pătimit el. N-are o mână de la cot. I-a prins-o o presă și i-a retezat-o. Stăpânul la care lucra l-a dat afară. Ne povestește cât a suferit și copilul lui, că au rămas numai ei doi.

„Blocurile astea pentru părinţii voștri le facem. Pentru voi". Mereu, despre oricine povestește, în orice frază, vâră și cuvântul eliberare. Chiar când ne cântă din solz de pește — știe să cânte minunat din solz de pește.

Şi-atunci ne spune: „Înainte de eliberare nu-mi ardea de cântecel".

Ce drag ne este nouă, copiilor din cartier, de acest paznic! De multe ori ne pune și la muncă. Dacă vede o stivă de cărămizi răsturnată, ne cheamă: „Hai, copiii moșului, hai să așezăm, mai bine cărămizile astea!" îl ajutăm cu dragă inimă. Orice ne spune facem. Că-l iubim. Îl iubim mult.

Mă uit lung. Mă uit cu lacrimi în ochi spre el. Ce-o fi cu lacrimile astea? între două ziduri se bălăbăne o placardă pe oare chiar moș Petrache a scris cu niște litere la fel ca cele pe care le făceam eu când eram în clasa a doua: „Să dăm locuinţe cât mai bune și cât mai ieftine".

Iar mai jos, cu aceleași litere: „Distrugerea de materiale, chiulul, lucrul de mântuială înseamnă furt din avutul obștesc".

TREBUIE SĂ FUG DE-ACASĂ!

Aud ca prin vis bătăi în ușă. Cum de am alipit? Poate visez. Ciulesc urechile. Nu mă mai mișc în pat. Da, bate cineva. Săr din pat ca ars. Trec lângă fereastră.

Aud:

— Tovarășe Oprișan!

Recunosc vocea. E a instructorului de la cercul de chimie.

Se răsucește cheia în broască.

— Bună dimineaţa… Da' ce s-a-ntâmplat?! se miră tata, dând cu ochii de instructor.

— Sunteţi invitat până la Palatul pionierilor!

— Eu?

— Da.

— Da' ce s-a-ntâmplat?

— În legătură cu fiul dumneavoastră.

— Radu?…

Mama a sărit din pat. Și-a luat capotul pe ea și s-a dus lângă instructor.

— Ce-a făcut copilul meu?

Tremur! M-au apucat chiar sughiţurile. Ce să fac? Ce să fac? Iau servieta, arunc cărţile din ea. Nu las decât car tea de chimie. Arunc în fugă o cămașă, un flanel, pasta de dinţi, periuţa… Scriu repede un bileţel. Deschid fereastra. Sar în curte. Se deschide ușa de la verandă.

Nu, nu pot ieși pe poartă. Să fug? Aleargă instructorul după mine, dacă fug. Fereastra de la bucătărie e deschisă. Sar pe fereastră în bucătărie. Mă ascund în cămară.

Mama plânge. Tata tușește — așa tușește tata de câte ori este nervos. De-ar fi acum un cutremur, de-ar cădea aceste ziduri pe mine! Dau cu ochii de o cutie de pio neze. Ce-ar fi să înghit pionezele astea?

— Unde e Răducu? Cheamă-l!

Îmi mai zice Răducu! Nu merit, tată!…

— Nu e în camera lui! îngână speriată mama.

Iar tușește tata.

— A fugit!

Stau nemișcat. M-au trecut sudorile. A amuţit și mama.

A amuţit și tata. Tata se plimbă prin casă, că aud parchetul scârţâind. Tușește întruna.

— Uite ce-am găsit pe masă!

— Ce-ai găsit?

— Un bilet: „Lucrurile sunt în magazia de lemne sub albie. Iertaţi-mă! Radu".

Îi aud citind. Se lasă apoi o liniște de mormânt. De ce n-am fugit azi-noapte? N-am trecut niciodată printr-un moment atât de groaznic. Mi-e teamă… Mi-e rușine.

Mi-e rușine chiar de mine. Hoţi Da, ăsta-i adevărul.

La picioarele mele e o sticlă cu gaz. Dacă-l beau, mor?

Aud tușea seacă, nervoasă a lui tata. Aud pași.

— Să fure băiatul meu? Unde e cheia de la magazie?

— E pe bufet, lângă cutia cu cârlige de rufe.

Aud pietrișul din curte scârţâind sub pantofii lui tata.

Se duce la magazie. Trebuie să fug. Escaladez fereastra.

Mă furișez pe după grilajul de șipci care ajută viţei să se caţăre. Ciobanu, câinele nostru, se gudură. Vrea să latre de bucurie că mă vede. Ori poate vrea să-mi ceară mâncare. Îi fac semn să tacă. Până aici se aude cum plânge mama. Sar gardul. Vecina noastră dă mâncare la porumbei. Fărâmiţează pâine și o aruncă de acolo, de sus, de pe balcon. M-a văzut c-am sărit gardul. Se uită mirată la mine. Ciobanu

latră. A ieșit la fereastră și tovarășa Pahonţu. Scoate lucrurile de pat la aerisit.

M-a văzut și ea. Le aud vorbind despre mine. Alerg. Alerg așa, în neștire. Dar încotro? Ce-o să fac? Fug. Mi se pune splina. Dar n-am habar. Am trecut de chioșcul de pâine. Mă opresc. O să mai vin după pâine aici? Merg încet. N-aș vrea, n-aș dori să fie nimeni în situaţia mea. Unde să mă duc?

Încă nu este ora șapte. Trec oamenii spre fabrică. Aici, pe banca asta unde stau, mă poate vedea cineva, vreun prieten de-al lui tata. Ce fac eu pe bancă așa de dimineaţă? Ce-i asta? Visez? Uite-l pe Ghiuri, colegul meu de bancă. Mamăl în urma lui, Ștefan și Panait. Ce e cu ei? Mă urmăresc? Mi se pare? Da, chiar ei sunt. Ștefan și Panait parcă s-au ascuns după chioșcul de răcoritoare din faţa pieţii. Ba nu s-au ascuns. Uite că aleargă după Ghiuri. Vin toţi trei spre mine. Sunt pierdut. Mă ridic de pe bancă. Pornesc ușor spre staţia lui 47. Iuţesc pasul. Aud în urma mea:

— Radule!

Sunt aproape. S-o rup la fugă? Nu. Vor bănui. Întorc capul. Mă opresc. Acum sunt cinci. De unde au mai apărut și Zamfireștii? Alexandru și sora lui, Ioana. Sunt toţi lângă mine. Se uită în ochii mei într-un fel deosebit. Ia uite cum se uită ca la… parcă s-ar uita la un dușman.

Nu știu de ce. Îmi aduc aminte de lucruri care… Ei sunt cei mai buni prieteni ai mei. Toţi mergem joia la Palatul pionierilor împreună. Ghiuri și Ștefan sunt cu mine la același cerc… „Cercul de chimie”. Panait la fotbal. Ioana la filatelie. De ce s-or uita ila mine? O să mai mergem împreună la Palatul pionierilor? Ghiuri mă întreabă:

— Unde te duci, Radule?

Mă uit la fiecare în parte. Ceva trebuie să le spun. Trebuie să mint pe bunii mei prieteni.

— Mă… mă duc, m-a trimis mama să duc ceva la o tușă a mea.

— Radule! mă avertizează Ghiuri parcă și cu privirile.

— Ce e, Ghiuri?

— De ce minţi?

— Te rog să nu mă faci mincinos, mă prefac eu că mă supăr.

Ioana înaintează un pas spre mine:

— Ești mincinos, Radule! Mi-e rușine pentru tine. Ţi-au intrat niște prostii în cap, și-acum vezi unde te-au dus prostiile tale?

— Ce prostii? Ce tot pălăvrăgești?

Panait se supără și el:

— Ioana are dreptate. În capul tău sunt niște gogomănii mai mari decât tine. Spune-ne ce ai de gând, unde te duci?

— Am spus, la…

— Minţi, sare și Ștefan. Am fost la tine acasă. Ai fugit.

Mă trec niște fiori… Pe frunte simt broboane de sudoare. Mă șterg cu dosul palmei. Ce să fac? Uite! Uite salvarea mea! în staţie s-a oprit mașina 47. Mă strecor printre ei și alerg. A pornit mașina. Bine că taxatorul n-a închis ușa. O săritură și… Sunt în mașină. Ușa s-a închis. Sunt salvat. Aleargă și ei după mașină, dar nu se

pot ţine după ea. Fac semne desperate. Strigă. Degeaba. Cobor la prima staţie și o iau pe străzi lăturalnice. Hoinăresc.

Cu școala ce fac? Câte întrebări îmi pun! Ce-o să mănânc? Acum nu mi-e foame. De teamă, de rușine, mi-a trecut și foamea. Dar cât o să rezist? Unde să mă duc?

Sora mamei stă pe strada Cantemir; să mă duc la ea? Dar dacă colegii mei s-au dus la ea și mă așteaptă acolo? De unde să știe adresa? Și ei ce să-i spun? De ce mă duc la ea?, M-a trimis mama să-mi dai…" Ce să-mi dea? Și cât o să pot sta la ea? O zi, două, pe urmă…„Tu nu te duci la școală?" o să mă întrebe.

Hoinăresc pe străzi. E vremea prânzului. Mi-e foame. M-am decis să mă duc la tușă-mea. N-am nici bani de tramvai. Din cartierul nostru până în Cantemir e drum. O iau pe jos, încet. Am ajuns. Tușa Maria e bucuroasă când mă vede. Mă uit cu grijă prin casă. Nu cumva mama e aici? N-a venit să mă caute Ghiuri, Panait și ceilalţi? Ce-o fi o fi!

Mă sărută tușă-mea:

— Ce-i cu tine, Răducule?

Cercetez fiecare ungher al camerelor. Nimic deosebit.

— Am venit pe la dumneata, îngân eu.

— Ai mâncat?

De mi-ar da de mâncare mai repede! S-o șterg cât mai curând de-aici.

— Nu!

— Vino la masă!

Îmi pregătește de mâncare. Mă întreabă ce mai fac ai noștri. De ce nu am mai fost pe la ei. Îi spun că sunt ocupaţi. Că mama are de lucru cu casa.

— Altă dată veneau mai des pe de noi.

Ia uite de ce îi arde!

— Am să le spun! mint eu.

Mănânc cu o poftă de lup. Înfulec ca de frica morţii.

— Și tu când înveţi? Dimineaţa? Mi-a spus maică-ta că ai adus numai note 9 și 10. Bravo! mai aveţi puţin până la vacanţă. Te trimite undeva în vacanţă?

Oftez.

— Vii direct de la școală?

— Nu… adică da… s-a închis școala de acum. Azi a fost ultima zi…

— S-a închis? De ce?

Ce mincinos sunt! Să-i spun ei adevărul? Să i-l spun? Nu! O să mă ia de mână și o să mă ducă acasă. Și nu vreau să dau ochii cu ai mei nici în ruptul capului.

— Unde te gândești, Radule? Ce e cu tine? Nu ești în apele tale.

— Nicăieri nu mă gândesc… Adică, la școală… îmi pare rău că s-a închis… Dar… Știi, a fost… este o epidemie… Dezinfectează clasele… A fost un caz de…

— Ce epidemie?

— Gripă.

— Acum, primăvara, gripă?

— Nu știu, un fel de gripă… Dar e bine că acum noi, vreo 10 elevi… Uite, eu

am bagajul făcut… Plec într-o excursie… Da, clasa noastră a câştigat un concurs. „Drumeţii veseli”, și… și eu am participat… o să fie o excursie frumoasă.

Ce minciună!? Cum de nu mi-e rușine!? Cum de nu-mi crapă obrazul?

— Și unde vă duceţi?

— La… La Sinaia… Da, vizităm și Peleșul, și mergem și la cota 1 400… o să fie frumos.

— Când plecaţi?

— La… la 3 ne ia o mașină… Cu mașina mergem în excursie… Trebuie să plec… E unu și jumătate cea sul, nu? Merge bine ceas’ ăla?

— Da!

Mi-a dat 15 lei. M-a sărutat și am plecat.

Mi-e rușine de voi, dragi prieteni.

SUNT CĂLĂTOR CLANDESTIN

Hoţ și mincinos. Da, sunt un hoţ și un mincinos. Pe tuși-mea am minţit-o că s-a închis școala. Că plec într-o excursie. N-am furat niciodată până acum. N-am minţit niciodată. Acum…Am luat cei 15 lei de la tuși-mea și-am luat-o la picior…Am hoinărit ca un vagabond prin oraș. Sunt un vagabond. Mi-a trecut prin cap o idee năstrușnică. Să plec la ţară. Să mă duc ia Priboieni, unde s-a născut tata.

La unchii și mătușile mele. Am mai fost pe la ei anul trecut. O să trebuie să-i mint. Altfel ce pot să le spun?

Că am furat? Nu mă iau la goană? Nu mă urcă în tren și mă duc la București, la ai mei? Stau în cumpănă. Să mă duc, să nu mă duc. Am pornit-o spre gară. Ai mei mănâncă de cină acum. Or mânca? îi mai arde mamei de mâncare? Mă caută poate peste tot. Tata acum tușește și o ceartă poate pe mama că n-a avut grijă de mine. Ce grijă să fi avut? Nu, mama n-are nicio vină. Să nu o certi, tată! Te rog să n-o certi!

Sunt în gara de Nord. Peste o jumătate de ceas pleacă trenul spre Pitești. Mă duc la casa de bilete. Până la Călinești, unde trebuie să cobor eu, costă 17 lei. Ce fac? Am doar 15 lei. Și mi-e o foame… Zău așa, ce fac? Mă așez pe o bancă. Stau cu coatele pe servieta care mi-am așezat-o pe genunchi. Îmi strâng obrajii în palme. Peste drum de mine, un chioșc: bomboane, cornuri, chifle. Zece chifle aș mânca acum. Nu pot să mă duc la Priboieni. Nu-mi ajung banii. Unde o să dorm de-acum încolo?

Până la plecarea trenului mai sunt 25 de minute. A început să se răcorească. Scot din servietă flanela. O îmbrac. O idee! Ce-ar fi să vând o cămașă? Cui? Pe banca cealaltă se odihnește un ţăran cu o paporniţă cât toate zilele. Mă duc la el.

— Nu cumperi o cămașă, nene?

Scot din servietă o cămașă. Se uită la ea. O cercetează, apoi, dând din umeri, îmi zice:

— Ce să fac cu ea? Nu am copii… Da' de ce o vinzi?

La întrebarea asta nu mă așteptam. Îl mint și pe el:

— Am nevoie de bani.

— Ce faci cu banii?

— Trebuie să mă duc acasă, la ţară, și am pierdut banii.

Îmi taie un coltuc de pâine. Scoate din coșul de papură și niște brânză. Mănânc cu poftă. Dacă avea bani la el, îmi dădea și bani.

Mai sunt 10 minute până la plecarea trenului. Dau târcoale peronului. Îmi iau inima în dinţi. Fie ce-o fi, mă urc în tren. Stau pe culoar și mă uit în toate părţile ca un hoţ urmărit. Dar ce, nu sunt hoţ? Aud megafoanele de pe peron: „Trenul personal, în direcţia Titu-Găești-Goleşti-Pitești, pleacă peste cinci minute". De-ar pleca odată.

Dacă tata a plecat la Priboieni după mine? Dacă îl găsesc acolo? Nu. N-a avut când. Mă caută prin vecini.

Aud tampoanele izbindu-se. Gata. Trenul s-a urnit. A prins viteză… Cum se deschide ușa, tresar. De n-ar veni conductorul. Când văd un chipiu de ceferist, mă cutremur.

Trenul ăsta oprește la toate staţiile. şi stă în staţii… Cobor de câte ori oprește trenul. Mă uit la fiecare vagon. Sunt cu ochii după conductor. Mă urc mereu în vagonul prin care a trecut. Dacă aș sta acum pe o bancă, sunt sigur că aș adormi. Casc întruna. Ochii mi se fac mici.

Pleoapele mi se lasă. Mă uit pe fereastră. Mă gândesc acasă. Ce bine e acasă la tine! Mâine e joi. Colegii mei se vor duce la Palatul pionierilor. Îl văd parcă pe Alexandru, fratele Ioanei, la cercul micilor radiofoniști. Da, atunci, la cercul micilor radiofoniști, am ascultat semnalele primului satelit artificial. Am văzut staţia de emisie și recepţie. Uite-l pe Panait în echipa cercului de fotbal… îl văd cum îl driblează pe Pahoaţă cel lung, dintr-a șaptea!…

— Biletele, vă rog!

Visez? Nu, uite conductorul! Doamne, ce mă fac? Unde să mă pitesc? Cum să dispar?

— Puștiule, biletul!

Nu, nu trebuie să mă sperii.

— E, e la tata…

— Și taică-tu unde e?

— Uite, colo, în compartimentul ălălalt.

Deschide ușa unui compartiment. Perforează biletele.

Cum de nu l-am văzut? Mă retrag încet. Câte o jumătate de pas către ușa oare duce spre celălalt vagon. Cu ochii sunt la conductor. Nu-l mai văd. Nu mă vede nici el. O zbughesc. Sunt între vagoane.

Dacă vine după mine? Iuţesc pasul spre capătul vagonului celălalt. Vai! îmi iese înainte alt conductor. Nu m-a văzut! Trebuie să mă întorc înapoi. Dar nici înapoi nu se poate. E celălalt conductor. Deschid ușa. Stau pe scară, Aplecat. De m-ar vedea mama acum… Cu o mână mă ţin de bară. În cealaltă strâng servieta. O smucitură

în — ar putea zvârli cât colo. Și trenul are viteză. Și mi-e un frig! Ochii îmi sunt încărcaţi cu zgură de la locomotivă. Călătoresc clandestin! La toate câte am făcut până acum, asta mai lipsea. Dacă mă prinde conductorul fără bilet, îmi face proces. Mă predă la staţie. Mă amendează. Îi trimite amenda lui tata. Poate mă arestează și pe mine. Mă trece un fior prin șira spinării. Mi-e și frică, și frig. Am pierdut şi-o zi de școală. Numai o zi? Poate nu mă mai duc niciodată la școală. Mă așteaptă închisoarea. Iar îmi vin în cap procurorul, sala tribunalului…

Dârdâi de frig. Trebuie să intru în vagon. Deschid ușa. Pe culoar conductorul și un controlor civil. E controlor civilul, că nu știu ce-i scrie pe-o hârtie conductorului.

Sunt iar pe scară. Dacă se uită pe fereastră? Să mă urc pe vagon. Asta îmi trece prin cap. Da. Tata nu trebuie să mai primească și o amendă. Îi ajunge supărarea care i-am făcut-o. Urc scara spre acoperiș. Curentul mă izbeşte în faţă; îmi umflă puloverul, cămașa.

Tii, ce frig el încă o treaptă și sunt pe acoperiș. Îmi alunecă piciorul de pe scara metalică. Dau drumul la servietă pe acoperișul vagonului. Mă agăţ cu toată puterea de jgheabul de scurgere a apei de pe vagon. Stau suspendat în aer. Între cele două vagoane. Caut cu piciorul un sprijin. Mă uit în jos. Îmi trec pe sub ochi traversele de lemn de care sunt prinse șinele. Sunt luminate de scânteile de la locomotivă. Gata, s-a zis cu viaţa mea!

Încerc să mă ridic în mâini. Mă încordez. Să ţip? Cine mă poate auzi? Sub mine e moartea. Mă trec sudorile. Cum pot să ajung până la scara metalică? Pot să-mi ţin greutatea numai într-o mână? Frica, teama de moarte îţi dă puteri nebănuite. Sunt salvat! Simt sub piciorul drept o treaptă. Îl pun și pe celălalt. Uf! Ce bine el Am scăpat.

Mă urc pe vagon. Mă lungesc. Mâinile aproape că nu le simt. Bine că vântul, curentul de pe vagon nu mi-a azvârlit servieta jos. Cămașa e udă pe mine. Acum e rece cum e sloiul. Strănut. Strâng mâna pe minerul servietei. Locomotiva șuieră. Intră, se pare, într-o staţie. De nu m-ar descoperi cineva. Pufăitul locomotivei se rărește. Și văd în depărtare niște lumini. Ce frig îmi el Acoperișul vagonului e cald. Mă întorc cu spatele. Mi-l lipesc de tabla călduţă. Mă uit în sus. Cerul. Stele. Sute și mii de stele. A apărut și luna… Iese, a ieșit parcă din pământ. E pe coama unui deal. Trenul s-a oprit. Aud voci. Se urcă multă lume aici! Ce staţie o fi? Ridic ușor capul. Mi-e teamă că sunt urmărit de conductor. E gara… La prima staţie trebuie să cobor.

De m-aș vedea odată pe pământ. Să simt pământul sub picioare…Un om cu chipiu roșu se îndreaptă spre locomotivă. E impiegatul. Am pornit. Încă o jumătate de ceas și sunt la Călinești.

Am ajuns. Gara e mică. Aici opresc numai personalele și marfarele. Până la Priboieni am de mers vreo 8 km pe jos. Nu e nici tren, nici cursă. Acum e noapte. S-o pornesc pe jos? Noaptea?

Și sunt frânt de obosit. Mă dor și toate oasele. Intru în sala de așteptare. E aprins doar un bec. Răspândește puţină lumină becul ăsta. Câţiva dorm pe bănci, cu capul pe saci ori coșuri. Niște găini legate de picioare se zbat într-o plasă. Numai o femeie

e trează. Am dat bună seara.

S-a uitat mult la mine.

— Dar ce-i cu tine, maică, ce ești așa vopsit? Lucrezi pe mașină?

— Am venit cu trenul ăsta.

Mă uit într-o fereastră ca într-o oglindă. Mă uit la haine. Parcă sunt coșar. Îmi caut un loc pe o bancă și mă lungesc. Îmi pun capul pe servietă. Ce bine! Aici e cald!

O TELEGRAMĂ CARE TREBUIE SĂ DISPARĂ

Deschid ochii. E sala de — așteptare. Ce vis frumos am avut! Eram acasă, lângă ai mei. Așa am visat. Ce bine era să nu fi fugit de acasăl Mă mișc. Oasele îmi sunt înţepenite. Mă uit în jur. Doar un militar mai este în sala de așteptare. Mănâncă dintr-o cutie de conserve.

Mi-e foame și mie… Și gara asta nu are bufet.

Îmi iau servieta, mă duc la cișmea. Îmi dau cămașa jos și mă spăl până la brâu. Asta mă înviorează. Schimb și cămașa. Acum parcă mai sunt om. Trebuie s-o pornesc spre Priboieni.

Ce-o să le spun? De ce am venit? Chiar așa. Of, dragii mei, iar trebuie să mint! Neapărat trebuie să mint. Altfel mă dau pe ușă afară. Ce minciună să le trântesc? Că m-a trimis tata? Pentru ce m-a trimis? Că sunt într-o excursie?

Să le spun și lor că am câştigat un concurs „Drumeţii veseli”? O să mă ţină o zi, ori două, și pe urmă trebuie să plec. Nu, nu e bine. Trebuie să găsesc altceva. Dar ce? N-aș vrea să fie nimeni în pielea mea. Să le spun că tata s-a despărţit de mama… Ce prostii. Se poate una ca asta? îmi vine să îmi dau cu pumnii în cap. Auziţi, să se despartă tata de mama! Și totuși trebuie să mint ceva.

Mă podidește o tuse. Am răcit acolo sus, pe acoperișul vagonului. Ce bine ar fi dacă aș muri acum! Nu mai m-ar durea capul! Ce gânduril N-am să mă duc la Priboieni. O să mă duc pe câmp, o să stau câteva zile nemâncat, și o să mor. Gândul ăsta parcă îmi dă curaj. N-am să mănânc, n-am să dorm. O să mă culc pe pământ, să mă îmbolnăvesc tare.

Sunt singurul lor copil. Să mă piardă și pe mine. Sunt totul pentru ei. Am găsit. Le spun că sunt bolnav și că m-au trimis la ei, să mă întremez. Că am fost internat în spital și că doctorul le-a spus să mă trimită undeva, la ţară, la aer. Găsesc că ideea asta e formidabilă. Dar o să mă creadă?

Alerg la chioșcul de ţigări. Mi-a venit o idee cât nu se poate mai bună. Cumpăr un plic cu hârtie. Mă duc în sala de așteptare și scriu:

„Dragii mei.

Noi suntem bine, sănătoși, care sănătate vă dorim și vouă. Cu Radu am avut și

avem necaz. A fost internat în spital, are dublă pneumonie. Îl trimitem la voi cu rugămintea să aveţi grijă de el. La leafă o să vă trimitem niște bani. Încă o dată vă rugăm să aveţi grijă de Răducu. El este totul pentru noi. Încolo toate bune. Vă sărutăm pe toţi, și numai bine".

Am imitat scrisul și semnătura lui tata. Lipesc plicul și, bucuros de ideea care mi-a venit, o pornesc spre Priboieni, pe jos. Opt kilometri am de mers pe jos. Ce contează? Aș merge și o mie, numai să fie bine. Auzi, bine! Ce bine?

Până la Priboieni e un drum neasfaltat. Drum pietruit. Cunosc drumul: Călinești, Ţigănești, un câmp — și gata. Priboieni. Dar cât e până acolo…

Aud în urma mea un uruit de motor.

Mă uit, un tractor. Trage după el o remorcă. Sar șanţul. Peste șanţ e o potecă. Tractorul e condus de un băieţandru puţin mai răsărit decât mine. Acum aud și o melodie cântată la muzicuţă. Tractoristul cântă. Mă uit la el. Nu știu de ce îl salut. Dă și el din cap şi-şi vede de-ale lui. Cântă mai departe din muzicuţă. „Cântecul șoferului". Parcă e mai bine pe drum. Sar din nou șanţul. Merg prin mijlocul drumului. Tractorul s-a oprit.

Tractoristul parcă îmi face un semn. Grăbesc pasul. Ajung lângă el. Îl salut încă o dată. El dă iar din cap și:

— Unde mergi, frăţioare?

— La Priboieni.

— Și nu mergi cu mine? Hai că ești băiat bun! Suie sus, aici, lângă mine!

Mă urc. Stau în picioare, lângă el. Tractorul se urnește din loc.

— Știi, zice el, ţi-aș ceda scaunul… Că așa trebuie să te porţi cu un musafir, dar tractorul poate fi condus numai după acest scaun… De unde ești?

— Din București.

— Din București?! Da… păi atunci se schimbă situaţia… Iertaţi-mă că v-am deranjat! Nu se poate să duc un reprezentant al Capitalei în condiţii d-astea…Dumneavoastră sunteţi obișnuit în „Pobeda"… Opresc tractorul?

— De ce să-l opriţi?

— Îmi place că vorbiţi cu mine la plural. Asta înseamnă respect. Ce va să zică educaţia Capitalei… Acceptaţi să mergeţi cu „limuzina" mea?

— Dacă mă luaţi…

— Hai că ești băiat bun… Și cu ce ocazie prin părţile noastre?

— La niște rude. În Priboieni.

— Aha!… Îţi place… pardon, vă place muzica?

— Da.

— Atunci ascultaţi… asta o fac numai să nu vă plictisiti pe drum.

Cântă iar „Cântecul șoferului". Se oprește din cântat și-mi spune:

— E de Mokrousov… îţi place?

— Da.

— Știi să cânţi?

— Nu.

— Atunci am să te asasinez cu muzicuţa asta până la Priboieni. Dacă ai să sări de pe tractor, am să înţeleg că nu mă pricep să cânt și-am să arunc muzicuţa… Dar ar fi mai bine dacă ai spune: „Gata! Ajunge! Cânţi prost”. E riscant să sări.

— N-am să sar.

— Hai că ești băiat bun.

Ce mult îmi place de acest tractorist! Aș sta cu el o veșnicie. Nici nu știu când am făcut opt kilometri. Uite Priboienii.

Îmi iau rămas bun de la el și sar de pe tractorul care și-a încetinit mersul. Rămas în mijlocul drumului mult timp, îi fac cu mâna. El se uită din când în când înapoi. Salută și el.

*

— Răducule!

Mătuși-mea Ioana îşi freacă ochii. Nu-i vine să creadă.

A lăsat ceaunul cu mămăligă, care clocotea pe pirostrie, și a ieșit în întâmpinarea mea. Un dulău ciobănesc se cu dură și latră la mine.

— Răducule!

Mă sărută. Se uită peste poartă și dă gură la câine, să plece de lângă mine.

— Cu cine ai venit?

— Singur, mătușă!

— Nu se poate!

Deschide poarta și se uită în sus, pe uliţă.

— Cum ai venit singur?

— Bine… M-a trimis tata.

Mătușa Ioana e roșie la faţă. Își aduce aminte de mămăligă. O pune iar pe pirostrii, la flacăra focului făcut cu coceni de porumb.

— Unchiu’ Nae unde e? Dar Fane, văru-miu, unde e?

— Păi e pe devale Nae! Fănică e la școală; e și el pe a III-a. Cu ce-ai venit de la gară?

— Pe jos o bucată de drum, pe urmă am găsit o ocazie.

— O, tăia-m-ar Dumnezeu… Păi de ce nu ne-a bătut o telegramă nenea Anghel?

Mătuși-mea Ioana e mai mică decât tata. Îi zice nene.

— Trebuia să ne bată o telegramă, puneam un cal de la gospodărie la brișcă și veneam la gară… Că unchiu-tu e cu atelajele.

— N-a mai avut timp.

— Spune, Răducule, s-a întâmplat ceva pe-acasă?

— Nu s-a întâmplat nimic… Da’ a trebuit să vin…că… îmi aduc aminte că trebuie să fiu bolnav. Tușesc. Tușesc de câteva ori. Ochii îmi sunt aţintiţi la mămăliga din ceaun. Toată aș mânca-o. Să mor eu dacă nu aș mânca o mămăligă întreagă! Chiar goală.

— Da’ ce tot tușești?

În loc de explicaţie scot din servietă plicul. Îl întind. Ea aleargă în casă. Vine de

acolo cu o pereche de ochelari legaţi cu sfoară de Sibiași. Ochelarii nu au decât un geam. Desface plicul. Citește ca un copil din clasa I.

Eu îmi aduc aminte că nu știa carte de loc, A învăţat. A citit scrisoarea. Se uită la mine cu niște ochi mari.

— Ai fost în spital?

Am… am fost.

— Vai, și să nu ne scrie nouă nenea Anghel nimic?

Îşi aranjează betele şi-şi trage catrinţa mai într-o parte și aleargă iar în casă. În casa nouă. Când am fost acum doi ani, în vacanţă, casa asta nu era. E nouă. Are prispă mare. Toată casa e văruită pe dinafară cu albastru. To curile ferestrelor și ușilor tot în albastru vopsite, dar un albastru mai închis.

Mă uit cu jind la mămăligă. Dau târcoale cu privirile prin magazia care e un fel de bucătărie de vară. Descopăr o oală cu lapte. Un puţinei cu lapte pentru bătut. Uite și niște brânză. O îmbuc ca un lup flămând.

— Radule!

— Da, mătușă!

— Hai în casă!

Înghit brânza. Mă șterg la gură și intru în casă. Îmi și făcuse patul.

— B-agă-te în pat!

— Nu mi-e somn.

— Nu, nu, bagă-te în pat… Ţi-e foame?… Trântește-te în pat, că numaidecât e gata și măliga.

N-am ce face. Trebuie să mă bag în pat. Doar sunt bolnav. Mă învelește bine cu o pătură miţoasă și aleargă să pregătească de-ale gurii. Stau cu faţa în sus. Mă gândesc la minciunile mele: școala închisă din cauza unei epidemii. Plecat într-o excursie câştigată la concursul, Drumeţii veseli”. Călător clandestin. Apoi biletul de la tata. Ieșit din spital. Trebuie s-o ţin acum numai în minciuni. La toată lumea trebuie să le spun neadevăruri.

Ca să îmi alung gândurile, mă dau jos din pat. Scot din servietă „Chimia” și nu știu de ce mă apuc să citesc cu glas tare „Reacţia dintre acizi și metale”: „Această proprietate chimică a acizilor de a reacţiona cu metalele se bazează pe înlocuirea hidrogenului din molecula acizilor numai de către metalele care au o reactivitate chimică mai mare decât a hidrogenului, cum ar fi K, Na, la, Mg, Al, Zn, Fe, Pb. Am văzut mai înainte că, prin înlocuirea hidrogenului din molecula unui acid cu un metal, se formează o sare și hidrogen…”

Arunc „Chimia” cât colo. Îmi vine s-o rup, să sar cu picioarele pe ea. Cine o fi înființat chimia pe lumea asta? Din cauza acestei cărţi mi s-au tras toate. De fapt eu trebuia…

Aud paşi pe scări. Urcă mătuși-mea scara de la prispă. Da, tuși-mea-Ioana se chinuie să deschidă cu cotul. Alerg. Îi deschid. Se uită la mine. Râde! E bucuroasă că m-a văzut. Dacă ar ști și ea ce nu știe, n-ar mai fi așa voioasă.

— Hai, Răducule… Hai să iei ceva în gură… Vino la masă!

Mănânc din ochi farfuriile. Ce de bunătăţi! Mămăliguţă! Ouă în tigaie! Lapte, unt,

smântână. Ce de mâncare mi-a adus!…

— Nu mi-e așa foame! mint eu iar. Mi-a pus mama o servietă întreagă de mâncare. Am mai și împărţit din ea.

Mă — așez totuși la masă.

— Fănică nu vine de la școală? La ce oră le dă drumul?

Tușsi-mea Ioana se uită pe fereastră. Caută din priviri ceva afară.

— Când ajunge umbra de la pălimar' ăla lângă ușa cocinii, le dă drumul.

Un ceas ţăcăne chiar lângă noi, pe masa acoperită cu un tişlaifăr înflorit. Descopăr acolo și o poză de-a noastră.

Eu, tata și mama. Tresar. Ca să nu vadă tulburarea mea întreb încă o dată:

— Când vine Fănică de la școală?

— Când e umbra acolo…

— Și când e umbra acolo?

Se uită la ceasul de pe masă:

— La unu. Dar noi ne-am învăţat așa, tot după umbră ne luăm.

Ridică de jos cartea pe care am azvârlit-o. Se uită prin ea. Citește titlul:

— Ia uite, împieliţatul ăla al meu cum îşi aruncă… da' asta nu e a lui… a cui e? A ta?

— Dai spun eu cu vinovăţie.

— Ce e cu ea pe jos?… Ia spune, Radule, ce mai e pe acasă?

— Ce să fie!… zic eu îmbucând un boţ de mămăligă cu brânză.

— Dă tac-tu scria în ziar? El, nenea Anghel, a fost decorat?

— Da, tata…

Îşi înnoadă sub bărbie mai bine năframa și continuă:

— Am avut și noi ziar' ăla, da' nu știu ce a făcut nen-tu Nae cu el. Era după oglindă…

Se așază pe pat, lângă mine.

— Mănâncă, Radulei

Nu trebuie să-mi spună să mănânc. Mănânc eu și așa.

Controlează și ea, ca să vadă dacă am temperatură.

— O să mă duc până la alu' Golgoază, că are termometru. Chiar acu' mă duc să i-l cer.

— Nu, tușsică, acum nu mai am nimic! Mi-a trecut… dar mi-a fost tare rău. Am avut și 41 cu 8… Da, mi-a făcut și penicilină și aureomicinăl

Ce minciuni pot să spun! Tușsi-mea mă mângâie pe creștet și mă îndeamnă să mănânc.

— Să-ţi mai aduc niște lapte prins?

— Nu, mulţumesc, m-am săturat!

Se ridică de pe pat, strânge din vase și le pune pe colţul mesei. Ridică de pe un paner un colţ al unui ţol. Ies la iveală o groază de mere de toate neamurile.

— Ia și niște mere, Radule!

Se apleacă și alege câteva mere frumoase. Le șterge cu un capăt al ţolului și le așază în faţa mea. Mușc dintr-un măr.

— Am vrut să ne luăm și noi un aparat de radio, dar zicea nenea Anghel că o să ne trimită nouă aparatu' ăla de radio cu gramofon, că acum avem și noi lumină electrică. Am scăpat de lampa cu gaz… Voi v-aţi luat alt aparat de radio? C-așa zicea nenea Anghel.

— Da! Avem și televizor.

— Ee! se miră ea.

— Da, l-am luat în rate… Un', „Rubin".

— Tot dă-ăla avem și noi la cămin… Mergem și noi mai mereu… Am văzut și piese de teatru… Filme vedem la cămin. Nen-tu Nae și Fănică în toată duminica sunt acolo la meciuri… Am văzut la 23 August defila rea… Voi aţi fost la defilare, că mi se pare că l-am văzut pe nenea Anghel. Poate mi s-o fi părut. Da' și-a l'Zapucian zicea că-i el. E tare frumos la televizor.

Zău? Voi aveţi?

— Avem.

— Aţi dat mult pe el?… Trebuie să coste o avere!

— Am dat 900 lei înainte și dăm în fiecare lună câte o sută… Costă aproape 4.000.

— Și-acum, Radule, te urci în pat… Dacă ai nevoie de ceva, îmi dai gură.

Numai de pat nu-mi ardea mie. Ah, dacă aţi ști voi ce sat frumos e Priboieni! E tot așezat între dealuri. Și casa tuși-mi e așezată chiar la poalele unui deal. Ce-aș zburda acum… Toate vacanţele aici mi le-am făcut.

— Radule, dacă vine nen-tu Nae, am să-i spun să meargă la dispensar, să-i spună doctorului să vină să te vadă și el… Că avem un doctor foarte bun. Pe nen-tu Nae el l-a făcut sănătos… L-a pus și la raze…

Am tresărit! Nu! Nu trebuie să mă vadă niciun doctor.

N-am nimic. Sunt sănătos tun. Dacă vine doctorul și vede că n-am și n-am avut nimic, nu se duce tot planul meu peste cap? Ce să-i spun? Ce să-i spun tuși-mi, ca să nu aducă doctorul? Da! Trebuie să mai mint ceva, mă gândesc eu.

— Da' înţelege, tușe, că acum nu mai am nimic! Și doctorul de la dispensarul nostru a zis să nu mai iau niciun fel de doctorii. Nu mai am nimic acum. Trebuie doar să mă odihnesc. A avut grijă de mine un profesor-doctor.

Cel mai bun doctor din București. Ba chiar mi-a spus să nu mă mai duc la niciun doctor… Da unchi' Ionică și tușa Mariţa ce mai fac? schimb eu repede vorba.

— Ce să facă și ei? Dec! Cu treaba! Au intrat și ei în colectivă — abia — anul trecut. V-a scris nen-tu Nae?

— Da, ne-a scris… Or fi acasă?

— Ionică trecu ac' devale. Era cu un aparat d-ăla de stropit via. Îl ducea cică la cooperativă, să-l repare.

— M-aș duce pe la ei… încerc eu.

— Lasă că o să le trimit eu vorbă că ai venit, și o să dea ei pe-aicil îmi răspunde ea, așezând perna la capul patu lui.

— Mi-e dor tare de ei… Mă duc pe acolo.

— Nu, nu se poate… Lasă că o să te duci altă dată, mâine… Ac' culcă-te, că

ești obosit… Culcă-te!

De obosit sunt obosit, dar tot aș da o raită prin fundul grădinii. Tot m-aș duce puţin prin sat. Somnul din gară n-a fost somn. A fost chin. O noapte ca aia n-am petrecut în viaţa mea. A fost cea mai groaznică noapte. Eram și după spaima pe care am tras-o în tren. Ah, ce spaimă!

Puţin era, și aleluia cu viaţa. Poate era mai bine. Scăpăm de toate. Tuși-mea iese din cameră. Am rămas singur… Mă trântesc pe pat. Iau „Chimia” să citesc. Dau iar cu ea de pământ.

Ea, chimia asta e vinovată de tot ce s-a întâmplat cu mine. Cine o fi înfiinţat și chimia asta? Trag velinţa pe mine. Mă întorc cu faţa la perete. Somnul nu se prinde de mine. Aud scârţâitul unor roţi pe uliţă. Aud copitele cailor izbindu-se de pământ. Aud îndemnul cărăușilor. Șfichiuitul biciului. O aud pe tuși-mea care bodogănește prin bucătărie. O raţă ori o gâscă bate din aripi. Un porc guiţă. Cere mâncare. Tuși-mea vorbește cu porcul. Îi dă, se pare, demâncare, că a tăcut. Nu mai guiţă. O gâscă gâgâie. Iar îmi vin în minte cele întâmplate cu mine. Ce-o face mama acum? Desigur, plânge. Plânge mama. Tata poate mă caută. Dar Ghiuri? Panait? Ștefan, Alexandru? Ioana? Mă caută! Degeaba mă căutaţi, dragii mei. Ah, ce dor îmi este de voi, ce vinovat mă simt și faţă de voi, ce vinovat mă simt! Mă întorc în pat. Ochii mii se închid, dar nu pot dormi. O văd pe mama plângând. De câte ori închid ochii o văd pe mama plângând.

Îi văd pe colegi, pe profesori acuzându-mă.

Aud pași pe scări. Se deschide ușa. E tuși-mea.

— Dormi, Radule?

— Nu. Nu pot dormi.

Ea nu știe de ce nu pot dormi.

— Eu mă duc până la tuși-ta Mariţa, în deal, să-i duc o bidinea.

— Merg și eu…

— Nu. Culcă-te. Dacă-ţi mai trebuie ceva de-ale gurii…Da’ eu vin degrabă.

A ieșit. Mă ridic în capul oaselor. Aud poarta deschizându-se și închizându-se. Mă dau jos din pat. Mă duc la fereastră. O deschid. Mă așez cu coatele pe pervazul ferestrei. Îmi prind capul în palme. Tot la mama mă gândesc. Mă uit în curte la grămada cu lemne de foc, la raţe, la găini, la cocoșul care scormonește sub grămada de lemne, dar tot pe mama o văd.

Câinele mare, ciobănesc, cu o pată albă pe șira spinării, se uită la mine. Nu știe ce să facă. Să latre la mine?

Să se gudure? îşi face loc cu labele în ţărâna de lângă grămada de lemne. Se face covrig. Se culcă. Cu dinţii îşi clănţăne una din labe. Se ridică. Îşi schimbă locul.

Mă trântesc iar pe pat. Ce-am să fac cu școala? Asta e a doua zi de când lipsesc. Adio școalăl în ce încurcătură am intratl şi numai din vina mea.

Aud ca prin vis bătăi în poartă. Apoi o voce răgușită strigând:

— Bă Nae! sunteţi acasă? E careva acasă?

Câinele a început să latre a lene.

— Ioană! Fă Ioană! Nu ești nici tu acasă, fa?

Sar din pat. Ies pe prispă.

— Tu al cui ești? mă întreabă un bătrân care înainta spre prispă, uitându-se mai mult spre câinele oare mârâia, decât spre mine.

— Sunt nepotu'…

— De la București?… Bătrânul, îmbrăcat jumătate orășenește, jumătate ţărănește, îşi trage mai pe ceafă chipul de poștaș. De după gât are agăţată o geantă mare.

— Da, de la București.

— Al lui Opri șan?

— Al lui.

— Nen-tu Nae unde e?

— La colectivă.

— Și tuș-ta Ioana?…

— S-a dus… Da' de ce? Ce-aveţi cu ei?

— Au o telegramă… O iei tu? Semnează colea!

Scoate din tolbă un fel de catastif și un creion mare, chimic. Îl udă în gură și mi-l întinde împreună cu catastiful.

— Aici semnează… Ce mai face, mă, taică-tu?

— Bine.

Pe peticul de hârtie îmi văd numele. Mă cutremur. Tata a trimis telegrama. Ce mă fac? Bătrânului îi arde de vorbă.

— De ce nu mai vine pe-aici?

— Are treabă! răspund eu așa, ca să mă lase în pace.

Mă uit la telegramă.

— Eu am fost pe la voi pe-acasă. Acu' vreo patru ani.

Tu erai atâtica. M-a dus tac-tu la un frizer după Giulești, la unu', tot Anghel îl chema. M-a tuns ăla cu o mașină d-aia care tunde electric. Mai are frizerie, ori a intrat în cooperativă? Că așa zicea.

Poștașul îndrugă verzi și uscate.

— Tot acolo pe Giulești staţi?

— Nu! bâigui eu.

— Da' unde?

— Ne-am făcut casă cu împrumut.

Îmi vine să ţip la el să mă lase în pace. În sfârșit, s-a îndurat să plece.

Citesc încă o dată telegrama.

Telegramă
Răspundeţi urgent. Stop. Radu e la voi? Stop.
Fugit de-acasă. Stop.
Anghel

Ce să fac? Trebuie să fug și de-aici… Ori… Da, da, ideea e bună. Sigur, telegrama asta nu trebuie să ajungă în mâinile lor. O rup chiar acum… Dar dacă

se întâlneşte poștașul cu tușa Ioana? Asta e! Dacă se întâlneşte? Ce să fac? Iutru în casă. Mă trântesc pe pat și mă gândesc cum să ies și din încurcătura asta. Citesc iar tele grama. O citesc și o recitesc. Nu, telegrama trebuie să le-o arăt dacă mă întreabă de ea. Dar cum? Așa?, Fugit de acasă"? 'Fugit' ăsta de acasă trebuie să dispară.

Ideea e grozavă. Mi-a venit iar o idee. Rup fâșia de hârtie pe care sunt scrise literele „fugit de acasă". În telegramă a rămas doar: „Răspundeţi urgent, Radu e la voi?"

De ce să întrebe dacă sunt la ei? Tușa știe că m-au trimis. Îmi vine altă idee. Mă duc în magazie, caut niște făină. Dezlipesc toată fâșia pe care sunt imprimate literele. Le întorc, le răsucesc. Reușesc să dau telegramei alt sens. Iat-o:

Telegramă
Răspundeţi urgent, Radu a ajuns la voi? Stop.
Aveţi grijă de el. Stop.
Anghel

Răsuflu ușurat. Am să le-o dau numai dacă o să mă întrebe de ea. Acum pot să mă odihnesc liniștit.

Să mă odihnesc liniștit. Ce vorbă am spus! Aș vrea eu, dar pot? Mă odihnesc liniștit, când mama plânge acasă?

Ridic iar „Chimia". Îmi aranjez mai bine perna sub cap.

Încerc să citesc. Dar citește dacă poţi. Literele, formulele îmi joacă înaintea ochilor. O văd mereu pe mama, pe toţi profesorii, colegii, instructorul…

Am avut un somn greu, zbuciumat, cu zvârcoliri și ge mele. Când am deschis ochii, casa era plină. Era seară. Toate rudele veniseră să mă vadă. Aflaseră. Am dormit mai bine de cinci ceasuri. Toţi stăteau în jurul patului. Vorbeau despre mine. Toţi se mirau și-l vorbeau de rău pe tata că nu le-a dat de veste că sosesc, ca să vină la gară cu căruţa.

— Te sculași, Radule?

Dădui din cap și mă ridicai din pat. După ce m-au sărutat toţi, începură cu întrebările:

— Și-ai fost în spital?

Și unchiu' Ionică, după ce mă mângâie pe creștet, continuă:

— Nae, și tu, Ioană, să-l lăsaţi la mine!

— Da' la noi de ce să nu stea? La noi a venit… La noi l-a trimis nenea Anghel! se supără mătuși-mea Ioana.

Unchiu-meu Ionică nu se lasă. Tine cu tot dinadinsul să mă duc să stau la el. Mi-aduc aminte de telegramă. Pipăi buzunarul unde am ascuns-o. E la mine. N-au aflat nimic. Nu s-au întâlnit cu poștașul. Să le dau telegrama?

Nu! Nu trebuie. Toţi verii mei sunt și ei aici. Cască gura la părinţii lor care îmi pun mereu întrebări: ce face tata, mama? Cum m-am îmbolnăvit? Scot la minciuni…

— Și cu școala ce faci?

Ce fac cu școala? Aș vrea să știu și eu. Altă minciună.

— Sunt învoit. Concediu medical.

Și iar întrebări. Îmi vine să-mi astup urechile. Mă îmbrac și ies cu verii mei afară. Îi las să vorbească.

— Să nu alergaţi, Radule! strigă în urma mea mătușii-mea Ioana.

Ce bine că am scăpat! C-am scăpat de întrebări, de chinuri. Răsuflu ușurat. Urcăm pe dealul din spatele casei. Alergăm. Ne zbenguim pe deal. Ne așezăm la um bră. Ce umbră, că acum e umbră peste tot. Soarele nu mai are putere. S-a dat după deal. Cerul în partea aia e roșu cum e para focului.

— Se duce să se culce soarele, îi spune Fănică vărului meu ăl mai mic, care încă nu este la școală.

— Unde doarme el? întreabă ţâncul.

Fănică nu se aștepta la întrebarea asta. Dă din umeri.

Ce să se mai obosească să-i răspundă. Zice într-o doară:

— Păi unde să doarmă? La el acasă!

— Da' ce, soarele are casă? Unde are casă, după deal, la Pitești?

— Ei, la Pitești?! în altă ţară…

— Cum în altă ţară?

Eu și Fănică îi explicăm puștiului că soarele nu are casă și că el nu doarme, că pământul se rotește în jurul lui de 365 de ori pe an și că acu' în alte ţări e dimineaţă… ăla mic ne ascultă ca pe niște profesori. Îi povestim tot ce știm despre soare, despre pământ. Îi vorbim despre fi zică, despre chimie.

A VENIT POȘTAȘUL CU UN AVIZ TELEFONIC: TREBUIE SĂ FUG

Coborâm de pe deal. Fănică a propus să mergem la că minut cultural, să vedem programul la televizor.

— Îi cerem voie lui tata și mergem. Da? Ori ţi-e somn?

— Nu mi-e somn!

— Merg și eu la cămin. Mă lasă tata, că eu am mai fost.

Dacă vreţi să știţi, eu am tras și cortina când a fost piesă la cămin. Tu știi ce piese frumoase se joacă la noi la cămin? Mă luaţi și pe mine? se roagă Petre, vărumeu ăl mai mic.

— Dacă te lasă…

— Mă lasă… Dacă nu mă lasă, plâng și tot merg.

Sunt toţi pe prispă. Vorbesc de tata, de mine. A venit și unchiu-meu ălălalt, de pe Sămăila. După ce mă sărută, îmi pune și el întrebări:

— Cum, mă Radule, veniși așa, fără să ne-anunţi, să te așteptăm la gară?

— Da' ce-i așa mare filosofie să vii de la Călinești până aici? fac eu pe viteazul.

Când ne era lumea mai dragă, aud lătrat de câine și poarta scârţâind. Îmi arunc ochii într-acolo și dau de poștaș.

— Bă, Nae, bă, da' ești om mare, bă, adineauri tele gramă, acu'… Ia aici… la 8… Uite colea! La ora 20 să fii la Sfat, la telefon, că te cheamă cumnatu-tău Anghel… Tac-tu, puștiule!… I-ai dat telegrama? Ţi-a dat Nae, telegrama?

— Ce telegramăl? se miră unchiu' Nae.

— A, da… uite-o aici! mă bâigui eu și scot din buzunar hârtia împăturită. Să i-o dau? Dacă a citit-o și poștașul și vede că am schimbat-o? Că am modificat-o…

— Dă, mă Nae, și tu o ţuicăl Bătui atâta drum pentru tine…

Unchiu-meu nu-i răspunde. Nu are timp. Citește textul telegramei. S-au strâns toţi în jurul lui. O descifrează.

Mă uit hoţește la ei. Ce fac acum? Pe unde scot cămașa?

S-o rup la fugă? încotro?

— Eu mă duc în pat! mint eu. Mă doare capul! Și pornesc spre camera unde era patul pregătit.

Tușsi-mea Ioana se uită la mine. A băgat de seamă că m-am schimbat la faţă. Cred că eram roșu cum e cerul atunci când asfinţește soarele.

— Nae, când te duci să vorbești la telefon bagă-te și pe la dom' doctor Tomescu, să vină p-aici, să se uite și el la copil.

Nu mai zic nimic. Poate să vină doctorul. Poate să aducă o mie de doctori. Degeaba. Intru în casă cu gândul să o zbughesc. Fănică și Petre se ţin și ei după mine. Mă trântesc pe pat. Mă uit la fereastra care dă în grădină.

Se poate ieși pe acolo. Da' cum? Cum scap de ei? Se ţin scai de mine.

— Mă culc! încerc eu să ies din încurcătură.

— Dormim și noi cu tine! zice văru-meu ăl mic. Mă lasă tata… Eu am mai dormit cu Fănică… Așa e, Fănică?

— Așa e!

Mă uit pe furiș în curte, unde rudele mele citesc telegrama și avizul telefonic. De n-ar băga de seamă că am falsificat-o. Și chiar dacă nu bagă de seamă tot aia e.

Tata o să le spună la telefon ce-am făcut. O să le spună să mă trimită acasă.

Fănică și Petre vorbesc cu mine. Ce? Habar n-am. Nu-i aud. Ce învălmășeală în capul meu!… Cum să mai fiu atent la ei? Cum scap de ei? Trebuie să-mi iau catrafu sale și s-o șterg.

— Nu! Vai, nu trebuie să dormiţi cu mine. Trebuie să plecaţi din jurul meu! le spun eu.

— De ce? mă întrebară amândoi miraţi.

— Cum de ce? Păi eu sunt bolnav.

— Ai spus că nu mai ai nimic.

— Am minţit. Sunt bolnav rău. De o boală molipsitoare. Dacă mai staţi pe lângă mine, vă îmbolnăviţi și voi…Plecaţi!

Verii mei se depărtează încet, încet de mine. Se retrag mai lângă ușă. Caut cu privirile lucrurile mele. Servieta e la capul patului.

— Ieşiţi afară! Ieşiţi odată!

Amândoi se uită la mine neîncrezători, cu nişte figuri speriate. Compătimitoare.

— Duceţi-vă afară, nu mai staţi lângă mine.

Au ieşit. Mă duc la fereastra care dă spre curte. Aleargă amândoi la grupul din faţa prispei, care cu siguranţă vorbesc despre mine. De nu le-ar da prin cap că i-am minţit. Iau servieta, cartea, toate lucrurile mele. Încerc să deschid fereastra care dă spre fundul grădinii. Ce-i asta? E bătută în cuie? Foraiberele le-am desfăcut. Dar nu se deschide! mai arunc o privire spre cei din curte. Sunt acolo toţi. Împing cu toată puterea mea în fereastră.

Gata! Arunc servieta jos. Fereastra e mică. Abia mă strecor. Sunt salvat… Alerg prin grădină. Of! De unde ăl mai apărut și tu? Dulăul m-a descoperit. Latră! Aleargă spre mine! Mă feresc cu servieta de el. Mai e puţin până la gardul de blăni care împrejmuieşte grădina unchiului Nae. Dulăul nu se lasă. E mai mare decât mine. Să ţip? Asta ar mai trebui! Mă aplec. Câinele se depărtează puţin de mine. Fug spre gard. Iar mă plec. Câştig timp. De m-aș vedea dincolo de gard. Nu e înalt gardul. Iau de jos o piatră. Azvârl după câine. L-am lovit. Chelălăie și se retrage. Am trecut gardul. L-am sărit. Fug pe uliţă în sus. Uliţa care duce în centrul comunei. Nu uliţa principală. Pe aici ajungi mai repede în centru. Tai de-a dreptul. Fug. Trec peste podeţ și o iau la dreapta. Trebuie să ocolesc. Să ajung în capătul comunei, fără a trece prin centru. Nu trebuie să mă întâlnesc cu nimeni.

Cu nimeni! Sunt frânt de oboseală. În câmpia asta, în singurătatea asta îmi vine să urlu. Mă așez pe un ciot de lemn. Stau cu capul plecat. Mă joc, îmi fac de lucru cu colţul cravatei de pionier. Tot la Palatul pionierilor, la colegi, la ai mei mă gândesc. Scrâșnesc din dinţi. Prin câte am trecut din cauza minciunii! „Nu, nu merit să te mai port, cravată roșie”. O iau de la gât şi-o vâr în buzunar.

O NOAPTE DE GROAZĂ

Întuneric să-l tai cu cuţitul. Luna nu e pe cer. Unde o fi? După nori? Habar n-am. Nu se aude lătrat de câine. Din când în când întorc capul. Mi se pare că aud paşi în urma mea. Parcă aud căzături de bolovani. Parcă dă cineva cu pietre după mine. Mi-e o teamă îngrozitoare. De ce n-am pornit-o spre Călinești? De ce am luat-o peste deal? Cândva ajungeam la Călinești. Dormeam în gară. Teama mi-a alungat somnul. Și sunt frânt. Mă dor picioarele. De la încheietură — nu le mai simt. O bubuitură groaznică, un tunet îmi opreşte respiraţia. Încremenesc! Mi se moaie picioarele. Și o să înceapă ploaia… M-a picat pe creştet. Niciun adăpost în jurul meu. Alerg ca un descreierat. De ce oi alerga nu știu, că în jur nu poate să fie niciun sat. S-ar vedea ceva lumini, s-ar auzi zgomot. Îmi vine să urlu. Să strig după ajutor! Mamă! Draga mea mamă, de ce nu sunt lângă tine? Unde eşti, mamă? Ah! Ce-i asta? Mi se pare? Mă opresc. Inima cred că nu îmi mai bate. La câţiva paşi de mine, în dreapta, descopăr o mogildeaţă. Închid ochii! îi deschid. O namilă! Parcă vine spre mine. Ciulesc urechile. Nu aud nimic. Mă retrag încet. Ce inimă tare am! Cum de nu mor de teamă? O detunătură! Mă trântesc la pământ. Un fulger despică

cerul în două. Îl luminează. Mă uit spre mogâldeaţă. E o căpiţă de fân. A început să plouă. Mă ridic. Plouă de-a binelea. Ce bine îmi fac picăturile de ploaie! Mă răcoresc. O iau încet spre căpiţă. Dacă mi s-a părut? Dacă nu este căpiţă? Dacă e vreo dihanie?

Vreun balaur cu șapte capete? Da, zău, astea îmi trec prin cap. Iar fulgeră. E căpiţă! Fân cosit. Sunt ciuciulete. Mă lipesc de grămada de fân. Iese din el un miros bun. Niște aburi care mă încălzesc. Aici o să înnoptez. Plouă cu niște picături mari. Mă trec fiori de frig. De frig și de frică. Apa de ploaie de pe mine și hădușeala s-au amestecat. Toată îmbrăcămintea mi-e udă. Scot fân din căpiţă. Sap în căpiţă un fel de tunel. Mă vâr în el. Mă îngrop tot în fân. Doar capul îl las afară. E cald. E bine.
Brrr! Aud cucuvelele văitându-se. Bufniţe, huhurezi. Halucinaţii! Am văzut într-un parc zoologic fel de fel de animale. Și o bufniţă cu niște ochi mari, care te face să intri în pământ. De ce mi-am adus aminte de parcul zoologic? Toate animalele din lume defilează prin faţa mea: lei, tigri, lupi, urși, leoparzi. Apar în mintea mea și animale pe care nu le-am văzut în acel parc. Toate anima lele pe care le-am văzut în filme ori am citit în cărţi despre ele. Defilează în jurul căpiţei. Și o arătare cu un fel de coasă în cârcă trece pe dinaintea mea. Moartea! Ea e! Moartea! Mi-ascund faţa în palme. Mă încovrig.

Mă fac mic, mic de tot. Nu mai deschid ochii. Ce-mi vâjâie capul! Strig cât mă ţin puterile după mama.

— Mamă! Mamă! Mamă!

Cine să m-audă în pustietatea asta?

Niște animale cu aripi… milioane de animale cu aripi planează pe tot cerul. Am căzut parcă într-o groapă adâncă, fără fund. Plutesc în aer. Încerc să mă apropii demal. Să mă prind cu mâinile de ceva. N-am de ce să mă prind. Sunt în vid. Animalele cu aripi îmi dau târcoale.

Sunt animale uriașe. Mari și urâte. Crocodili cu aripi, brontozauri cu aripi.

— Ah! Mamă! Mamă! ţip cât mă ţin puterile.

AM FOST LUAT PRIZONIER

Aud ca prin vis uruit de motor. Un motor asemănător cu cel de tăiat lemne. Mi-e teamă să deschid ochii. Cineva șușotește lângă mine? Nu sunt în căpiţa de fân. Sub mine simt o saltea de paie.

— Hai că e băiat bun… să-i dăm ceva demâncare…

Poate o fi și flămând, aud eu o voce cunoscută. Unde am mai auzit vocea asta?

— Mai lasă-l răspunde altă voce, asta necunoscută. Hai afară!

Niște pași se îndepărtează. Coboară scările. Da’ scările trebuie să fie tare-aproape de patul în care mă găsesc.

Visez?

— Sunt pe lumea aialaltă? M-a luat arătarea aia cu coasa? Animalele cu aripi? Nu mai plutesc în groapă.

Cine m-o fi salvat? Ciulesc urechile. Ascult atent. Vocile se aud, dar undeva mai departe de mine. Nu deslușesc nimic din ce vorbesc.

Deschid încet ochii. Mare minune! Nu sunt într-o casă. Nici în căpiţă. Ce-o fi asta? Un vagon. Un vagon de tren de marfă. Mă ridic în capul oaselor. Nu mai sunt îmbrăcat în hainele mele, ci într-o pijama curată, dar mare pentru mine. Ridic capul. Spionez cu privirile interiorul noii mele locuinţe. Da, e un vagon transformat în dormitor. Trei rânduri de paturi suprapuse, o sobă, o măsuţă pe care este așezat un aparat de radio. Soba se simte că e caldă; pe un scaun cu spătar recunosc pantalonul meu, cămașa, puloverul și la piciorul scaunului servieta. Mă salt încet și mă uit afară, prin deschizătura ușii vagonu lui. Niște băieţi, doi, puţin mai răsăriţi decât mine, îmbrăcaţi în salopete mânjite de ulei negru, stau aplecaţi asupra motorului unui tractor.

Cum am ajuns aici? Cum m-au găsit? Ce le spun eu lor dacă o să mă întrebe de ce m-am culcat în căpiţa aia? Să fug? Nici măcar să le mulţumesc pentru că m-au salvat? Dacă nu erau ei poate că dădeam ortul popii. Mă trântesc iar pe pat. Cum am ajuns pe câmp într-o căpiţă?

Ah, iar trebuie să ticluiesc o minciună. Dar ce minciună? Că m-a apucat ploaia și m-am adăpostit acolo? De unde veneam și încotro mă duceam? Prin părţile astea n-am fost în viaţa mea. M-am rătăcit? O să mă întrebe al cui sunt. Cine sunt părinţii mei. Cum am ajuns prin meleagurile astea. Nu, nu vreau să mai mint. M-am săturat de atâtea minciuni. Fug. Trebuie să fug din capcana asta! Cu siguranţă că o să tabere toţi cu întrebări pe mine.

Motorul a încetat să mai ţăcăne. Aud:

— Trebuie să schimbăm cureaua de la ventilator…

Du-te, Costică, sus… vezi, în lada cu scule mai avem o curea.

Niște pași se îndreaptă spre vagon. Mă așez în vechea poziţie. Închid un ochi. Îl văd pe… ce-i asta? El e, tractoristul care m-a dus din Călinești. Cel cu muzicuţa. Da, el e. E mânjit pe toată faţa cu ulei ars. Se ferește să nu se atingă de cearșaful alb ca laptele de pe patul sub care e o ladă. A găsit cureaua. Dă să plece. Se uită spre mine. Scoate din buzunar o bucată de bumbac, prinde între genunchi cureaua, se șterge bine pe mâini cu bumbacul și se apropie de patul în care zac. Închid și celălalt ochi, ca să nu mă dibuiască, să simtă că m-am trezit. Aranjează pe mine cearșaful și pătura. După asta îl aud spunând:

— Hai că ești băiat bun!

Se îndepărtează. Aud iar treptele. Cui i-o fi spus el că e băiat bun? Sunt singur. Mă dau jos din pat. Dezbrac pijamaua, pândind să nu vină cineva peste mine.

Sunt îmbrăcat cu hainele mele. Ia uite-te, pantofii îmi sunt făcuţi cu cremă. Chiar lustruiţi. Pantalonii puși pe dungă pe spătarul scaunului. Parcă i-a și călcat. Te pomenești!

Tresar! Aud o voce în spatele meu:

— Hai că ești băiat bun!… Ce faci, musiu?

Râde la mine. Îşi scoate iar bumbacul din buzunarul salopetei, îşi șterge mâna și mi-o întinde.

— Pe mine mă cheamă Costică Rădulescu. Din vedere ne cunoaştem. Ieri am uitat să ne recomandăm. Avem și lipsuri, nu? Cum te cheamă?

Bâigui eu:

— Radu Oprișan.

— Încântat de cunoștinţă…

Ce simpatic e băiatu' ăsta: îi râd ochii în cap. Toată faţa îi râde. E bucălat. Un nas mic îi stă ridicat în sus ca un semn de întrebare văzut dintr-o parte.

— Cum ai dormit?

— Bine.

— Vino întâi să-ţi prezint pe Bimbo, „căutătorul de ciuperci", zis „sputnicarul", zis „ecuaţie de gradul trei", zis „Morocănosul". După dumneavoastră… Poftiţi!… Coborâţil Nu-ţi fie teamă de el, că nu te mănâncă… Moartea lui sunt ciupercile.

Cobor, n-am ce face.

— „Ecuaţie de gradul trei"! Băi, „căutătorule de ciuperci"… Hai că ești băiat bun! Uită-te-ncoa… S-a sculat musafirul nostru… Lasă-ţi puţin „sputnicul"…

— Mai tacă-ţi, mă, gura aia! se aude o voce groasă…

— Și cel de-al doilea tractorist se îndreaptă spre noi. E înalt. Aproape cu două capete mai înalt decât primul.

— Trăncănești într-una! Parcă ai fi o moară neferecată!

— Ţi-am spus eu?… D-aia îi zicem, Morocănosul"…

Nu se poate sta de vorbă cu el… Hai că e băiat bun…Ăsta e cusurul lui: e morocănos, încolo…

Tractoristul cel înalt îmi întinde și el mâna și îmi spune că îl cheamă Sandu Zaharia.

— Costică, zice el în continuare, mai bine ai pregăti și tu ceva demâncare pentru… și arată cu o mișcare de cap spre mine.

— Hai că ești băiat bun, da' percutezi cu întârziere…altă de când am pregătit masa…

Mă ia de mână și mă trage după el în spatele vagonului.

Aici, sub un fel de șopron — improvizată o masă. E acoperită cu niște ziare. Sub un capăt de ziar descopăr mânerul unui cuţit, a unei furculiţe.

— Stai pe lada aia… mă invită Costică. Ce vrei să mănânci? N-oi fi mâncat demult!… Dar dormi mult. Știi de când dormi?

— De azi-noapte.

— Da' acu' știi cât e ceasul?

— Păi e dimineaţă.

— Ai pierdut noţiunea timpului, stimabile… Așa e că te gândeai că e de dimineaţă de tot?

— Nu e dimineaţă?

— Hai că ești băiat bun… Noi de azi-dimineaţă am mâncat de trei ori… E seară, stimabile, a asfinţit soarele, nu răsare.

Nu-mi vine să cred. Am dormit eu atâta vreme?

— Știi că ne-ai băgat în sperieţi?… Era să te ducem cu tractorul până în

comună, la dispensar. Credeam că dai în primire sufletul. Dar „ecuaţie de gradul trei” s-a împotrivit. Știi că ăsta e bun de doctor. Ţi-a luat pulsul și-a zis că nu ai nimic… Are o soră felceriţă; de la ea s-a molipsit de medicină. Te-a ascultat și cu urechea. „E sănătos tun, a zis, dar e obosit”. Și nu te-am mai dus la dispensar… Pierdeam și câteva ceasuri din planul nostru de arături… Nu era ceva grav, că noi stăm bine cu planul. Suntem brigadă fruntașă. „Ecuaţie de gradul trei” e fruntaș pe S.M.T., așa cum îl vezi de morocănos.

— De ce îi spuneţi „ecuaţie de gradul trei”?

Răstoarnă într-o farfurie cutia de conserve de carne pe care a deschis-o în timp ce tot îmi vorbea.

— De ce îi zicem — așa?… Păi ăsta e titlu de „nobleţe”… Avem în S.M.T.-ul nostru vreo zece tractoriști cărora le-am acordat acest titlu… Știi, sunt de acum doi ani înscriși la școala medie. Toată iarna și tot timpul lor liber numai cu ecuaţii au de lucru… Trage lada aia mai aproape și dă-i bătaie! Mănâncă, nu te jena… Ai colea și brânză, și slănină, și marmeladă… Avem și ceva lapte bătut… Poftă de mâncare cred că ai, așa că nu-ţi mai spun poftă mare.

Mănânc. Tare ciudată poveste. Nu pune nicio întrebare în legătură cu mine. De ce nu mă întreabă cum am ajuns în căpiţa cu fân? Dar eu aș vrea să știu cum m-au adus, cum m-au găsit.

Motorul tractorului a pornit din nou. Duduie.

— Mănâncă pe săturate… acuma vin. Mă duc până la „Ecuaţie de gradul trei”. El trebuie să plece cu tractorul, că mai are o fâșie de terminat… Am înlocuit cureaua de la ventilator… Hai că ești băiat bun…

Aleargă spre tractor. Mănânc ca un lup. Nu pot spune că nu mi-e foame. Ar fi o minciună.

De ce nu mi-au pomenit nimic de căpiţă? De ce nu pun întrebări în legătură cu prezenţa mea între ei? Se poartă cu mine de parcă aș fi prieten cu ei de când lumea.

Nu cumva toate astea care se întâmplă cu mine le visez? Nu! Uite, respir aer. Mănânc singur. Lângă mine e un vagon-dormitor. Rezemată de vagon, o bicicletă, Carpaţi”. Colo sunt doi băieţi lângă un tractor. Și în vis poţi să vezi așa ceva. Pun mina pe masă, pe vagon, pe bicicletă. Mă pipăi pe mine însumi. Mă uit în jur: realitate!

Desigur că nu este vis. Aud și văd „cum motorul tractorului se ambalează și o ia din loc. Văd cum lunganul care conduce tractorul îmi face semn cu mâna. Mă salută.

Merit eu să mă salute? îi fac și eu semn cu mâna. Vine spre mine Costică.

— Hai că ești băiat bun… Dar de ce nu mai mănânci?

— Am mâncat destul.

Poate că el o să-nceapă acum să mă ia la întrebări. Da’ de unde. Îmi vorbește despre cu totul altceva.

— A plecat, Morocănosul”. Păcat. Știi ce băiat e ăsta?

O bomboană. Dar nu orice bomboană. Sunt bomboane între bomboane. Care

bomboană e cea mai bună?

— Fondanta! zic eu ca să nu tac.

— Morocănosul" e o bomboană fondantă. Spun fondantă numai dacă nu este una și mai bună…

Încerc să strâng masa. Să fac curăţenie. Mă dă la o parte.

— Lasă, Radule… așa te cheamă. Nu?

— Da.

— Eu sunt de serviciu… Du-te în vagon și trântește-te pe pat! Vin și eu acum.

Nu mă duc. Îl ajut. Strângem tot de pe masă. El se apucă să facă curat în faţa vagonului-dormitor. Ploaia de azi-noapte făcuse o băltoacă la câţiva pași… în apropiere de vagon. Aruncă pământ cu o lopată. Nivelează. După ce termină, duce lopata la loc și mă invită în vagon.

Mă simit grozav de prost. De ce mă chinuiește? De ce nu spun ce au de gând cu mine? Nu cumva lunganul s-a dus cu tractorul… Unde s-a dus? Să le spună rudelor mele din Priboieni că sunt la ei, aici? De unde să știe că am rude în Priboieni? Cum să nu știe că am rude, nu m-a dus Costică până la Priboieni?

— Unde a plecat cu tractorul? Mă interesez eu.

— Nu ţi-am spus? Să are. Mai are o fâșie în tarlaua dinspre nord… Adică nord-vest. Asta putea s-o are și mâine, dar așa e el. Să-l vezi acum când vine… La noapte, când termină… Știi ce far are?…

— Nu vă este urât să staţi aici, în câmp, singuri?

— Suntem mai mulţi, dar o parte din brigada noastră a plecat în Priboieni… Ai parcă niște rude acolo. Avem și acolo de arat… De ce să ne fie urât?… După ce terminăm aici, ne mutăm cu vagon cu tot în Priboieni.

— Unde?!

— Priboieni… E o comună aici, peste deal. Te informez, că mi se pare că ai uitat. Trântește-te pe pat…dar dă-ţi pantofii jos… Fumezi?

Mă uit aiurit la el. Mie mi-a pus întrebarea?

— Cum o să fumez?

— Nici eu nu fumez.

— Atunci de ce m-ai întrebat?

— Păi eu când eram ca tine fumam… Spune-mi, tu nu ai fumat niciodată?

— Nu.

— Eu am acum 18 ani, aș putea fuma… Sunt major. La majorat știi că ai voie să faci orice… Eu am făcut orice și înainte de majorat.

— Cum ai făcut orice? Ce ai făcut?

— Păi am fumat… am fugit de-acasă… am furat…

Se uită la mine cu coada ochiului. Oare de ce am tresărit?

Mă uit la el. Îşi lasă privirile în jos. Privește spre podea.

— Da, am furat!

— Ce-ai furat? întreb eu fără să-mi dau seama.

— Un vapor. Hai că sunt băiat bun…

— Un vapor?!

— Ce copil ești… Cum era să fur un vapor? Pâine am furat. N-aveam ce mânca!… închipuie-ţi: tata s-a despărţit de mama… A fost o poveste mare cu mine. S-a scris și la ziar. Nu mă laud… Stai să-ţi arăt! Se duce la dulapul din colţul vagonului. Scoate de acolo o haină pusă pe un umeraș. Caută în buzunarul dinăuntru al hainei. A găsit. Un portofel. Vine cu el pe pat.

Îl deșartă pe pătură. Are și bani. Hârtii. Câteva sute, acte și fotografii.

— Asta e mama.

Îmi întinde o fotografie. Mă uit la ea.

— Nu merită s-o port la mine, să-i zic mamă. Dar totuşi mi-e mamă… Hai că sunt băiat bun… Ăsta cică mi-e tată… Frumos bărbat, nu? Seamănă cu mine. S-a însurat cu o balerină acum șase ani… Și pe balerină o am… Stai să o caut… Asta e. Nu-i mai frumoasă decât mama, dar e balerină, ce vrei?

— Și de ce nu stai cu mama?…

— Să stau cu mama? Păi a vrut să se mărite și ea. Și-a găsit un om, dar ăsta n-a vrut s-o ia cu inventar viu, adică cu mine… I-a pus condiţia să se descotorosească de mine. M-a trimis la o bunică. Bunica a murit. Eu am rămas pe drumuri. M-am dus la mama; mama m-a trimis la tata. Balerina mă trimitea înapoi la mama, și uite-așa, am fost azvârlit dintr-o parte în alta doi ani. Parcă eram minge de ping-pong… Tu știi să joci ping-pong?

— Știu… Și?

— Ce și?

— Și pe urmă?

— Pe urmă m-am supărat și mi-am luat lumea în cap.

— Ziceai că ai furat…

— De la o bucătărie niște pâine… Mi-era foame.

— Te-au prins?

— „Ecuaţie de gradul trei” m-a prins.

— Cum te-a prins? Unde?

— Într-o piaţă… în Pitești… Acum un an.

— Ce-ai mai furat?

— Nu ţi-am spus? O pâine și-un pepene.

— Și?

— M-a lăsat să-l mănânc… Era într-o duminică… El tocmai terminase o școală de U.T.M. E secretar la noi pe tot semeteul.

— Te-a bătut?

— Da’ de unde… Hai că e băiat bun… După ce am terminat de mâncat pepenele, după o gheretă… Vedeam eu că mă spionează, dar m-am făcut că plouă. Mi-a spus că să-mi fie de bine și mi-a spus să merg cu el. „Unde?”

I-am întrebat eu. „Să cumpărăm un pepene”, mi-a zis și m-a tras după el. Să mor eu dacă nu mă speriasem.

Credeam că e de la miliţie. Nu m-am împotrivit. „Ce-o fi să fie”, mi-am zis, și m-am lăsat în voia sorţii. Știuse de unde l-am furat. A ales un pepene cam de mărimea celui pe care îl furasem… L-a pus pe cântar, i-a plătit negustorului și… A făcut o

pauză și iar a zis: „Hai că-i băiat bun”.

— Şi?

— Și a lăsat pepenele pe cântar, m-a luat de mână și m-a dus într-o cârciumă. „Ţi-e foame?” m-a întrebat. Am dat din umeri. A comandat două fripturi, pâine, un ţap şi o halbă de bere. Mi-a dat să beau și un ţap de bere…

După ce am terminat de mâncat, m-a întrebat dacă vreau să mă fac tractorist. Auzi? Tractorist. Să conduc un tractor.

— Știi să și repari un tractor?

— Asta mai e o problemă care merită să fie discutată?

Pentru mine tractorul e o jucărie… Acum sunt pe cale să primesc și eu titlul de nobleţe.

— Care titlu?

— Să mi se spună și mie „ecuaţie de gradul trei”. În toamnă, gata, mă înscriu. S-a dus șovăiala.

— Și pe urmă?

— Inginer mecanic.

— După ce te-a întrebat dacă vrei să devii tractorist?

— Am spus da. Hai că sunt băiat buni M-a angajat la S.M.T. M-a luat la el în brigadă și m-a pus ca om de încredere la vagonul-dormitor. Păzeam vagonul, le pregăteam mâncare. Mă duceam după rutier când aveau nevoie de vreo reparaţie la vreun tractor. Îmi lăsau în primire tot vagonul. În vagon: hainele lor, ceasuri, fel de fel de obiecte care puteau fi făcute bani. Dar nu sunt și n-am fost jigodie… Hai că sunt băiat bun!

— Acum tot paznic de vagon-ești?

— Da’ de unde… Facem de pază cu schimbul… Tu ce-ai furat?

Tresar. Mă cutremur.

— Ce-ai spus?

— Ce-ai furat?

Se uită în ochii mei. Și acum, când e serios, are un zâmbet.

— Nimic.

— Radule… Hai că ești băiat bun!

— N-am furat nimic.

— Suntem între noi. Mie poţi să-mi spui.

— Cum o să fur?

— Cum am furat eu pepenele și…

— Dar eu n-am furat pepene…

— Știu și eu că n-ai furat pepeni, că…

Vâră în portofel, rând pe rând, hârtii ori acte, bani, apoi, după ce se uită lung la fiecare fotografie, le bagă și pe ele.

— Asta e articolul despre care îţi spuneam. Niște vecini s-au dus la o redacţie și au spus ce se petrece cu mine… După ce a apărut articolul, am fugit în lume. Îmi era rușine de rușinea lor… Hai că sunt băiat bun!

Îmi dă articolul să-l citesc. Citesc, dar literele îmi fug din faţa ochilor. Joacă

literele pe dinaintea ochilor.

De unde știe că am furat?

— Tatăl tău trăiește?

— Sigur.

— Și mămica ta?

— Şi.

— Stau împreună?

— Cum să nu stea împreună?

— Te-au bătut?

— De ce să mă bată?

— Atunci de ce ai fugit de-acasă? Ce te-a făcut să furi?… Eu… am avut motive… Dar tu?

De unde știe că am furat? Să știi că lunganul în comună s-a dus. Poate vine cu vreun miliţian.

— Te-am întrebat ceva.

— Poftim?

— Unde te gândești? Probabil că te căiești… Ăsta e semn bun, stimabile. Sunt unii care fac câte o măgărie și nu regretă de loc. Când am furat atunci plinea am început să plâng de necaz. Mi-era ciudă pe mine însumi.

Și aici, în S.M.T., tractoriștii ăștia sunt oameni cu scaun la cap. Oameni serioși. Știi ce prost m-am simţit între ei? Eu eram un golan. Eram cules de pe drumuri. Dar s-au purtat cu mine brava! Ca și cum nu furasem niciodată. Ca și cum aș fi fost prieten cu ei de când lumea.

Da' parcă ziceam că nu o să mai vorbim de trecut…

În legătură cu viitorul… Văd că nu vrei să discutăm. Propune tu un subiect. E păcat că stăm așa, ca două momâi.

— Unde s-a dus prietenul tău cu tractorul?

— N-avea teamă că nu s-a dus la miliţie…

Îmi ghicește și gândurile!

— Nu de asta te-am întrebat! caut eu să ocolesc.

— Atunci?

— Vreau să-mi iau rămas bun de la el. Plec.

— Unde?

— Păi…

— Păi-ul ăsta te trădează că nu ai o ţintă precisă. Hai că ești băiat bun! Părinţii tăi unde sunt?

— În București!

— Aha!… Și taică-tău lucrează undeva?

— Da, la „Secerătoarea", e montor…

Ce-am făcut? De ce i-am spus unde lucrează?

— Care va să zică pe tine te cheamă Radu Oprișan și tatăl tău lucrează la „Secerătoarea". Până aici e bine.

E om cumsecade tatăl tău?

— Cum să nu fie cumsecade?

— Adică ce mă bag eu în chestiunile voastre familiare? Voi aveţi telefon acasă?

— Avem. De ce mă întrebi?

— Stimabile, hai să dăm cărţile pe faţă. Eu am primit sarcina de la „Morocănosul” să te descos, să fac rost de adresa părinţilor tăi… Pe ocolite, mi-a zis el. Dar mie nu-mi place s-o iau pe ocolite… Ce-ai făcut mutra asta? Nu te speria. „Morocănosul” și, de ce să nu recunosc, chiar și eu nu suntem niște oameni care putem face vreun rău cuiva. Mai ales ţie, care ești un băiat simpatic…

— Adresa părinţilor mei? Pentru ce vă trebuie?

— S-a pus vreun premiu pe capul tău?

— Cum să se pună premiu pe capul meu?!…

— Deci nu pentru asta avem nevoie de adresă. Trebuie neapărat să-i chemăm la telefon ori să le scriem că ești sănătos, că nu ţi s-a întâmplat nimic rău. Că ai ajuns cu bine în căpiţa aia de fin… Așa e că părinţii tăi te-au trimis să păzești căpiţa?

— Sunt prizonier?

— Da’ de unde, stimabile, ești musafirul nostru.

— Și ce aveţi de gând să faceţi cu mine?

— E o problemă. Eu nu știu dacă o pot rezolva. Sunt sigur însă că „Morocănosul”… Știi, el rezolvă ecuaţii de gradul trei, darmite o problemă ca asta, care la prima vedere pare foarte simplă! Acum însă lucrurile se complică pentru mine.

— De ce?

— Pentru că am divulgat planul „Morocănosului”. Nu m-am priceput să te iau pe ocolite. Trebuie să recurg la niște mijloace barbare.

— Nu înţeleg.

— Eu am treabă. Trebuie să mă duc până în comună. Mă mină niște treburi culinare. Am de cumpărat niște lap te… niște brânză și chiar niște pâine. Apoi mă mină și motive culturale. Ziarele. Trebuie să aduc și presa de astăzi… O să fie nevoie să te încui în vagon… Dacă ar ști „Morocănosul” ce am făcut, cu siguranţă că m-ar pune în discuţia brigăzii… Și nu e bine să fii pus în discuţie.

— Mă duceţi acasă?

— Stimabile, nu-mi pune întrebări de astea… Colectivul o să decidă. Vei fi judecat de colectiv.

— Pentru ce să fiu judecat?

— În primul rând pentru încercare de sinucidere. Ori atentat asupra sănătăţii proprii.

— Încercare de sinucidere? Cine a încercat să se sinucidă?

— Tu.

— Când? Cum?

— Nu face pe niznaiul. Faptul că ai fost găsit ud leoarcă într-o căpiţă de fin, udă și ea… Ei? Ce zici?

— Şi ce vă interesează pe voi? Ce dacă am dormit în căpiţă ud leoarcă?

— Nu mai ești băiat bun… Ce vorbă este asta? Cum să nu ne intereseze, stimabile? Tu știi ori nu știi că omul este cel mai preţios capital? Tu ești om. Ești un capital!

— Cum m-aţi găsit?

— Stimabile, să nu mai vorbim de trecut, ci despre viitor. Uite, chiar despre viitorul apropiat. Peste cinci mi nu te, subsemnatul trebuie să plece… Nu fi îngrijorat.

N-o să rămâi singur decât maximum 20 de minute. Am un mijloc de locomoţie destul de civilizat: bicicleta! Ca să nu te plictisești, am să-ţi pun la dispoziţie cutia de șah. Cred că știi șah! îţi dau o revistă… Uite-o aici…

Rezolvă dacă poţi problema asta. Trebuie să bată ne grele din șase mutări.

Numai de șah nu-mi arde.

— Poţi să te apuci chiar din acest moment. Eu am niște treburi până una, alta. Trebuie să mă schimb. N-am să mă duc în hal' ăsta în comună.

Mă uit la servietă. S-o iau și să fug chiar acum pe lângă el? E mai tare decât mine. Nu știu ce să fac. Mă plimb prin vagon de colo până colo, ca un leu într-o cușcă.

El cântă cu muzicuţa. Ce-i pasă? Mă așez pe pat. Îmi vorbește de afară:

— Stimabile, cum merge? Vrei să te ajut? Negrele trebuie să sacrifice o tură la a treia mutare. Dacă nu sacri fiică, albul scoate remiză.

— Mai lasă-mă în pace cu șahul tău cu tot.

— Ai spus ceva?

— Nu.

— Hai că ești băiat bun… Eu sunt gata!

Îşi trage bicicleta în faţa vagonului. Agaţă de ghidon două plase.

— Dacă rezolvi problema de șah repede și te plictisești, ia o carte… alege una din vasta noastră bibliotecă…Să-ţi recomand ce carte?

— Nu, n-am nevoie.

Urcă spre vagon două trepte.

— Să știi că nu-mi place tonul dumitale… Mă-ngrijorează chiar.

Tac.

— Dacă se întâmplă să vină „Morocănosul" între timp, nu-i spui nimic. Nu scoţi o vorbă de discuţia noastră…

Și am o rugăminte: în caz că te întreabă de ce te-am încuiat, îi spui că tu ai cerut. Îi spui că ești fricos. Da?

Nu-i răspund.

— Ești chiar supărat?

Mă uit la el cu răutate.

— Ești copil. Află, stimabile, că totul o să se rezolve cu bine. „Morocănosul" are un cap formidabil. Vezi drapelul de brigadă fruntașă? E la noi de la începutul cam paniei. Șpilul este nu numai să-ţi cunoști mașina, ci și oamenii cu care lucrezi. El cunoaşte oamenii. E psiho log… Știi ce înseamnă psiholog, nu? Spune-mi ce să-ţi aduc din comună?

— Nimic.

— Dacă găsesc „Scânteia pionierului”… Știi că și eu am citit gazeta asta când eram ca tine… Ţi-o cumpăr?

Ori ești abonat?

Îşi bate joc de mine.

— Am să-ţi aduc două cărţi poştale… Nu te deranja, că am eu bani.

— Ce să fac cu două cărţi poştale?

— Una să scrii părinţilor, iar alta să trimiţi la redacţia „Scânteia pionierului” ori la Difuzarea presei. A… dar ce-i asta, dacă mi-aduc bine aminte, când ne-am cunoscut pentru prima dată aveai la gât cravata de pionier.

Acum n-o mai ai… Semn bun. Îmi place. Ţi-ai dat seama singur că un om ca… un băiat care a furat… eu nu știu ce-ai furat… în paranteză îţi spun că o să-mi spui. Doar suntem prieteni… Aşa! şi una o scrii la Difuzarea presei… Să le comunici că ţi-ai schimbat adresă… Hai că ești băiat bun… Te-am salutat… Uite, îţi las ceasul să cronometrezi. Maximum 25 de minute o să stai singur.

Îmi întinde ceasul lui de mină.

— Ia-l!

— N-am nevoie.

— Te rog.

— Lasă-mă în pacel

— Pune-l pe masă… Și nu mai fi răutăcios… A…stai, dacă n-ai poftă de șah și nici de citit, uite muzicuţa. Cântă ceva. Trece timpul mai repede… „Hai, leliţă, în deal la vie” se învaţă la muzicuţă foarte uşor.

A plecat. Bineînţeles după ce a zăvorât pe dinafară uşa vagonului-dormitor. Iată-mă prizonier. Închis într-un vagon. În seara asta o să fiu judecat de tractoriști. Pentru ce să fiu judecat de ei? auziţi: pentru că am dormit azi-noapte în căpiţă!

Mă vor duce acasă.

Încerc uşa. Sigur. Este încuiată. Împing. E ferecată bine. Fereastra vagonului nu se deschide. Nici nu are fereastră care să se deschidă. Geamul nu se lasă în jos. Dacă s-ar lăsa… Ce bine ar fi! Mă vor lega și mă vor duce la București. Sau poate…Dacă el, Costică, m-a minţit că se duce după mâncare?

Da, da. La miliţie s-a dus. D-aia m-a încuiat aici. Neapărat trebuie să scap. Măsor cu privirile fereastra. Şi gur că pot ieși pe ea. Dar trebuie să sparg geamul. Deschid lada cu scule. Apuc o cheie mare, franceză. Izbesc cu toată puterea. Ţăndări s-a făcut. Scot capul pe fereastră. Nici ţipenie de om prin împrejurimi. Arunc servieta. Scot un picior, al doilea. Îmi fac vânt. Sunt jos. Mă uit în jur. Nimeni! Iau servieta și o rup la fugă.

Lunganul cu tractorul a pornit încolo. Satul în partea aia trebuie să fie. Satul spre care a plecat Costică. Am luat-o bine, în direcţia opusă. De-aș ajunge odată la pădurea aia care se vede!

Am spart geamul. Dacă vine cineva și le fură lucrurile din vagon? Cum să le fure? Și totuși, dacă le fură? N-o să creadă c-am furat eu?

Începe să se întunece. Sunt la marginea pădurii. Mă uit înapoi. Nimic. Am intrat

în pădure. Nu mai fug. Aș vrea să mă odihnesc puţin. Nu trebuie. M-apucă noaptea în pădure. Singur în pădure? Noaptea? Lupi. Poate or fi lupi în pădurea asta. Poate și urși.

Fug și mai tare. De tractoriști nu îmi mai este frică acum. De animale sălbatice. Aud fâșiind frunzele copacilor. O rămurică îmi taie calea… Nu se mai termină pă durea asta. Mai bine rămâneam la ei până dimineaţa. Ce-a fost asta? Parcă un urlet de lup! Strâng servieta mai bine în mână și mă uit în toate părţile. Mi s-a părut.

De ce m-am oprit? Fugi, Radule! Fugi cât mai tare!

OMUL DE PE BICICLETA A MURIT?

Am ajuns la șosea. Prin ce am trecut numai eu știu.

Dacă am să trăiesc o sută de ani, o sută de ani am să ţin minte drumul de la vagonul tractoriștilor până aici, la șosea. Am să ţin minte și noaptea petrecută în căpiţă.

Încotro? Noaptea asta unde am să dorm? Dar mâine noapte? Dar celelalte nopţi? Ce o să mănânc mâine? Și acum mi-e foame. Ce o să mănânc? Mama nu e lângă mine, să-i spun: „Mamă, mi-e foamei” Mama acum plânge!

Unde sunt? Unde mă duc? Bucureștiul în ce direcţie se găsește? Nu vreau să merg spre București. E întuneric.

Șoseaua nu este prea aglomerată. Rar trece câte o maşină. Rar de tot. Ce-o fi acolo? Se vede parcă ceva. Se încreţește pielea pe mine. Dacă e un lup? Lupul nu e alb. Mă opresc. Mă uit mai bine. Înaintez încet. E o piatră de kilometru. Mă duc lângă ea. Citesc: „Orașul P. 28 km”. Deci nu merg spre București. Mă așez pe piatră. Undeva, în zare, se văd niște faruri. Luminează asfaltul până aici, lângă mine. Mă ridic de pe piatră.

Să-i fac semn șoferului să mă ia și pe mine? Aici, în câmp, nu pot dormi. Dar ce o fi cu mașina asta? Merge în zigzaguri. Când e într-o parte a șoselei, când e în cealaltă parte. E la vreo 50 de metri de mine. Ridic mâna și mă dau după stâlp. Să fiu mai în siguranţă. O frână bruscă îngheaţă autocamionul în faţa mea. Șoferul scoate capul pe fereastră.

— Ce, bă, puștiule? Ce?

Mă apropii de portiera mașinii:

— Nene, mă iei și pe mine până…

— Treci pe partea ailaltă.

Alerg prin faţă. Mi-a deschis ușa. Urc. Șoferul ambalează motorul. A pornit mașina. Încet.

— Bă, da’ ai bani?

— Ce bani?

— Păi ce, asta e mașina lu’ tac-tu? Cinci lei te costă.O jumătate de…

— N-am bani.

— Atunci dă-te jos!

Ce om rău!

— Opriţi mașina.

— Ce să fac, mă?

— Să opriţi mașina.

— Cum să opresc mașina? Să tocesc ferodoul de la frână pentru tine? Dă-te jos!

— Cum să mă dau jos?

Mașina e în viteză. Praf mă fac dacă… Mă uit cu teamă la șofer. Și el se uită la mine. Ochii îi sunt roșii. E beat. Mai mult ca sigur că e beat.

— Te-ai speriat, bă?

— Nu!

Iar se uită la mine.

— Aici mi-ai plăcut… Că nu ţi-e teamă!

— Nu.

— Ai văzut filmul „Salariul groazei”?

— L-am văzut.

— Ia uită-te aici!

Începe să cânte valsul pe care-l cântă Yves Montand în ultimul lui drum. Mașina dansează pe șosea. Valsează.

— Ia uite aici!

Conduce mașina cu o mână. Cu cealaltă mină pipăie scaunul pe care stă. Găsește o sticlă. Îmi întinde sticla.

— Scoate-i dopul!

— Nu scot. Nu trebuie să bei.

Apasă cu piciorul pe frână. Oprește mașina pe dreapta.

— Ce-ai spus, bă?

— Nu trebuie să bei când conduci.

Începe să râdă. Și râde…

— Să nu beau, ai?… Atunci de ce e făcută băutura?

— Eu știu că nu se bea la volan.

Scoate dopul de la sticlă. O duce la gură. Gâlgâie câteva înghiţituri. Îmi întinde sticla:

— Na, bea!

— Nu beau.

— Tu nu ești la volan. Bă, bei ori nu bei?

— Nu beau.

— Te bat!

— Băteţi-mă!

— Trebuie să bei.

Mă prinde de gât.

— Te omor dacă nu bei. Te joci cu mine? Fac eu cinste. După ce că te duc cu mașina de pomană, mă mai și refuzi.

Îmi duce sticla cu forţa la gură. Trag o înghiţitură. În sticla asta e otravă. Drojdie trebuie să fie.

— Mai bea!

N-am ce face. Mai înghit o dată. Ce tare e băutura asta!

Îi dau drumul pe gât. Mă scutur. Gura mi s-a făcut pungă.

Vreau să scot batista, să mă șterg la gură. În loc de batistă scot cravata. O vâr repede la loc. Cravata asta mă face să mă cutremur.

Ia uite la el cum bea! A dat peste cap un sfert de sticlă.

— Acum să mergem! Ești băiat de treabă.

Băutura mi s-a urcat așa, dintr-odată, la cap. Se învârtește cabina autocamionului cu mine. Accelerează cât poate. Stâlpii de telegraf defilează prin faţa noastră. Gonește mașina.

— Bă, nici nu te-am întrebat ce cauţi tu noaptea pe șosea.

Ce să-i spun? La asta nu mă așteptam.

— Păi…

Ce să-i spun? Învăţaţi-mă!

— Păi am fost la tata.

— Unde la tac-tu?

— La… E tractorist… Am fost de i-am dus schimburi.

M-a trimis mama.

— E tractorist tac-tu?

— Da!

— Conduce mai bine ca mine? Ia uite!

Iar începe să facă zigzaguri pe șosea.

— Nu mai… Vă rog eu!

— Ce mă rogi, bă?

— Să mergeţi cu mașina cum trebuie.

— Ia uite la el, mă învaţă pe mine cum să conduc!

— Aţi băut.

Râde. Râde cu hohote și apasă și mai tare pe accelerator.

Începe să-mi fie teamă. De-am ajunge mai repede în oraşul P. Cu o mână umblă iar după sticlă. Îi scoate dopul. O duce la gură. Bea și apasă pe accelerator. Îmi întinde sticla mie.

— Bea.

Mă fac că nu văd și nu aud.

— Am spus să bei!

Îi iau sticla din mână. O duc la gură. Nu beau. În faţa noastră încep să se vadă niște lumini. Acolo trebuie să fie orașul.

— Tu pe ce stradă stai?

Trebuie să inventez un nume de stradă.

— Pe Veseliei 73.

— Unde vine strada asta?

O piaţă trebuie să fie în orașul P.

— Lângă piaţă!

— Eu stau pe lângă gară… Te duc până acasă… Poate faci cinste.

Scrâşnesc din dinţi. Aș vrea să-i spun vreo două, dar… De pe un drum de ţară, din stânga, apare… văd în lumina farului un om pe bicicletă. Dă să intre pe șoseaua naţională. Șoferul nu mai are timp să-l ocolească. Pentru că mergea și acum în zigzaguri. Îl lovește cu aripa.

E azvârlit după bicicletă, în caroseria mașinii. De acolo… o izbitură. A căzut pe caldarâm. Ţip cât mă ţin puterile… Șoferul încremenește. Apasă pe frână. Mașina icnește. S-a stins și motorul. Se uită la mine. Deschid ușa și cobor. Alerg spre biciclist. Bicicleta e azvârlită undeva, lângă șosea. Unde e biciclistul? L-am găsit. E într-un lac de sânge. Aud un motor ambalându-se. Camionul a luat-o din loc. Mă aplec asupra omului lovit. Îl trag, îl târăsc la marginea șoselei. Ce să fac?

— Te-a lovit rău?

Nu-mi răspunde. Geme. Îi pun mâna la inimă. Bate aiurea. Dar parcă nu mai bate. Ba bate. Se zvârcolește. Deschide ochii. Doamne! E tractoristul Costică. El e!

— Apă!… Hai că ești băiat bun!…

De unde să-i dau apă? Mă uit în jur. De unde apă? Cum să-l ajut? Moare un om lângă mine! în depărtare se văd niște faruri. Vine o mașină. Ce fac dacă mă descoperă aici, lângă om' ăsta? Alerg peste șanţ. Iau bicicleta și o așez în mijlocul drumului. Mașina e încă departe. Așez capul muribundului pe o piatră. Mașina se apropie. Sar șanţul și o iau la fugă. Mă ascund în întuneric, după niște copaci. Mă culc la pământ. Mașina a stopat la doi pași de bicicletă. Au coborât trei oameni. L-au descoperit pe biciclist. Îl urcă în mașină. Așază bicicleta pe bara din spate a mașinii și pornesc în mare viteză spre orașul P.

Îngrozitori Mă doare capul de drojdia aia pe care am băut-o. Cerul se învârtește parcă. Și pământul. Îl simt că se învârtește. Mă uit după mașina în care a fost luat accidentatul. Gonește… De l-ar putea salva pe bunul meu prieten, pe Costică. Tot eu sunt vinovat și pentru asta!

O iau pe șosea. Pe marginea șoselei. Nu chiar pe margine. Prin șanţ. E criminal șoferul ăla. Omoară un om și fuge. Laș. Eu nu sunt laș? Și eu sunt la fel ca el. Nici eu nu am avut curajul răspunderii. Nu-l mai am de mult… Mă lovesc cu piciorul de ceva. Nu e o piatră. Mă aplec. Servieta mea. Și uitasem de ea. Cum a ajuns aici?

A aruncat-o lașul din mașină.

IAR AM CĂZUT ÎNTR-O CAPCANĂ

Niște șoapte. Stau nemișcat. Aud:

— Dudule!

— E!?

— Dacă se scoală și vrea să plece?
— Cine să se scoale?
— Spionul!
— Ne luptăm cu el.

Cine e spionul? Deschid un ochi. Prin fata bordeiului pa trulează înarmaţi doi copii mai mici decât mine. Au pe cap coifuri soldăţești de hârtie. Sunt înfășuraţi cu niște centuri de care sunt aninate săbii. Servieta mea unde e?

E aici.

— Dudule!
— El
— Pe mine mă doare burta… Mă duc colo…
— Nu te duci nicăieri. Eu nu rămân singur.
— Nu mai pot!
— Îmi vine să strănut. Nu mă pot abţine.
— Auzi?
— Ce?
— A strănutat.
— Pe mine mă doare burta. Nu mai pot.
— N-ai voie să părăsești postul.
— Nu mă duc departe.
— N-ai voie!
— Vă spun mamei că nu m-aţi lăsat.
— Stt! „Mă spune mamei!” Ce santinelă! I se dă o misiune, și el…
— Treaba ta, dar eu nu mai pot.

Îmi vine să râd. Mi-aduc însă aminte de cele petrecute aseară: de șoferul beţiv și laș, de Costică, tractoristul.

De mama, de tata, de toate minciunile mele.

Cum de m-or fi descoperit copiii ăștia aici?

„Santinela” se mai plânge încă. Mă ridic și ies în ușa bordeiului.

— Stăi! mă somează unul din copii.
— Nu mișca! strigă și al doilea.
— De ce să stau?
— Stai, n-auzi? și amândoi înaintează cu sabia pregătită de luptă spre mine.

Mă opresc. Nu că mi-ar fi teamă de ei.

— Intră înapoi!
— Intră înapoi!

Cele două santinele fac câte un pas spre mine. Intru în bordei.

— Dudule, dă alarma!
— Ce alarmă?
— Of, că tont mai ești! Să vină… Să ne vină ajutoare… S-a trezit spionul! Trebuia să-l legăm când dormea.

Dudu, sau cum îl cheamă, face ca cintezoiul.

— Dudule, dă alarma, n-auzi?

— Da’ eu ce fac?
— Bate toaca.
— Așa, că avem și toacă.
Aud niște sunete stridente. Ca o toacă de biserică. Parcă sună repausul ori începerea lucrului pe șantier. Scot capul din bordei. Nu Dudu, celălalt îmi vâră sabia sub nas.
— Nu faci o mișcarel
Mă retrag puţin. Îi spun:
— Nu fac nicio mișcare… Pe cine chemaţi?
— O să vezi tu!
— Hai, zău, spune-mi!
— Taci! N-avem voie să vorbim cu tine.
Aud în depărtare zarvă. Se apropie din ce în ce. Mă trag mai la ușă: vreo opt copii de seama mea, și cu cele două „santinele” — zece. Unul dintre ei, care cred că e căpetenia lor, e în frunte. Se oprește la câţiva pași de santinelă:
— Ce s-a întâmplat?
— S-a trezit „spionul” și vrea să fugă.
— A fugit?
— Nu.
— Bravo! Dacă vă scăpa, eraţi niște oameni de nimic.
Dudu raportează:
— Tică…
— Ce e?
Pe căpetenie deci îl cheamă Tică.
— Cornel a vrut să părăsească postul.
— L-a chemat mama lui?
— Nu!
— Atunci?
— Cică îl doare burta.
Cornel se roagă de Tică:
— Acum pot să mă duc?
— Marș, neputinciosulel
Ţâncul se supără:
— Ce neputincios, bă?
— Hai șterge-o!… Scoateţi-l pe prizonier afară!
— Care prizonier, Tică?
— Pe ăla din bordei!
— Păi nu mai e „spion”?
— Tot aia el… Aduceţi-l încoa’!
Dudu și cu încă doi apar în ușa bordeiului!
— Ieși afară!;
Mă execut. Tică strigă la mine:
— Mâinile sus!:

— De ce să ridic mâinile?
— Mâinile sus, n-auzi? Vorbești numai când ești întrebat.
Ridic mâinile. Tică dă ordin:
— Percheziţionaţi-l!
— De ce să mă percheziţioneze?
Dudu mă caută prin buzunare.
— N-are nimic!
— Poţi să lași mâinile jos… Șezi!… Te previn: orice tentativă de evadare va fi pedepsită. Așezaţi-vă în jurul lui… Cum te cheamă?
— Radu Oprișan!
— De unde ești?
— București
— Ce cauţi aici?
— Am venit la o mătușă a mea.
— Ce mătușă?
— Păi… e soră de-a tatii.
— De ce ai dormit în bordeiul nostru?
— N-am avut unde dormi și…
— Spui că ai o mătușă aici.
— Păi… Nu am găsit-o acasă… a plecat în…
— Minţi!
— Nu mint.
— Ești la școală?
— Da.
— Ce clasă?
— A VI-a.
— De când nu ai mai fost la școală?
— De ieri…
Toată banda de copii asculta cu gurile căscate. Tică se uita în ochii mei. A simţit că-l mint. Se adresează lui Dudu:
— Dudule, servieta aia unde este?
— În bordei.
— Aduceţi-o încoa-l în definitiv ce vor ăștia de la mine? Ce se bagă ei în treburile mele? Mă ridic. Se ridică și Tică. Se ridică toţi.
Căpetenia mă amenință:
— Dacă până număr eu până la trei nu stai jos, o să fie rău de tine! Hai, Dudule, odată cu servieta aia!
A venit cu servieta. Vrea s-o deschidă. Tică strigă la el:
— Nu umbla… Dă-i-o lui!
Mi-o întinde. Mă așez. Se așază turcește toţi.
— Deschide… Scoate tot afară din ea!
Deșert servieta în mijlocul cercului care mă înconjoară.
Tică se apropie de mine. Ia fiecare obiect în mână. Periuţa de dinţi…

— De ce nu ţii periuţa în suport?

— Am uitat să-l iau de acasă…

Dă de cămașa murdară de funingine:

— Când zici că ai plecat de acasă?

— Ieri.

— Ascultă, Radule! Tu ești pionier?

— Sunt. Adică… bag mâna în buzunar și scot cravata.

N-o pun la gât. Tin cravata în mână. Nu mă uit la ea, mi-e teamă.

— Și noi suntem… toţi!

Sare unul dintre ei:

— În afară de Cornel! El nu e nici la școală.

— Da, toţi suntem pionieri, în afară de Cornel… Dă-ţi cuvântul tău de pionier că nu minţi!

Cum să ocolesc:

— Dar ce? Cuvântul de pionier se dă așa, la orice ocazie?

— Cu chimia asta ce este?

— Ea mea!

— Să revenim. Tu ai plecat de acasă mai de mult. Ești fugit de-acasă! Cămașa asta n-ai murdărit-o de ieri până azi… Și, dacă nu mă înșel, n-ai avut bani de tren și ai călătorit pe vagon. Asta e funingine de la locomotivă.

Mă uit la fiecare în parte. „Interogatoriul” i-a făcut să nici nu mai clipească.

— Dă-ţi cuvântul de pionier că n-o să mai minţi nimic de acum încolo! Spune, ești sau nu fugit de-acasă?

Las capul în jos. Trebuie să termin odată cu minciunile:

— Da, sunt fugit de-acasă.

— De ce ai fugit?

— Am furat!

Nu mai mișcă nimeni. În privirile lor e o curiozitate și mai mare.

— Ce-ai făcut?

— Am furat!

— Ce-ai furat?

— Nu pot să vă spun… Iar azi-noapte am omorât un om.

Se ridică toţi în picioare. Câţiva fac un pas înapoi. Chiar și Tică a amuţit.

— Adică nu l-am omorât eu, ci șoferul… Eram lângă șofer. Și tractoristul mă căuta pe mine cu bicicleta.

Îmi dau lacrimile când îmi aduc aminte de tractorist.

Le povestesc totul. Încep de la tractoriști. Cum am spart geamul și am evadat. Cum l-am întâlnit pe șoferul criminal. Nu le vine să creadă. Tică a prins glas:

— De ce nu te-ai dus la miliţie?

— Cum o să mă duc la miliţie? Miliţia poate mă caută să mă ducă acasă ori să mă închidă pentru furt.

Tică se repede la mine. Vrea să-mi ia cravata de pionier din mină. Mă lupt cu el. Au tăbărât toţi pe mine. Mi-au luat-o! Tică a vârât-o la el în buzunar.

— N-ai voie să-mi iei cravata.

— Nu meriţi s-o porţi… Eşti un hoţ, un inconştient, un părtaş la crimă.

— Părtaş la crimă? Eu n-am nicio vină… I-am spus şoferului să nu mai bea.

— Trebuia să te duci de aseară la miliţie!

— Voi nu înţelegeţi că nu puteam? *Atunci* nu puteam…

— Ce număr avea maşina?

— Nu i-am luat numărul.

— Nu ştii nici ce iniţială avea? Era maşină de Bucureşti, de Ploieşti, de Piteşti?

— Nu ştiu.

— Formidabil!… Cine ţi-a dat ţie cravata de pionier?

— Organizaţia… Am numai 9 şi 10.

— Auziţi la el! 9 şi 10, un pungaş, un criminal! Haideţi, băieţi, să-l ducem la miliţie…

Se ridică toţi şi se îndreaptă spre mine. Dudu se vârî între mine şi cei care mă înconjoară:

— Şi ce brânză facem dacă îl ducem la miliţie?… îl ducem odată cu criminalul. Trebuie să-l prindem şi pe criminal.

Tică îi trage bascul pe ochi:

— Uită-te şi la deştept' ăsta: îl prindem pe criminal.

Cum îl prindem? Oprim toate maşinile care trec pe şosea şi întrebăm pe şofer: „Tovarăşe şofer, n-ai omorât dum neata aseară un om? Ei bine, dacă ai omorât, să vii cu noi la miliţiei" Tu nu înţelegi că „pionierul" ăsta n-a fost în stare nici măcar să ia numărul maşinii? Nimic nu ştie despre el. Nici de unde e.

Îmi aduc aminte:

— Ba ştiu de unde e.

— De unde?

— Mi-a spus că stă pe o stradă de pe lângă gară.

— Lângă gară?

— Da.

— Ne ajuţi să-l găsim?

— Vă ajut.

ÎN CĂUTAREA CRIMINALULUI

Tică face ordinea de bătaie. Ne împarte în echipe.

— Câte doi pe fiecare stradă… Unul are numerele cu soţ, celălalt fără soţ. Bateţi în fiecare poartă şi întrebaţi: „Nu cumva locuieşte aici un şofer care lucrează pe camion?"

— Şi dacă spune că locuieşte, ce facem? întreabă unul cu un cap mai mic decât Tică.

— Asta e, ce facem?

— Îl arestăm?

— Ei, îl arestăm… avem noi puterea asta? Trebuie să fii miliţian ca să-l poţi aresta.

— Atunci?

Dudu vine cu propunerea;

— Ştiţi ce facem, băieţi?

— Ce?

— Ce facem?

— Mergem la delegatul străzii ori la deputat. Pe cine găsim. Şi întrebăm. Ei trebuie să ştie.

— Dar dacă ne întreabă şi ei pentru ce avem nevoie de şofer?

Tot Dudu vine cu soluţia:

— Le spunem că avem de cărat nişte fier vechi pe care l-am colectat noi, organizaţia noastră.

— Bă Dudule, de când te-ai deşteptat aşa? Ideea e formidabilă… La treabă!… Eu cu Radu… Vino şi tu.

Cornele, cu noi!

— Da' mie mi-e foame… Mă duc piuă acasă, mănânc şi vin.

— Du-te acasă… Hai tu, Sandule, cu noi!

Cornel se simte jignit că s-a renunţat aşa uşor la el.

— Nu mai mi-e foame. Merg.

Am pornit. S-au format patru echipe. Ne-am înţeles ca peste o jumătate de oră să ne întâlnim toţi în acelaşi loc de unde am pornit; în faţa debitului.

Batem la o poartă. Iese o femeie. Tică întreabă:

— Nu ştiţi dumneavoastră unde stă deputatul străzii?

Femeia deschide poarta.

— Haideţi înăuntru! Am şi eu fier vechi.

— Venim duminică; avem altă treabă cu tovarăşul de putat.

— La nr. 84, dar lucrează de dimineaţă.

— Dar delegatul străzii… Pe el îl găsim?

— Da, că e pensionar.

— Unde stă?

— Vedeţi voi unde e cişmeaua aia?… A treia casă, ori a patra… E o curte cu grădină de flori, are multe globuri de sticlă colorate printre pomi şi un pitic de ipsos în mijlocul rondului.

Îi mulţumim femeii şi pornim într-o fugă în direcţia ară tată. Am ajuns. Un bătrânel cu un fel de căciulă croşe tată pe cap, cu o săpăligă plivește florile. Batem în poartă. Ridică capul. Se uită la noi.

— E deschisă poarta, uriaşilor… Intraţi!

— Bună ziua! zicem noi.

— Să trăiţi, copiii moşului. Aveţi vreo serbare? Vă trebuie flori?

Tică înaintează spre bătrân.

— Dumneavoastră sunteţi delegatul străzii?

— Da! Vă pot fi de folos cu ceva?

Se sprijină în coada săpăligii și ne privește cu niște ochi blânzi.

— Avem o rugăminte la dumneavoastră!

— Să vă audă moșul. Și dacă îmi stă în putere…

Tică nu-l lasă să termine:

— Dumneavoastră cunoaşteţi oamenii de pe strada asta?

— Ce întrebare? Cum să nu-i cunosc? Degeaba m-au ales delegat?

Ne bucurăm toţi. Ne uităm unul la altul mulţumiţi.

— Nu ştiţi dumneavoastră, tovarășe delegat, pe strada asta stă vreun șofer care lucrează pe camion?

Ia săpăliga în mână și ne face semn să-l urmăm. Se așază pe banca vopsită în verde.

— Șofer aţi zis?

— Da, șofer pe camion.

— Păi avem pe stradă trei șoferi. Ba nu, patru. La 16 stă Simionescu, la 43 Oprea Vasile. Ba nu, la 43 avem biblioteca și cercul de citit al străzii, la 45 stă Oprea Vasile, la 64 stă Lică, tot șofer, dar nu e pe camion, pe o dubă care transportă carne… și la 109 Pietraru. El e pe un camion de ăla basculant. Dar pentru ce aveţi…ce treabă aveţi cu șoferii?

Tică se uită la mine. Tot el răspunde:

— Păi… Avem nevoie de un camion. Vrem să rugăm un șofer să ne transporte voluntar până la gară niște fier vechi.

— Cum să nu, dragii moșului… Vorbesc eu cu ei. Dar acum nu este niciunul acasă…

— Venim noi după-masă… Vă mulţumim frumos…

Bună ziua!

— Bună ziua, dragii moșului. Vă aștept după-masă. Pe la 5 — 6… La orele alea sunt veniţi și ei.

Îl mai salutăm încă o dată pe bătrân. Îi mulţumim și pornim spre locul de întâlnire, și nu ne dă drumul să plecăm până nu primim câte o garoafă.

Zice Tică, după ce ne-am depărtat:

— Planul nostru a dat greș. Care din ăștia trei o fi criminalul?

Zic:

— Păi eu, dacă îl văd, îl cunosc… Venim diseară și mergem pe la fiecare în parte.

— Așa da.

O echipă a ajuns la locul de întâlnire.

— Ce-aţi făcut, băieţi? se interesează Tică.

Cel întrebat, unul cu coșuri pe faţă și cu un ochi puţin mai mic, răspunde:

— E complicat.

— Cum complicat?

— Pe „Andrei Șaguna” stau șase șoferi, dintre care doar unul de turism. Care din ăia cinci o fi cel pe care îl căutăm?

A venit și a treia echipă. La fel. Au găsit pe strada aia trei șoferi. Așteptăm și ultima echipă. Nu vine. Mai trece un sfert de ceas, încă unu… Facem fel de fel de planuri.

De loc. După alte 10 minute ne pomenim că se oprește în faţa noastră un camion. Sare Dudu din cabină, sare și celălalt copil.

— Băieţi, am feștelit-o zice Dudu. Șoferul ăsta e și de putatul străzii… Am căzut fără să vrem în capcană.

I-am spus că avem de cărat niște fier vechi, și n-am putut s-o mai întorc…

Mă uit la șofer. Nu e ăla beţiv. Auzim:

— Haideţi, copii… Sus… Unde e fierul vechi?… N-am prea mult timp. Trebuie să plec la drum. O fac pentru voi, că-mi sunteţi dragi, altfel…

Tică se apropie de cabină.

— N-avem de cărat niciun fel de fier vechi.

Șoferul a oprit motorul mașinii. S-a dat jos. Se uită la Dudu, care nu știa ce să facă, s-o rupă la fugă ori…

— Vouă vă arde de joacă? Ce-nseamnă asta?

— Tovarășe șofer, îi scot eu din încurcătură pe băieţi, noi căutăm un șofer care a omorât un om.

— Ce căutaţi, mă?

Îi explic toată povestea.

— Dar ce, voi sunteţi miliţieni?

— Nu, dar…

— De ce nu aţi fost să spuneţi la miliţie?

Toţi copiii se uită la mine încurcaţi. Parcă le pare rău…

— Hai, urcaţi-vă în mașină… Spuneţi tot ce știţi acolo.

Tu vino aici, lângă mine!

Ne urcăm în mașină. Mergem la miliţie. Îmi vine să plâng. Fie ce-o fi! Pedeapsa trebuie să mi-o iau pentru cele ce-am făcut. Începe să tremure carnea pe mine.

— De ce plângi? mă întreabă șoferul.

— O să mă aresteze.

— Pe tine?

— Da.

— De ce?

— Am furat.

Șoferul arcuiește sprâncenele a mirare. Mă mai întreabă o dată. Trage mașina pe o stradă laterală. Oprește motorul. Copiii m-au înconjurat.

— Să nu te pună dracu’ să fugi… Uite câţi suntem.

Praf te facem! mă amenință Tică.

— Cum o să fugă? Puţină conștiinţă pionierească o mai fi rămas în el… Fugi, mă! Hai, fugi, dacă vrei!… Să-l vedem, o face și p-asta?

— Dacă a făcut atâtea, e-n stare să și fugă! pune sare pe rană și Dudu.

Ce s-o întâmpla acum cu mine? Fie ce-o fi… Scăpare nu mai e.

— Așa e că-ţi trece prin cap s-o ștergi? mă necăjește iar Tică.

— Lăsaţi-mă în pace, că nu fug.
— Așa te vrem.
A venit șoferul.
— Ia spune-mi, puștiule, cum a fost… cum te cheamă?
— Radu Oprișan.
— Povestește-mi, Radule! Nu ocoli nimic.
Îi povestesc. Copiii se uită cu gura căscată la mine. Se îngrămădesc. Vin mai aproape de mine. Să mă audă bine. Să nu le scape niciun cuvânt. Din când în când se uită unii la alţii. Își dau coate. Fac ochii mari. După ce termin, șoferul se uită în ochii mei:
— Vezi tu, Radule, e destul de grav ce-ai făcut tu. Ai agravat însă și mai tare situaţia fugind de-acasă. Pe lângă faptul că ai furat, ai minţit atâţia oameni. I-ai făcut pe părinţii tăi să sufere și mai mult… Trebuia să ai curajul răspunderii, să-ţi recunoști vina și să suporţi consecinţele. Tu ai căzut din greșeală în greșeală… De ce plângi? Nu mai plânge… Hai! Hai cu mine!
— Unde?
— La miliţie… Trebuie să spui la miliţie ce știi despre acel accident. Și apoi ei trebuie să te trimită la Bucureşti, acasă… Hai la mașină! Mergem cu mașina.
Copiii mă conduc. Vin alături de noi, spre mașină. Am ajuns la mașină. Îl aud pe Tică. Se adresează șoferului:
— Nene, ne iei și pe noi?
— Unde?
— Vrem să mergem și noi la miliţie!
— Haideţi sus!

OFIŢERUL DE MILIŢIE MĂ ANCHETEAZĂ

Comandantul miliţiei se ridică de la biroul lui, se duce spre banca unde stă Tică:
— Spune tu… cum te cheamă?
Tică se ridică de pe bancă.
— Stai jos… spune-mi cum te cheamă.
— Sunt pionierul Vasile Dumitru.
— Ești pionier? Foarte bine… Și Radu e pionier… El. Spune-mi tu dacă lângă tine, alături de tine se întâmpla un accident, un om e gata să moară… Ce faci tu?
Tică, fără să se gândească, răspunde:
— Îi dau tot ajutorul pe care i-l pot da…
— N-ai fugi?
— Cum o să fug?
— El a fugit.
Izbucnesc:

— Dar n-am fugit… Am pus bicicleta în mijlocul drumului și n-am plecat de acolo până nu l-au urcat în mașină.

Ofiţerul, fără să se uite la mine, continuă:

— Să admitem că aici ai dreptate… Dar dacă erai cu adevărat pionier, nu-l părăseai. Te duceai foarte frumos la aceia care au venit cu mașina și l-au luat pe accidentat și le spuneai: „Tovarăși, camionul din faţă, șoferul acela trebuie oprit, e beat, poate să mai facă niște accidente”… Când colo, el se ascunde… Și nici măcar nu vine la miliţie să spună…

Șoferul intervine și el:

— Trebuia să te urci și tu în mașina aia și să vii la miliţie.

Mă podidește plânsul.

— Voi ce părere aveţi, copii? se interesează ofiţerul.

Tică se ridică în picioare:

— Păi noi am vrut să-l aducem și pe criminal aici.

— Care criminal?

— Păi pe șoferul ăla… Și îl aduceam și pe el și pe Radu, că a furat și trebuie să-și ia pedeapsa.

Mă pomenesc întrebând printre lacrimi:

— Omu’ ăla a murit?

— Nu, n-a murit… Și șoferul o să-și ia el pedeapsa.

— L-aţi prins?

— Da.

— Costică unde e?

— Care Costică?

— Tractoristul, accidentatul.

— Care va să zică îl cunoști.

Se duce la ușă, o deschide. Face un semn. Apare…Cine credeţi? Costică. E bandajat la cap și o mână o are în ghips. Mâna dreaptă. Când dă cu ochii de mine, râde și-mi zice:

— Hai că ești băiat bun!

Ce bine îmi pare că l-am văzut!

Copiii se bucură și ei. Mă bucur și eu. Îmi amintesc că sunt hoţ. Mă vor băga la închisoare? încep să tremur și să plâng mai tare. Mă duc lângă tractorist, mi-e rușine de el.

Îmi vine să-l îmbrăţișez. Îl sărut.

— Iartă-mă, Costică.

— Hai că ești băiat bun… dar ai lipsuri.

Șoferul se sfătuiește cu ofiţerul de miliţie, apoi ofiţerul le spune copiilor să plece.

Pleacă copiii. Se uită înapoi, la mine. Parcă cu părere de rău. Mă întreabă ofiţerul:

— Ţi-e foame? De când n-ai mâncat?

— Nu mi-e foame.

Șoferul îi spune ofiţerului:

— O să mănânce cu mine… Atunci plecăm…

— Noroc… Îl duci acasă…

Nu mă închide. Mă duce acasă… Ah, acasă! Cum o să dau ochii cu ai mei?

— Hai, Radule!

Mă ia de mână. Îi zic bună ziua ofiţerului.

Suntem în mașină. Am ieșit din oraș. Șoferul vrea să intre în vorbă cu mine. Îmi pune întrebări. Răspund.

Capul mi-e întunecat. Cum o să dau ochii cu ai mei?

Auzim un claxon în urma noastră. Ne depășește o motocicletă. Motociclistul ne face semn să oprim mașina.

Motociclistul e un miliţian. Ce-o vrea? Mă ia și mă duce înapoi la miliţie? Camionul s-a oprit. A coborât motociclistul. Vine la șofer.

— Tovarășe Iordache… Pionierii ăia m-au pus pe drumuri… I-au confiscat cravata de pionier puștiului ăsta și m-au rugat să…

Întind mâna după cravată…

— Nu. Nu ţie trebuie să ţi-o dau.

— Dar e a mea!

— Să vedem dacă o s-o mai poţi purta… Apoi şoferului: O dai părinţilor lui, s-o predea organizaţiei… Noroc!

Șoferul dă drumul mașinii. Îmi întinde cravata. Mă uit la ea. Nu-mi vine să pun mâna pe ea. Mi-e rușine.

— Poftim, bag-o în buzunar. O predai tu organizaţiei.

S-o predau organizaţiei? N-o să mai fiu pionier? Nu! Nu se poate! Vreau să fiu pionier.

Sfârșit

DIN PARTEA AUTORULUI

Dragi copii, ori mai bine dragii mei cititori, la sfârșitul acestei cărţi ţin neapărat să vă fac o destăinuire: Trebuie să ştiţi că cele povestite aici nu sunt nişte născociri de-ale mele. Toate întâmplările astea s-au petrecut întrucâtva aidoma. Radu Oprișan a fugit de-acasă, a minţit, a trecut din minciună în minciună. A *pătimit din această cauză tot ce a pătimit.* A *furat… dar staţii Voi încă nu ştiţi limpede ce a furat. Am să vă spun, dar mai întâi este necesar să vă povestesc ce m-a făcut pe mine să scriu această carte. Aveţi puţină răbdare să ascultaţi? Da? Atunci încep:*

În ziua de 12 august 1960, mai bine-zis în dimineaţa zilei de 12 august, a sunat telefonul, am ridicat receptorul și a urmat dialogul:

— Aveţi puţin timp liber astăzi?

— Dar cine întreabă?

— Palatul pionierilor.

— În persoană?

— Ei, asta-i bună! Instructorul A.M…

— Și ce să fac dacă am timp liber?

— Să veniţi până la noi.

— Cu ce ocazie?

— Un caz interesant!

— Nu se poate spune la telefon?

— Nu! E vorba de o ședinţă.

— O ședinţă?!

— O ședinţă foarte, foarte interesantă.

— Dacă e foarte interesantă, vin!

Mi-am făcut timp liber. Am ajuns acolo… și ce credaţi? Fără să-mi spună despre ce este vorba, m-au ales în prezidiu. Vă *închipuiţi ce cinste mi s-a făcut. Drept să vă spun, la început am crezut că m-au invitat ca să mă judece. De ce să mă judece? Pentru că a trecut timp cam mult de când nu am mai scris nimic pentru voi.*

Când colo, era vorba de altceva. Am răsuflat ușurat și am ascultat, ba am luat și notiţe, din ce a povestit Radu

Oprișan.

Pe masa prezidiului am văzut o cravată de pionier. Era cravata lui Radu Oprișan, care în această ședinţă era judecat de colegii lui. De bunii lui prieteni. Prieteni adevăraţi.

După ce a terminat de vorbit Radu Oprișan, s-au înscris la cuvânt 16 pionieri. De la ei am aflat și ce furase Radu.

Ce furase? Nişte substanţe chimice de la cercul de chi mie al Palatului pionierilor. Să nu-mi cereţi să le spun pe nume, că nu mă prea pricep la chimie.

Apoi a și trecut mult timp de când am terminat școala. Spre rușinea mea, de-atunci n-am mai pus mâna pe o carte de chimie. O să vină el timpul să fiu și eu judecat pentru asta.

De ce a furat Radu Oprișan substanţele?

Problema asta două ore s-a dezbătut. Radu voia să facă „O experienţă uriașă", cum pretindea el. Pentru experienţă avea la dispoziţie cercul de chimie, dar el voia să facă ceva cu care să-i lase cu gura căscată pe toţi colegii lui. Eu nu zic că nu e bine lucrul ăsta, dar voi știţi ce intenţiona să facă? O rachetă! O rachetă pe care s-o trimită în Cosmos. Mie nu-mi vine să cred că Radu nu o să reușească să facă o rachetă. O să facă! Dar nu acum.

Mai are de învăţat Radu. El vrea să fie savant din clasa a VI-a… închipuiţi-văl Savant. Eu am avut fericita oca zie să stau de vorbă cu un savant adevărat. Știţi cât a învăţat omul ăsta? Zeci de ani. Și încă mai învaţă. Pentru a fi savant, e neapărat nevoie să fii tobă de carte.

Substanţele furate, după câte ne spunea instructorul (v-am spus că eu nu mă pricepi), puneau în primejdie viaţa lui

Radu. Se putea produce o explozie. De aceea, pionierii nu aveau voie să umble cu ele de capul lor. Dar Radu a vrut să arate că el e teribil, că n-are nevoie de nimeni, de niciun ajutor. Că el, de unul singur, e în stare să-i dea gata pe toţi. Vedeţi unde putea duce dorinţa lui de a fi grozav în ghilimele?

Judecata a durat câteva ore. S-a pus problema în acea ședinţă dacă Radu Oprișan, după toate cele făcute, mai merită să poarte cravata de pionier.

Și s-a luat o hotărâre. Care? Nu, dragii mei cititori, nu vă spun. Judecaţi-l voi! Daţi voi sentinţa! Judecaţi-l nu numai pentru furt, ci și pentru tot ce a făcut după ce a furat!

Și mai am o rugăminte. Care? Dacă faceţi procese literare în școli, chemaţi-mă și pe mine. Ori scrieţi-mi ce sentinţă aţi dat. Sunt tare curios să aflu și părerea voastră.

Adresa mea este: Nicuţă Tănase, strada Olga Bancia 17.

Raionul 1 Mai, București — 3.

Să știţi că aștept!